

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	Főszerkesztő: Dr. VARGA LAJOS.	Egyes szám ára 4 fillér.
Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.	Felelős szerkesztő: SZATHMÁRY ZOLTÁN.	— SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: —
Vidéken: „ 9.— „ „ 4.50 „		Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

Husvétra.

A „Debrecen“ számára írta: **Bakonyi Samu.**

A mult év husvétján az előttünk végbement feltámadást ünnepelte a magyar nemzet. Halálra szánt alkotmányának új életre kelését. Valóban, néhány héttel azelőtt még a legvérmesebb reményű hazafiak sem hitték, hogy a javainkban garázdálkodó, minden közszabadságunkat keresztül gázoló önkényuralom hamarabb megtörik, mint a nemzet ellentálló ereje.

Nem voltunk kishitűek, el is voltunk szánva a végsőig menő küzdelemre. De eltökéltségünkben sem lehattunk elvakultak s felelősségünk tudatában tisztában kellett lennünk vele, hogy ha a hatalom e nyílt esküszegésig megy, a nemzet jogai ellen viselt hadjáratban, küzdelemünkben el kell rá készülnünk, hogy a megígért végzetlen nyomor és szenvedés csakugyan ránk fog zudulni. Készen is voltunk minden szenvedésre s a nemzet ellenségei célt nem érhetek volna.

Kénytelenek lettek volna teljes leplezetlenséggel és a formák minden hazugságát félrelökve, a beomlott abszolutizmus útjára térni. — Hosszabb-rövidebb ideig sanyargathattak volna bennünket, akár csak Világos után, de a mai viszonyok között sokkal hamarabb csődöt mondott volna az új kiadási Bach-rendszer, ha mégannyi elzúllott és eladó magyar tolakodott volna is szolgálatára. A küzdelem végbemenetele iránt nem lehetett semmi kétségünk. De előre láthattuk azt is, hogy a harc folytatása mennyi veszteséggel lett volna nemzetünkre, amelyet a negyven esztendei létalkotmányosság amugy is inkább gyengített, mint gyarapított.

Es hogy helyesen itéltünk, sajnos arra nem is kell más bizonyíték, mint a lefolyt egy esztendő tömérdek nehézsége, amelyet ötnegyed évi alkotmányellenes kormányzat halmazott az utunkba, amely romhalmazt teljesen mind e mai napig nem sikerült még eltakaritanunk. Nyugodt lelkiismerettel tekinthetünk azért vissza a mult évi husvét örö-

meire, mert méltó érzések voltak azok egy új életre támadt alkotmányos nemzet lelkületében. A felénk nyújtott békejobbot nem volt szabad visszautasitanunk, mert a nemzet jövőjének tartoztunk vele. Ugy az alkotmányos rend helyreállítására, a nemzet erőgyarapítására és a nyugodt fejlődés biztosítására kínálkozó alkalmat megragadjuk.

De amint készek voltunk megállás nélkül tovább küzdeni, csak hogy a nemzet megtámadott jogait megvédelmezhesük, azonképenelve ki volt zárva minden olyan meg egyezés, amely részünkről akár a lefolyt küzdelem közvetlen tárgyára, akár pedig a függetlenségi és 48-as párt programjának bármely pontjára vonatkozólag csak a legcsekélyebb mértékű lemondással is járt volna. Vezéreink megmondották nyíltan a királynak, hogy elveink megvalósításához továbbra is állhatatosan ragaszkodnak s visszont teljes őszinteséggel feltártuk a helyzetet a nemzet előtt is. Hogy az alkotmány megmentése érdekében az összeütközés nagy kérdéseinek meg-

Husvét.

A Debreczen számára írta: **Szabolcska Mihály.**

Zengjen ma hangos hálaének
A mindenség nagy Istenének!
Ünnepelő lelkünk, égbe szállva,
Olvadjon össze hő imába,
Ég, föld derüljön fel ragyogva:
A Golgotának nagy halottja
Föltámadott, föltámadott!

Óh, ember ébredj! Im, öröme kelve,
Az égi hír harmatja hull szivedre.
Míg Gilhon ég a szent öröm tűzében,
S arany mosolygás árad szét az égen.
A szellő is vidáman szerte szállván,
E nagy, e szent örömhirt hordja szárnyán:
Föltámadott, föltámadott!

S susogva a szellő, hogy átmegy a tájon:
Köny csillog utána ezernyi fűszálon.
Érinti az erdőt: s lombját az olajfa
Megrezgeti vigan s bölintve lehajtva . . .
Áldott legyen a szó, mit a szellő mondott!
— Zizegve beszélnek egymásnak a lombok:
Föltámadott, föltámadott!

De ah, amott, zöld selymén a mezőnek,
Galileának özvegy női jönnek.
Kezökbe balzsam, sok-jó illatu,

Szemökbe némán ott virraszta bu.

— Te, néma bánat, nyílt öröme változz!
S győzelmi dalként szállj az ég Urához:
Föltámadott, föltámadott!

. . . Föltámadott! e szó legyen minékünk:
Örömben, buban, biztatónk, vezérünk.
Kőszirt, a tenger vész-zilálta habján,
Első imádság gyöngye gyermek ajkán.
Hirdesse ezt kihült arcok vonása,
Haló szivek utolsó dobbanása:
Föltámadott, föltámadott!

Vallomásórája.

A „Debrecen“ eredeti tárcája.

Írta: **Szathmáry Zoltán.**

A leány a verandán ült a hintaszékben. Fehér batizot ruhája árulólóg feszült érett, asszonyos idomaira, amint hanyagul himbálta magát s szórakozottan csapkodott a kezében levő hortenzia ággal.

Az elnyitott rózsaszínű szirmok táncolva peregetek le . . . A leány ajkai nedvesek voltak s félig lehunytt szempillái alól gunyosan tekintett a könnyű kerti széken ülő férfira, akinek szemében ott égett az eltitkolt szenvedély tüze.

A leány kezdte. Kacagva, sértő hidegséggel szólt:

— És most mondja ezt, mikor tudja hogy asszony leszek. Lássa?! . . . És fel-emelte hófehér kezét. A nevelőujján ott csillogott a jeggyűrű.

— Maga mafla . . . tette hozzá s belemarkolva a lehervadt, összegyötört hortenzia szirmokba egy rakás letépett viráglevelet szórt a férfi arcába.

A férfi világos tennisz-ruháján fennakadt egy-két viráglevél, de úgy tett, mintha észre sem venné . . . Csak nézte csillogó szemekkel a leányt s egyetlen szóval válaszolt:

— Szeretem! . . .

A leány kacagott:

— Ezt már hallottam . . .

— És még nagyon sokszor fogja hallani . . .

A leány arcán elhalt a mosoly. Bosszusan biggyeztette fel ajkait . . .

— Egy leendő menyecskével izléstelen ilyen tenorban diskurálni. Nem érzi ezt?

A férfi csökönnyösen ragaszkodott a kijelentéséhez:

— Szeretem! Akarom, hogy tudja!

A leány önkénytelenül érdeklődéssel hajott előre. A hinta-széket megállította . . . Most már nem volt a hangjában semmi fe-

Kutfuráshoz

és vízvezeték szereléshez horganyozott és fekete VASCSŐVEKET, karmantyut, összekötő és kisebbítő darabokat stb. ÖNTÖTT KUTCŐVEKET, csatorna levezető csöveket kutfur-

278 kagylót és csatorna rácsot állandóan készleten tart

Sesztina Lajos

vaskereskedése Debreczen.

oldását akkorra halasztjuk, amikor a harcot erősebb fegyverzetel újra felvehetjük.

A nemzet példátlan egyértelműséggel tette magáévá elhatározásunkat. Az átmeneti idő feladatainak megoldására vállalkozott kormányt tehát a nemzet akaratából támogattuk és fogjuk is támogatni mindaddig, míg a kitűzött célokat el nem érjük. Azt pedig nyugodt öntudattal elmondhatjuk, hogy az elmúlt esztendő törvényhozási munkája kezdettől fogva minden részletében azokat a célokat szolgálta, amelyek megvalósítása az ellenünk intézett ádáz ostrom alatt szenvedett sebek gyógyításával, az elvesztett erő pótlásával és új erőforrások nyitásával, tehát a jövő küzdelmeinek előkészítésével és a küzdelem biztosításával egyértelmű.

Azokon a maradandó alkotásokon kívül, amelyek a kormány és a többség programjában szerepelnek s amelyek közül néhányat már is törvénybe iktathattunk, legfőnyesebben a kiegyezési tárgyalások eddigi menete bizonyítja, hogy az osztrák törekvések immár legelső sorban a nemzet hivatalos képviselőinek ellentállásán fognak hajótörést szenvedni. Ha már az alkotmányellenesen reánk kényszerített külkereskedelmi szerződések miatt a gazdasági önállóságot nyomban meg nem valósíthatjuk, mégis sikerült e kényszerhelyzet megszüntetése utáni időre is követelt lekötöttséget végképen megakadályoznunk.

A függetlenségi és 48-as párt, mint a kormányzótöbbség legerősebb tényezője, ezzel az állásfoglalásával tanúságot tett róla, hogy felismerte a magyar állami önállóság teljes kivívásának legbiztosabb feltételét.

A nemzet támogatásától és kitartásától függ, hogy elég ereje is legyen a feltétel megvalósítására. El lehetünk rá készülve, hogy talán nem is sok idő múlva ismét olyan kísérletekkel fogunk szemben állani, amelyeknek igazi és főcélja az lesz, hogy a nemzet figyelmét az osztrák-cikkelyre mindennél veszedelmesebb gazdasági önállóságtól elvonják és újból más kérdésekre tereljék.

Csak rajtunk áll, hogy minden erőnket egy ponton egyesítsük. Ha a gazdasági különválás kérdésében céltérhetünk, a többinek kivívására szükséges legfőbb erőtevézőket sikerült megszereznünk. Mi azért csak haladjunk, szívós kitartással előre, az eddig követett uton, mert csak így juthatunk el ahhoz a husvéthoz, amely Magyarország teljes és tökéletes megváltásának az ünnepe lesz.

Vizvezeték és csatornázás.

Két szabályrendelet.

A Debreczen számára írta: Dr. Burger Péter.

— március 31.

Itt fekszik előttünk két szabályrendelet, melyek mindenike a Debreczenben létesítendő nagy korszakos művek fentartási költségeit van hivatva megteremteni.

Azok után, miket már itt is ama nagy művek fontosságáról elmondottam, igen bajos és talán szükségtelen is újat mondanom. Kell-e nagyobb érv, kézen fekvőbb bizonyíték hazánkknak 1905. évről most kiadott hivatalos halálzási statisztikájánál?

Beszél ez magáért ékebben minden szóvirágnál.

A belügyminiszteri kimutatás szerint az 1905. évben elhaltak minden tízezer lakosból

Budapesten	176
Sopronban	183
Komáromban	186
Pécsett	212
Arad	214
Pozsony	224
Kassa	231
Marosvásárhely	231
Székesfehérvár	237
Győr	239
Szatmárnémeti	241
Temesvár	24—
Ujvidék	243
Nagyvárad	252
Kolozsvár	254
Zombor	25—
Fiume	259
Selmecbánya	267
Hódmezővásárhely	27—
Selmec	273
Debrecen	284

Csak két város maradt el még mögöttünk is az egészségtelen mocsaras fekvésű Pancsova és Szabadka. Az első 29'6, a második 36'2 halálzási aránnyal.

Hogy mért beszél ez oly ékesen a vízvezetési és csatornázási nagy műnek létesítése mellett, elmondom. Még a mult század derekán is Bécs, Budapest stb. nagy városoknak halálzási aránya megközelítette a 40-et. És azokban a nagy városokban csaknem kézen fekvővé vált a létesített vízművek hatása. Bécsben rövid pár év alatt megszűntek a csaknem örökös járványok pusztításai.

Már mikor én fenn, a nyolcvanas években végeztem tanulmányaimat — a bemutatáshoz is alig került pl. Typhus beteg — holott azelőtt a typhus járvány állandóan szedte ezer és ezer áldozatát. Közvetlenül a nagy vízművek létesítésén, 15—20 százalékkal csökkentek a halálzási arányok és ma már a mi székes fővárosunk, mint a stat. bizonyítja 17'2 arányával vezet.

Ott látjuk szépen sorakozva mind ama városunkat, ahol a vízvezeték és csatornázás már megvan, a mi városunk szűgyenkezve kullog utánuk 28'4 halálzási aránnyal.

A betegedési arány hihetőleg még rosszabbul ütne ki, hiszen tudjuk, hogy az őszi és tavaszi hónapokban iskoláinkat is alig bírjuk nagy elnézéssel is nyitva tartani a járványos gyermek betegségegek után.

Én hiszem és abban minden gondol-

lületes hányivettség . . . Komolyan, határozottan hangzottak a szavai.

— És most mondja?! . . . Nem tudom a célját megérteni. Most mond ilyeneket, mikor elköltöttem magamat, másnak. Voltaképpen mit akar?! . . .

— Hogy szeressen, felelte nyugodtan a férfi. Egyszerűen mondta, különösebb hangsúlyozás nélkül, de a legteljesebb meggyőződéssel . . .

A leány fürkészőleg tekintett a férfira. Élesen, áthatóan, mintha a lelkében akarna olvasni. Azután a komoly szemrehányás hangján szólalt meg:

— Na hát ez határozottan elmés dolog. Egy évig majdnem mindennap körülöttem ógyeleg, mint jó szomszéd részt vesz a mulatságainkban, velem táncol a bálakon, családunkkal intim-viszonyt tart fenn. Tréfásan olykor talán beszél is a szerelemről, de soha a legkisebb komolysággal nem foglalkozik ezzel a témával. Sőt lenéző gunnyal ostorozza azokat, akikről azt mondják, hogy szerelmesek. És most egyszer csak előáll s minden bevezetés, minden átmenet nélkül azt hangoztatja szeretem, szeretem és megint csak szeretem. Hát azt csak belátja, hogy ez érthetetlen. Ha pedig tekintetbe vesszük,

hogy én menyasszony vagyok, akkor meg rám nézve épen lealázó, sértő.

A leány szemei csillogtak. A férfi közbeszólt:

— Csak mondja, hogy cinikusan szemtelen . . .

A leány mohón kapott a kifejezésen:

— Ön mondá. Durva szó, de igaz . . .

Ha talán leendő asszonyi mivoltomra számít . . . akkor . . .

És a jogos felháborodás érzéseitől szinte már villámlott is a tekintete.

A férfi felugrott a székről.

— Margit! . . . hallatszott felkiáltása.

A leány bámulva meresztette rá a szemeit.

A férfi engesztelőleg nyujtotta felé a kezét:

— Önnek ezzel a föltevással nem szabad megsértenie önmagát, Margit! Lásna, az arcom ég a szégyentől, hogy ilyen hitvány szándékot tételez fel rólam . . .

A leány láthatta, hogy a férfi igazat beszél. Vérhullámok öntötték el arcát. Hangjából kiértett az őszinte felháborodás. És érezte, hogy a férfi barna keze remegde talán megszokásból, talán valami belső kényszerrel fogva, hagyta, hogy a férfi továbbra

is csak fogja a kezét. . . És a tekintete egy kiáltó kérdőjel volt. . . esupa bámulat, égő kíváncsiság. . .

És halkán mondta:

— De hát akkor. . .

A férfi hangját valami csodás melegség öntötte el. Bársonyos puhaság vonta körül minden szavát.

— Hallgasson meg Margit. . .

Én itt jártam hosszú időközön keresztül maga körül, mint az álomjáró. Azt hittem, hogy élek, józanul gondolkodom, pedig aludtam. Az én érzéseimnek nem volt egy szemernyi öntudata s mindaz, amire visszaemlékezem, hogy köztem s maga közt valaha történt, egy rejtélyes talány volt előttem mindmáig. Talány, amit azt hittem, hogy megfejtettem, pedig nem tudtam voltaképpen soha sem a nyitjára jönni. Csak most értem igazán s ha visszatekintek a multakra, csak most tudom, hogy mennyire megcsalt a szívem dobogása. . . Mindég. . . minden esetben, mikor magáról volt szó.

Tompán hangzottak a szavai, egyhanguan öleltek egymásba. . .

— Most látom csak úgy a dolgokat, amint valójában voltak. . . Beszéljek egyikéről-másikáról?! Akarja?! . . .

Az aratógép föltalálója s mind máig legnagyobb tökéletesítője az amerikai „Mc Cormick“ világeg! Ennek kerületi képviselője „Debreczeni Vasöntőde és Géplakatosság“, mely Péterfia-utca 73. szám alatti raktár helyén nagy készletet tart úgy Mc Cormick-féle aratógépek, fűkaszálok, lógereblyék és lókapákból, mint egyéb hazai legjobb gyártmányú gazdasági, borászati- és háztartási gépekből, minden igényű házi- és községi kutszivattyukból, építkezési vastárgyakból, kerti butorokból stb.

kozó lény nekem igazat fog adni, hogy a mi városunknak kedvező fekvése, kiváló talajviszonyai és népének aránylagos jóléte mellett olyan vagy csak hasonló egészségügyi berendezés mellett is mint a székes fővárosi halálzási arányát még annak 17. 2. §. arányáról is lejjebb szállíthatná.

Ennyivel kevesebb emberélet pusztulna el tehát idő előtt évente városunkban jól készített és kezelt vízvezeték és öblíthető csatorna hálózat mellett.

Erre pedig, nemde, már érdemes áldozatot hozni. Itt nincs helyén az önzés és fukarkodás, mert a halál kaszája nem válogatós. A szomszédban ha ragályos beteg fekszik, csak oly közvetlen a veszedelem, mintha a szomszéd háza ég.

Hamis és hazug ürügy alatt ne akarjon senki kibujni a rá rótt teher alól, mely teher amint a szabályrendeletek tanulmányozásából tudom a lehető legkisebb mértékre vannak szabva.

Erre nézve bátorkodom néhány példával szolgálni.

A vízmű 1 köbméter, tehát ezer liter vizet 16 fillérért szállít fejenként és naponként 60 liter vizet számítva, egy 4 tagból álló családnak naponta 240 liter vizre van szüksége.

Ez tehát a vízvezetési vízből 4 fillérbe kerül — benn a konyhában vagy szobában a csapon eresztve. 240 liter viz legalább 22 kanna, mert tíz liternél alig fogad be többet egy kanna; már pedig én nem ismerek olyan vízfordó embert, aki az udvaron levő kutból is becipelne 4 fillérért vagyis 2 krajcárért 24 kanna vizet.

De még a házi cselédnek is tudunk ennél drágább és könnyebb munkát adni és a kut fentartása a vízfordó edények bekerülési ára és kopása is több érdeket képvisel ennél.

Azok, akik bármi okból nem vezetnek be lakásaikba a vízvezetékét — a rossz kutakból használt vizért lakószobánkért 2-50 koronát fizetnek egy évre.

Hát ez ismét oly csekélység, mely szót sem érdemel, nem juttatva közkutakból használt vízére; de mindama előnyöket amiket a vízmű és csatorna hálózatból egyaránt mindenki élvezni fog.

Az utak locsolásával a pormentesítéssel köztisztasági!

A csatornák öblítésével közegészségi! A tüzesapok felállításával tűzbiztonsági! Igazán nem lehet oka senkinek panasza, a megszabott csekély díjjakért.

Darányi Debrecen közönségéhez.

Létesítsünk gyümölcsösöket.

A gazdák figyelmébe!

— március 30.

(Saját tudósítónktól.) Hogy Magyarország mezőgazdaságának fellendítésén mely hangyaszorgalommal dolgozik a földművelésügyi miniszter, azt kellőképpen megvilágítja az a leirat Darányinak, melyet a városi hatóságok utján tegnap intézett Debrecen közönségéhez.

A leiratban egy régi hiba pótlására hívja fel a miniszter a közönség figyelmét. Kimutatja ugyanis a leirat, hogy a gyümölcskertészet mennyire el van nálunk, különösen a tiszta mentén hanyagolva, dacára annak, hogy egy szakszerűen kezelt gyümölcskertészet a gazdaság egyik legjobb jövedelmi forrását képezi.

A baj okát a miniszter nem a kedvezőtlen talajviszonyokban, hanem abban látja, hogy a gyümölcsök kezelésénél nem volt meg a gyakorlati érzék. Sőt a hivatásos kertészetek fektetett fősúlyt a gyümölcsösökre. Így nem csoda, hogy lassanként a gazdaságokból mindinkább tűnedezett a gyümölcskertészet. Ezzel szemben pedig a behozatal e téren, még a délvidéki gyümölcsökből eltekintve is, óriási mérvben szaporodott.

De Darányi nem csak látja a bajt, hanem gondoskodik is róla, hogy miként lehetne fellendíteni az elhanyagolt gyümölcskertészetet. Azért tehát megbízta az állami minta kertészet vezetőjét Csarics Sándor, végfalvai lakost, hogy a bárhonnán hozzáfördülőknak a szakszerű felvilágosításokat a gyakorlati kezelés, a fák nyesegetése stb. körül megadja, esetleg kívánatra csekély díjak ellenében a helyszínrre is utazzon és ott személyesen vezesse a gyümölcsösök létesítése körüli munkálatokat.

Debrecen város és Hajdu vármegye ügyei.

Nagy alkotások kis tükre.

— március 31.

(Saját tudósítónktól.) Debrecen város történetében, előrehaladásnak krónikáiban a most folyó esztendő mindig emlékezetes fog maradni. A város eddig egy évben sem valósított annyi nagy feladatot, mint amennyit ez év során valósítani fog. Annak a 11 millió 300,000 koronás kölcsönnek, melyet harmad éve vett fel Debrecen, legnagyobb része ez év folyamán kerül felhasználásra. A rég sürgetett intézményeknek egész sora fog testet ölteni az idén, egynek talán, a kulturpalotának kivételével.

S éppen ezért, mert a most folyó év az alkotások éve Debrecen városára nézve, nem tartjuk érdektelennek, ha kis tükrökben már most a célok valósításának legkezdetén bemutatjuk azon ügyek mai állását, melyek a város intéző köreit foglalkoztatják.

A villamos világítás.

A villamos világítást a Ganz-gyár részvénytársaság fogja bevezetni Debrecenbe. A gyár s a város között kötendő részletes szerződést a jövő héten fogják aláírni. A szerződés egyes pontjait Hollós József műszaki tanácsos segített megszövegezni, ki a kereskedelemügyi miniszter megbízásából a telepítés egész időtartama alatt ellenőríz, felügyelő szerepet tölt be.

Maga a telep épül. Tegnapra valamennyi földalatti boltozattal s valamennyi pince oldalfalával elkészültek a munkások. Négy nagy dynamó-gép már a múlt héten megérkezett. Az intenzívebb munka, mely öthatszáz embert fog foglalkoztatni, április hó végén veszi kezdetét. Ekkor minden vonalon megindul s párhuzamosan folyik a munka a külső telepen s a vezetékek kiépítésénél is. A Ganz-gyár budapesti telepéről mintegy kétszáz villamos munkást hozat le, a tiszta földmunkákra azonban s azon munkákra, melyek különös szakértelmet nem igényelnek, Debrecenből alkalmaz megfelelő munkaerőt.

A leány, amint ott ült égő arccal, megérezte, hogy most valami rendkívül fog hallani... Ösztökélte a tudnivalóság...

— Beszéljen! ... szót elleplezhetetlen melegséggel... Hallgatom!...

— Hát mondom! Ugy amint régen láttam s amint most látom, mikor a vezstett boldogság fájó érzései erőt vesznek egész valómon, mikor agyamat csupán egyetlen gondolat marja, pörköli, az, hogy önt elveszitem saját számomra... hogy a másé lesz...

A leány lehajtotta a fejét...

— Így van elhatározva... igen... Majdnem bizonyos...

A férfi fájó meggyőződéssel válaszolt:

— És az én lelkemet megzaklatja ez a bizonyosság...

— Mondja tovább! — suttogta a leány...

A férfi bólintott a fejével s anélkül, hogy a szavakat kereste volna, beszélt. — Folyamatosan, mintha valami láthatatlan szellem diktálta volna kijelentéseit. Mintha betanult mondókat adott volna elő. Pedig talán soha sem gondolt ezekre a dolgokra, amelyek azonban beleették magukat a lelkébe s mint a napsütésre a virág, most

bontakoztak ki a zürös kaoszából, teljes valójukban csodálatos varázsszóra...

— Emlékszik, mikor először jártunk a parkban. Ózre fordult az idő. Az erejét vesztett természet hűvös lehelete bontotta meg a falombokat. A levelek leperregtek a lábaink elé. Ön, édes anyjával a karján, rámutatott egy sárga levélre. *Memento móri* — mondta. És én hidegen, fázósan válaszoltam: Emlékezz a halálra!... És mikor arrébb rugtam a falevelet, még kacagtam is. — A szél tovább sodorta s behullott az avarba. De én most újra látom ezt a sárga levelet... Látom... És oda van rá írva az ön neve: Margit... A szívem érezte talán akkor is ezt a rálehelte női nevet, de én nem láttam azokkal a régi józan szemekkel. Nem akartam megérteni a szívemet.

És később megint a park porondját jártuk.

Egy email-bambinó volt az ön karperceén... Barna volt, mint ön.

Én csak azt láttam, hogy a zománczolás lepattant egy helyen arról, de most látom, hogy az a kis amorett-arc hasonlít az önéhez. A szemei, azok a fényes nagy szemek egészen olyanok, mint az önéi, Margit... Hogy én azt akkor nem láttam.

Csak most, most... Később egy unalmas hangversenyen egy szál gyöngyvirágot s egy ibolyaszálát adtam önnek. — Valami tréfás megjegyzés kíséretében, amilyen olcsóságát melléklünk a trafikos kisasszonynak vagy a kávéházi pincérlánynak a hatosságával vásárolt szegfűkhöz, elrozsdásodott kaméliákhoz...

Akkor kacagtam, de most szégyenlem magamat, ama izetlenség miatt. Most tudom csak mit kellett volna mondani önnek akkor!...

Azt, hogy ha ön valamikor nekem egyetlen szál virágot adna, akkor én azt belepréselném a szegény meghalt anyám imakönyvébe, amelynek levendula illatán nem győzedelmeskedhetik semmi más parfüm... És amely könyvet, mint gyermek olyan sokszor megcsókoltam...

És eszembe jut az a fürdön eltöltött éjszaka is. Emlékezik?! A tavon kivilágítást rendeztek s mi hétköznapi kíváncsisággal kerestük, hogy vajjon hova esnek vissza a felszálló röppentyük. Ön fázott s én kendőt hoztam.

Hideg udvariassággal terítettem a vállaira. Most érzem, hogy akkor azt kellett volna mondanom: Ha az én lelkem melege

Ingatlan és Földhitel Forgalmi Intézet

Debrecen, Hunyadi-utca 14. sz. a.
(a vasúti állomásról egyenesen bevezető uton.)

Olcsó kamatu törlesztéses kölcsönöket, földbirtokra és házakra a legelőnyösebb feltételek mellett igen rövid idő alatt eszközöl. Drágább kamatu kölcsönöket olcsóbbra cserél. Felvilágosítást díjmentesen bárkinek azonnal ad. Tisztelettel

Grossmann és Mandel.

A város közönsége a télen részletes kimutatást fog kapni a villanyárról. Mi, kik betekintést nyertünk ez árák tervezésébe, azt hisszük, hogy a villany a debreceni magánfogyasztók körében is nagy elterjedtsége lesz. A villany körülbelül egyáru lesz a gázzal s ez esetben alig akad olyan fogyasztó, ki a gázt oda ne hagyná a szebb fényű, kevesebb kezelést kívánó s tisztább villanyért.

Az összes munkálatok ellenőrzője Debrecen városa részéről Aberle Rajmond okleveles gépészmérnök, kit kitűnő szolgálati bizonyítványai folytán a tanács tizennégy pályázó mérnök közül alkalmazott.

A vízvezeték.

Vízvezeték Debrecenben? Abban a Debrecenben, amelyhez a nagy hortobágyi tenger van csak közel, de folyó egy sem! Bizony-bizony kétséges vállalkozásnak tetszett ez a vízvezetés nagyon sokáig. Amig aztán egyszerre csak megállapították hozzáértő emberek, hogy Debrecen általában óriási mennyiségű vízkészletet rejt a méhében.

A Köntösgáti furási munkálatok folyamatban vannak. Ha a téglavetőtelep s környéke a nagy hóolvadások folytán víz alá nem kerül, akkor ma már talán a próba-fúrás egy részét be is fejezték volna. Ez a most említett körülmény azonban nagyon hátráltatta a munka előrehaladását. Jelenleg különben ott tartunk, hogy a faházak nem állanak üresen, a hatalmas gépek munkában vannak s keresik a bőséges vizet.

Nemrég közöltük Aczél Géza főmérnöknek azt a véleményét, hogy a Köntösgát alatt egy 5000 köbméter űrtartalmu vízmedence van. Ezzel szemben a közönség sorából olyas gunyolódó megjegyzéseket hallunk, hogy ez a kísérlet is ép úgy be fog fagyni, akár a Nagytemplom előtti ártézi-kultúrás. A mi véleményünk szerint a közönségnek ezuttal nem lesz igazza. És mi szinte látjuk az 1907 novemberét, amikor csapunk elfordítására egészséges, kristálytisza, üdítő viz ömlik poharunkba. S látjuk, hogy a Nagyerdő körutairól, pompás új boulevardjáról eltűnik a tudófulasztó por, melyet a vízvezető csövek hatalmas vizsugarai ezentul igazán a legkellemesebb sétatellyékké fognak tenni.

A munkákat a Törs és Ormai cég végzi. Városi ellenőrző Aczél Géza főmérnök,

ölelné körül a vállaidat, akkor nem lenne hüvös neked az éjszaka... És egyetlen esőkönnök több tüze lenne, mint a poklok minden izzó katlanának.

A leány hátravetette magát a hintaszéken s lehunyt szemekkel kéjesen szivta magába a férfi szavainak bódító zenéjét...

— Mondjam tovább? — folytatta lassan, kimérten a férfi. Mert én még sok más egyebekre is emlékszem. Az emlékek itt rajzanak a lelkemben. Emlékszem... Minden apróságra!

A leány halkán, de mélyen vett lélekzetet. Sőhajtásnak is beillett volna... Talán az is volt.

A férfi elhallgatott egy percre...

A verenda repkényeire ráborult az alkonyat... Fűszeres illatok keringtek a levegőben a kert virágos bokrai felől. A férfi halkán suttozta...

— Minden kis történetre vissza emlékezem... És most látom, hogy szerettem az első pillanattól kezdve.

... De tudtára csak akkor jöttem, mikor kétségtelen volt, hogy el kell veszítenem... Hogy másé lesz...

Az utóbbi szavakban már ott volt a féltés, a kétségbeesés. Idegesen kapott a leány kezei után.

A lány nem vonta vissza... Csak gyönggén sóhajtott:

— Ernő!

A férfi ajkáról pedig elröppött egy szó... Mindent kifejező mámoros szó:

— Te...

ki az adminisztratív teendők ellátására külön megbízottat is tart a munkálatok színhelyén. A vállalkozó cég több művezetőt küldött le a munka elvégzésére.

Az egyetem.

Erről a legfontosabb ügyről tulajdonképpen első helyen kellett volna szólnunk. Talán a valóság sorrendje is ezt kívánta, volna, mert hiszen Debrecennek ez év szeptemberében tulajdonképpen már egyeteme lesz, igaz, hogy nagyon csonka egyeteme. A tiszántuli egyházkerület májusi közgyűlésén majd hallunk még érdekes dolgokat ez ügyben s főleg meghalljuk nyílt és határozott kidomborítását annak, vajon a most kibővítendő bölesei fakultás megmarad-e a mai értelemben vett ideál-fakultásnak, vagy pedig realizálódik-e s fog képezni szeptembertől kezdve kálvinista tanárokat.

Debrecen város törvényhatósági bizottsága rég kiküldött egy egyetemi nagybizottság ekkor és ekkor ülést tart?

Nem igaz. A bizottságunk eszéjében sincs ülést tartani. Nem is dolgozik talán semmit. De mi hírlapírók, a debreceni közvélemény nyomása alatt, de maguk lobogó áhításából is folytonosan serkentjük, bizgatjuk, ülésre hívjuk ezt a talán nem is élő bizottságot. Amely bizottság azonban nem akar összejönni mégsem.

Röviden: a debreceni egyetem ügye a város részéről ma sehogyan sem áll. Oda kell fordulnunk tehát minden érdeklődésünkkel az egyházkerület s az egyetemes református egyház felé, amelyek talán mégsem fogják oly könnyedén elejteni az eszmét.

Egyetlen jó hírt mégis hallottunk tegnap. Azt, hogy Wessprémy főispán és Szabó Kalmán képviselő megsokalták már a bizottság hosszú tétlenségét s legkésőbb április 15-re ülést hívnak össze. Állítólag több folytatolagos ülést, melyek a melyek komoly munkának lesznek szentelve. Ezt az ülést talán mégis csak megtartja a bizottság, esetleg épen azért, mert mi nem jeleztük előre.

Debreceni egyetem, már néhai való jó Méliusz Péter álma, vaj' mikor fogsz állani?

A város szabályozása.

A város szabályozási terve talán a legjobban előkészített ügy mindazok között, melyek a magisztrátusnál vagy bizottságoknál megfordultak. Az építési bizottság heteken át tartott üléseiben tárgyalta ezt a nagy horderejű tervet, mely nemcsak nagyvárosi-assá tenni, de a forgalomra nézve hozzáférhetőbbé, a belső közlekedésre alkalmasabbá igyekszik átalakítani Debrecen.

Nyolc új sugárutat kapna a város. Megszűnnének az olyan lehetetlenségek, hogy két oly forgalmas utcatestet, aminő a Kossuth-utcai és Csapó-utcai részlet, alig egy-két, egymástól messzefekvő utcaköz kapcsol össze. S megszűnnék Debrecen utca-rendezésének az a főhibája, hogy míg haránt összeköttetés tulságosan sok van, addig hosszában alig akad kapcsoló utvonál. S létesülne mindenekfölött két körut, mely a jelentős belforgalmat könnyedén, a mainál hasonlíthatatlanul rövidebb idő alatt bonyolítaná le, nem is szólva arról, hogy ezáltal a város szépségben is rengeteg sokat nyerne.

Az ügyet minden részletével az anyagi oldalával együtt is az áprilisi közgyűlés veszi végső bírálat alá. Mi azt szeretnők, ha a tervezet vitája gyökeres, hosszantartó és mélyenjáró volna. S azt szeretnők, ha ez a közgyűlés csakugyan végleg letárgyalná a tervezetet. A közgyűlés tagjainak, kik valamennyien megkapták a kinyomtatott tervet, módjukban áll a gondos előkészület. Mi bizunk a városatyákban, kik a város haladását, fejlődését mindig szívükön viselték.

A szervezési szabályzat.

A szervezési szabályzat ügyéről is el lehet mondani, hogy kellően elő van készítve. Sőt tulságosan is előkészítve. Nem nagyitunk, ha azt mondjuk, hogy legalább harminc bizottsági ülés volt e tárgyban. Viszont az is kétségtelen, hogy az új szabályzat olyan tükörképet ad Debrecen város alkalmazottainak, illetőleg hivatalainak jövőjéről, amely kép mindenkit csak meglepéssel és örömmel tölthet el.

A szervezési szabályzattal szinte elválaszthatatlan kapcsolatban van a tisztviselők fizetésrendezésének ügye. Ez ügyben a szervező-bizottság legutóbb igen figyelemreméltó, mindenképen elismerést érdemlő határozatot hozott: Nem engedheti meg Debrecen városa, hogy tisztviselői kevesebbé legyenek dotálva, mint a vármegyei tisztikar tagjai. Reájuk nézve is alkalmazni kell tehát legalább is a vármegyei tisztviselők fizetését tartalmazó pragmatikát.

A bizottságnak háromtagu küldöttsége, melynek élén Juhász Ignác áll, teljesen elkészült a fizetésrendezési terv egész komplexumával. E munkálat még e hét során elbírálás alá kerül.

Nincs kizárva tehát, hogy a fizetésrendezés ügye már az áprilisi közgyűlés tárgysorozatán szerepelhessen. Amely lehetőség a városi tisztviselőkre nézve: régi és méltányos óhajtuknak végre elkövetkező teljesítését jelenti.

Dióhéjban ime ezek volnának ama legfontosabb ügyek, amelyek Debrecen város közigazgatásában ez év során eldöntésre jutnak. Van még számos, szintén különösebb figyelmet igénylő s folyamatban levő ügy, de mi úgy gondoljuk, hogy egyfelől ezek a legeslegfontosabbak, másfelől ezek egyúttal s magukban véve is jelentős, megbecsülendő évi programot tesznek ki.

A párhuzam kedvéért, de meg azért is, mert a mi kis vármegyénk ügyei jórészt a Debrecenben lévő vármegyei házában zajlanak le, tehát szintén helyi érdekűek, röviden beszámolunk azon ügyekről is, melyek Hajdu vármegye ezidei életében a legjelentősebb szerepet játszóak.

A vármegyei telefon.

A kereskedelmi s általában mindennemű gazdasági élet emberei tudják csak méltányolni, mily messze kiható jelenséget képvisel a vármegyei telefon ügye. A debreceni sajtó sem kis mértékben fogja hasznát venni a megyei telefonnak, melynek révén a vidéki hírszolgálat nemcsak gyorsaságra, hanem hitelességre és részletességre nézve is nagyot fog erősödni.

Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter leirata, melyben a telefon építésének megkezdhetőségére pár hónappal ezelőtt engedélyt adott, már ismeretes. A vármegye legutóbbi közgyűlése, mely az anyagi fedezet dolgában hozott igazán áldozatkészre valló határozat, fönn van a belügyminisztériumban, hol hírszerint semmi gátat nem emelnek a terv kivitele ellen. E jóváhagyást legkésőbb április hó 10-ére Debrecenben lesz.

A telefon kiépítésének előmunkálatait részben már végrehajtotta a vármegye. A póznák, drótkötegek kéznél vannak, a vonatok kimérése sem okoz gondot s a kellő számú munkaerőről is gondoskodás történt. A tényleges munka, a huzalok kifeszítése s az állomások felszerelése már áprilisban kezdetét veszi. Nagyon valószínű tehát, hogy három hónap múlva Debrecenből beszélgethetni fogunk Hajduvármegye legtöbb helységével. A vármegye nagyon sokat, majdnem a kimerülésig sokat áldoz ugyan e célra, de a cél bármily messzemenő áldozatot is megérdemel.

A megyei kúzutak.

Hajduvármegye törvényhatósági utjai tudvalevőleg igen-igen parlagi állapotban vannak. Azaz hogy némely helyen semminő állapotban sincsenek, azon egyszerű okból, hogy vannak eléggé forgalmas utvonalak, melyeken a kerékvágáson vagy magánosok építette kocsiuton kívül semmi ut nincs. Aránylag legjobb utaink azok, melyek a transverzális vagy megyeközi utak vonataiba beesnek, így a mikepércsi, szoboszlói stb. utak.

A helységek egymásközi összeköttetését lényegesen megfogja könnyíteni az a néhány utvonál, mely a kereskedelemügyi kormány elhatározása s jóváhagyása folytán ez év során kerül kiépítés alá. A kormány leirata, mely a szükséges költségek azonnali szállításának elrendelését közli, e héten érkezett le a megyeházára, hol érthető nagy örömet keltett.

Legelső sorban a szoboszló—nádudvari, régi bajok orvosolni hivatott összeköttetés fog létesülni. Ez utvonal kiépítéséhez már április 10-én hozzáfognak. Május havában pedig egyidejűleg indul meg az utépítési munka az összes kijelölt vonalakon. Az őszre már Hajdumegyét keresztül-kasul fogják szelni a legmodernebb, legtökéletesebben alapozott s felépített utak.

Az utak kiépítése jórészt a vármegyei utalapot tulterhelte s az utadó kivetése által Hajdumegye lakossága újabb megterhelést kapott. A lakosság azonban, mely az új utak nagy hasznát legelső sorban fogja élvezni, készséggel vállalja ez új terhet, mely mindössze néhány évre kiterjedőleg veszi igénybe fokozottabb áldozatkészségét.

A most részletezett ügyeken kívül komolyan foglalkoztatják a megyét még a következő ügyek: a szoboszlói járási székhelynek Püspökladányba leendő áthelyezése, a segédjegyzői állások megszorítása s a megye közegészségügyi viszonyainak alapos rekonstrukciója. Ez ügyek azonban előreláthatólag csak az 1908. év során nyernek aktualitást.

Huszonötezer korona

a hajdumegyei póttartalékosoknak.

A kártalanítást kiutalványozták.

— március 31.

(Saját tudósítónktól.) A Debreceni és Hajdumegye területén a darabont uralom idején törvénytelenül tényleges katonai szolgálatra kényszerített póttartalékosok végre kézhez kapták azt az összeget, melyet részükre az országgyűlés a nemzeti kormány előterjesztésére kártalanítás képen megszavazott. A kormány honorálni akarta e tényével azt a kárt és szenvedést, mely a szegényebb sorsu póttartalékosokat érte bevonulásuk miatt. Ezek a szegény póttartalékosok ugyanis a felsőbb kényszer behatása alatt teljesített tényleges katonai szolgálat tartama alatt minden támasz, minden segély nélkül hagyták magukra családjukat, miután a családfőnek a rideg katonai parancsszóra be kellett vonulni és teljesíteni nehéz katonai szolgálatot, míg odahaza családjuk, úgy lehet, a legnagyobb nyomorral küzd és gyermekeik éheznek.

Kártalanítás címén az egész országban több millió korona kerül felosztásra. Ezen összegből 25,135 korona jutott Debrecenre és Hajdumegyére.

A honvédelmi miniszter a múlt héten kiutalványozta ezt az összeget és egyben leiratot intézett a debreceni pénzügyigazgatóságához, hogy az igényjogosultaknak a meg-

felelő összeget az illetékes állami adóhivataloknál fizesse ki.

A kifizetések már javában folynak, a pénzügyminiszter hason tartalmu leirata értelmében. Azonban az eredeti terv szerinti kártalanítást a maga egészében nem fizethette ki a jelentkezőknek a pénzügyigazgatóság, oly sok volt az igényjogosult. Minthogy pedig az egész megyére szóló kártalanítási összeg meg volt szabva, így a pénzügyigazgatóság csakis 32 százalék levonásával tehetet eleget a kártalanítási kifizetéseknek.

Igy is szép összeg jutott az igényjogosultaknak. Például Debrecen város területén az igényjogosult 46 póttartalékosnak összesen 4332 koronát utaltak már ki.

A kártalanítás arányának mértékéül az egyes igényjogosultaknál a veszendőbe ment kereset összege szolgál, ez pedig a póttartalékosok foglalkozására és a teljesített tényleges katonai szolgálat napjainak száma szerint különböző. Magától értetendő tehát, hogy a kiutalványozott összeg sem egyforma. Némely póttartalékos csupán 40—50 koronát kap, de viszont van olyan is kinek 180—200 koronát utalnak ki.

A város területén a 46 póttartalékosoknak már ki is utalták a nekik járó összeget. Hajdumegyében javában folynak a kifizetések. Itt már azért sem érhetett még végett, mert a kiutalványozandó összeg meghaladja a huszezer koronát.

Irodalom.

Egy új verseskötetről.

(Kuthy Sándor. Versök 1904—1906. Budapest. 1907. Singer és Wolfner kiadása.)

Kedves köteletség, de egyszersmind kényes munka áll az előtt, aki olyan dologról akar írni bírálatot, ismertetést, amelyet ő saját maga is gyakorol. Bárhogyan is akarjuk, de az objektív vörös fonál nem a mi kezünkbe való. Vagy lelkesedünk valamiért teljes szívvel és lélekkel, vagy pedig nem. Amiért nem lelkesedünk, azt egyszerűen félredobjuk. Ellenkező esetben pedig nem tudunk számot adni lelkesedésünk indokairól. Mi csak érzünk. Ha pedig erről akarunk számot adni prózai sorokban, úgy érezzük, hogy egy-egy vers támasztotta hangulat, varázs elillan és hiába keresünk szavakat, hogy jellemezzük azt az esztétikai gyönyört, melyet — amint Heine mondja — egyik „testvérünk Apollóban” okozott.

Hogy pedig mindezek dacára mégis kezembe veszem a tollat és írok a Kuthy Sándor most megjelent verseskötetéről, annak oka az az őszinte lelkesedés és csodálat, amit a könyv átolvasása közben és

után éreztem. Aki fiatal kora dacára ilyen ujszerűen és ilyen meglepő készséggel szórja elénk lelki kincseit, annak igen nagy jövőt kell, hogy jósoljunk, annyival inkább, mert már ebben az első kötetében rálelt a maga saját külön útjára. Ez az út pedig egyenesen bevezet a mai modern ember szubtilis, hajszálfinom, új hatásokra, új színekre, új hangulatokra törekvő lelkébe...

Eppen azért hiszem és vallom, hogy ez a verseskötet nemcsak itt, ami szerény városunkban, de fenn az irodalmi központban is nagy és méltó feltűnést fog kelteni, de nem az utolsó ciklusával a Mesékkel. Oh nem! Ezek a Mesék még a régi nyomon járnak (kivéve a „Hedvig”) és pedig erősen a Farkas Imre nyomán (A tábornok ur. — Valahol van... — Fehér nász. — Daisy. — Annuska. — Katica kisasszony.) — Jól jegyezzük meg azonban és ez természetesen is, hogy itt nem a témákban van a hasonlatosság, hanem a hangulatban és különösen a stílusban. Ezek a versek is igen szépek, de ez még nem Kuthy Sándor. Ezek bizonyára még a régi versei, amikor még nem találta meg a maga útját, amelyről alább fogunk szólni. Kötelességemnek tartottam ezt felemlíteni, mert Kuthy olyan erős tehetség, hogy vele szemben bármit is elhallgatni nevetséges dolog volna.

Első ciklusa az „Otthon”. Itt gyöngéd, megható rytmusokban tárul elénk a költőnek szülei iránti nagy szeretete, — habár ezek a témái nem valami újjak. De hiszen a szülői szeretet poézise olyan örökégy és szent, hogy itt sohasem kívánunk valami nagy eredetiséget. Kuthy az Otthon dalait egészen a szívéből írta és ez teljesen elég. Hogy a kötet elejére helyezte őket, — ez is ritka izlésre mutat, mert hiszen majdnem valamennyien, költők és nem költők onnan lépünk ki az életbe. Legszebbek az „Imakönyv” és a „Violakert”.

Most peddig lássuk azt a négy középső ciklust (Változatok. Délibab kisasszony. Margit. En.)

Itt már a költő a maga teljes mivoltában mutatkozik be. — Ez már a jövő hymnusa. Itt két dolog ragad meg először is. Az egyik a páratlan eredetiség; a másik a szavak csillogó, keleties zománcu muzsikája. Mintha csak magát jellemezné mikor a Dunai habokról ír:

„Mintha lyrát puha selyembe vonnak
És elcsitul nesze az accordoknak,
Ugy hallom sutogni a habokat.”

Vannak dalai, melyeknek olvasása közben úgy érezzük, hogy sok-sok illatos, színes virág hull ránk nesztelenül, sejtelmesen és mintha virágok illatában látnók a költő meleg, érzékeny szívét. — Ezek a legszebb dolgai. Virágzavakat olvasunk, de olyanokat, amelyek telve vannak vérről és életről.

Hogy pedig maga az olvasó lássa, milyen ez a poézis — ime egy nagyon jellemző a sok közül;

Örök szökeség.

Te örök szökeség, halk, selymes.
Nyugat halvány királyleánya —
En durva, vad, sötét bizonyos,
Kelet dacos bus daliája.

Küzdök érted fehér Madonnám,
Hítetlenek várát lerontom...
Oh, hogy omlik hiába vérem,
Piros vér a szürke porondon.

➔ Szép és jó tartós cipők csak ➔
ELFENBEIN és KLEIN

cipő üzletében szerezhető be, hol saját műhelyükben készül férfi- női és fiu cipők szolid, szabott ár mellett. Megrendelések pontosan eszközöltetnek. Piac-utca 28. sz. Főtűzsdé mellett.

Legszebb, legtartósabb, annál fogva legolcsóbb az
„EGLASINE” PADLÓ-FÉNYMÁZ.

Kapható: NEUMANN GYULA festékkereskedésében, a „FESTÉKKIRÁLY”-hoz,
Hátvan-utca 5. sz. Címre tessék figyelni!

Némely verséből meg, mintha a Salome költőjének csodás, szomorú hangulatait éreznék ki. El nem mulaszthatom, hogy ide ne igtassam ezek közül a két legszebbet. Elemezni, bírálni lehetetlen, mert hiszen mindkettő önmagáért van és önmagáért beszél:

„Ezüst lapon biborszín váza. Benne Halovány, sárga krizantémumok. A kandallóban szikrafénybe veszve Kacagnak lángzó, vörös démonok.

Fáradt fejem öledbe hajtom fázva,
Az ablakot hóvihár rázza meg...
S a krizantém gyászos, halvány virága
Mint tiszta könnyek bus, szomorú árja
Lassan, halkán, halottan ránkpereg.

Ha hozzád érek, úgy remegsz, pihegsz,
Mint sasüldözte, félnék, kis madár.
Sötét szemed nedves, bus fénybe villan —
Rózsaszürke körül a láthatár.

Dithyramok csapnak össze a légen,
Mint ezüst csengő, cseng száz tiszta hang —
Ajukunk reszket közelgő csók tüzeiben...
És megkondul a távol-messzeségben
Hiv estimára egyhangun, setéten
S kong, bong egy nagy, bus szomorú harang!...

Az „Utolsó találkozás“, a „Szerelem puha, fehér kezéd“, az „Új Prometheusz“, „Vagyunk néhányan“, „A zongora mellett“ — mind egy-egy hadüzenet a régi, ősi dalok ellen és egyszersmind győzedelmes, ujjongó diadalének — az új hangnemben.

A fentebb említett nagy eredetiséget különösen a „Változások“ ciklusa tükrözi vissza. Hány senki által meg nem látott és meg nem dalolt téma van versbe szedve! Itt Kuthy erős, izmos ököllel törte be az eddig még ismeretlen, vagy észre sem vett képeket őrző kaput. És ez a betörés is az új művészet jegyében történt. Hányan láttak már az Alföldön terpeszkedő nagy „óriási madarakat“ — szélmalomokat. Kuthy ezt nemcsak látta, hanem meglátta és a szélmalomnak nagy ellenségével a gőzmalommal küzdelmeiből egy gyönyörű symbolizmust csiholt ki. Az „Erdőégés“ pedig annyira duzzad az erőből, hogy majdnem szét-pattantja a szonett törekeny formáját:

A léget száz ajk jajja bugja át,
Sok büszke tölgy hajol és meghasad,
Ijedt nép vi a lángokkal tusát:

S míg ostromolják félelmes falát,
Kihallom a tűz ujjongó, szilaj,
Diadalmas, őrzőgő hymnusát!

A „Caesar“, az „Üstökösök“, „A Duna partján“ (ez végtelenül eredeti és érdekes) „A nagy Alföld“ és a „Vannak dalok...“ vad, forrongó és mégis gyöngéd színeivel és szomorúságával mind elsőrendű dolgok és a kötet legértékesebb versei.

Két pályázaton első díjat nyert fordítás is szerepel a kötetben. Egy Coppée (A magyar) és egy Leconte de L'Isle (Rózsás azurban...) vers. Az utóbbinak nagy teknikai nehézségeit játszi könnyűséggel győzte le a fordító, amiért meg is kapta a maga jutalmát...

De nemcsak nekünk, hanem a kis fehérlelkű bakfisoknak és a Farkas Imre kis kadétjainak is nagyon fog tetszeni ez a

kötet, mert hiszen ők is meglelik benne a magukét...

Nincs szebb dolog, mint egy igazán nagy tehetség első fölrepülését figyelemmel kísérni és nézni, hogy milyen merész ivben szeli át a kék levegőt, a pózisz levegőjét...

Akik ezt a csinosan kiállított (Singer és Wolfner) kötetet megveszik, bizonyára szeretettel és gyönyörűséggel fogják lapozgatni, mert amit a fiatal költő nyújt, az ifjú szívének első és így legtisztább, legszentebb kínese...

A kötet kapható minden könyvkereskedésben két koronáért.

A „Debreczen“ számára írta:

Szunyogh Barna.

Husz Abrahám debreceni ügye.

Mi történjen itteni kauciójával?

Kiutalják a halálraítéltnék.

— március 31.

(Saját tudósítónktól.) Ismeretes, hogy a petrovai rablógyilkosság miatt a máramarosszigeti esküdt bíróság által halálraítélt Husz Abrahám pár évvel ezelőtt erősen foglalkoztatta a debreceni ügyészséget. Ez a Husz Abrahám ugyanis feje volt annak a pénzhamisító bandának, mely annak idején hamis 5 és 10 forintos értékjegyekkel elárasztotta nem csak az országot, hanem még a külföldet is.

Ezen annak idején óriási fel-tűnést keltő pénzhamisítás mértékét kellőképpen mutatja az, hogy a nyomozás számai egész Londonig nyultak, sőt ottan csomósodtak össze.

Az óriási kiterjedésű pénzhamisítási ügyben a büntető eljárás nagy részét a debreceni ügyészség teljesítette. Természetesen azonnal előzetes letartóztatásba helyezte több-magával Husz Abrahámot, kit azonban később nagy összegű biztosíték ellenében az itteni vádtanács szabadlábra helyezte.

Most azonban, miután Husz Abrahámot a petrovai rablógyilkosság bűnyűgyében bűnösnek mondták ki és kötéltálati halálra ítélték, egy nem mindennapi helyzet keletkezett a debreceni ügyészség előtt fekvő pénzhamisítási ügyében.

Ugyanis ha a Kuria a Husz Abrahámék által benyújtott semmi-ségi panaszt elutasítja, vagyis ha a halálos ítélet jogerős lesz, akkor természetesen egy halálra ítélt emberrel szemben további bűnyűgyi eljárásnak, a büntető törvénykönyvek szerint, helye nincs.

De megkülönböztetés is ha a Kuria határozata nem elutasító lenne,

Husz Abrahám akkor is, legalább is vizsgálati fogságban marad. És ha az új tárgyalásnál csak fogságra büntetik, úgy is ki van zárva annak lehetősége, hogy Husz a pénzhamisítás törvényes következményei alól kibújhasson, illetőleg, hogy megszökhesse.

A m.-szigeti törvényszék ennekfolytán a napokban átiratban már értesítette a debreceni ügyészséget, hogy tegyen lépéseket a most is vizsgálati fogságban levő Husz Abrahám kauciójának kiutalása iránt.

Városháza és vármegye.

A hatvan-utcai választást igazolták. A város igazoló választmánya, Ujjfalusy József dr. elnökle mellett tegnap délután 6 órakor ülést tartott, melyen a hatvan-utcai újabb városatyaválasztást, illetőleg a megválasztott bizottsági tagok mandátumát igazolta.

A piacok vizsgálata. A kerületi tisztiorvosok tegnap terjesztették be a piacok e havi megvizsgálásáról szóló jelentésüket Kovács József polgármesterhez. Az orvosok figyelemreméltó rendellenességeket vagy szabálytalanságokat nem találtak.

Az áprilisi közgyűlés. Mint értesülünk, a város első tavaszi közgyűlését április 12-ik napján, péntekre hívja össze a főispán. A közgyűlés az építési s szervezési szabályrendeleteket is tárgyalni fogja.

Husz korona egy vértanu szobrára. Zalaegerszeg városa szobrot emel Csány Lászlónak, a nagy vértanúnak. Debrecen város hozzájárulásként a főszámvető 20 korona megadását javasolja. Ez a bőkezűség kissé arepítő, kissé bosszantó, kissé elítélendő. Vagy adunk vagy nem adunk. Ha adunk, azt a 20-as számot meg kell toldani, legalább is egy nullával. Itt említjük meg, hogy Vasvári Pál Nyirvasváriban emelendő szobrának alapjára 30 koronát akarnak adni. Amit fentebb mondtunk, ugyanazt mondjuk erre az adományra is.

Agrárszocializmus Hajdumegyében.

Földet kérő parasztok

Küldöttség a miniszterhez.

— március 31.

(Saját tudósítónktól.) A szocializmus Hajdumegyében eleinte igen nehezen vert talajt, de az utóbbi időben felszínre kerülő munkásmozgalmak annak óriási terjedéséről tesznek tanubizonyosságot. De nemcsak a városok munkástömegei körében hódít a szocializmus, kihúzódott az már a falukba, a tanyák békés lakói közé.

Hajdumegyében is erősen hódít az ugynevezett agrárszocializmus. Ha Hajdumegye

Fess barna,

drapp és fekete, magas és félcipő* legnagyo-
gyobb választékban

NEUMANN TESTVÉREKNEK

a Tiszapalotában kaphatók. Férfi, neműek, nyakdők, nyakdők, nyakdők, fehérnek óriási választékban

ROSE DEZSŐ

ékszerész

DEBRECZEN, Piacz-utca, Hungária-kávéház mellett.
Husvét i ajándékok nagy választékban

falvaiban járunk, vasárnaponként többé már nem a nyugodtan beszélgető embereket találjuk, hanem a köztereken a politikai kérdéseket ell. eseredetten vitató lakosokat, kik az agitátor ajkairól szinte lesik a szót.

Az izgatás óriási mérvben folyik. Élénk emlékeztetbe van még, hogy az aratási szerződés előtt mily általános zavargások voltak megyeszerte. Azonban az agitátoroknak fő céljuk az, hogy a gazdasági munkásokat a cselédeket, az aratási munkások között, szerződésesség árán is bár, de sztrájkba vigyék. A szociáldemokrata-párt ezáltal, egy óriási mérvű arató-sztrájkkal akarja erejét kimutatni. Hogy győzedelmeskedni fog-e, az más kérdés? A mostani kormánytól bizton lehet remélni, hogy erélyes intézkedései által elhárítja az ország feje felől a kiszámíthatatlan következményekkel járó veszedelmet.

Az agrárszociálizmusnak azonban egy másik oldala is van. A föld népében, a parasztságban hatványozott mértékben felkelti a földhőséget. De ez most már nálunk nem pusztán vágy, hanem nyílt követelés, mely már az utóbbi napokban többhelyen meg is nyilvánult.

Ugyanis Ujváros, Tiszacséce, Egyek község agrárszociálistái elhatározták, hogy egy 100 tagú küldöttséget menesztenek a földművelésügyi miniszterhez, hogy hasson oda, hogy a szomszédos nagybirtokok egy része parcelláztassék és a három község lakosainak törlesztéses kölcsönök ellenében eladassék. — A küldöttség a husvétünnep után menne fel Budapestre. Kedvezményes vasuti jegyért már kérvényt is intéztek a vasut igazgatóságához.

A mozgalom ebben a formájában nem elítélendő, sőt még helyeslendő. Utóvégre az állam minden tagjának jogában áll egyszintenciáját a törvények keretén belül megvédeni és bármi uton biztosítani. — Csak az lenne kár, hogy ha ez a becsületes magyar nép nem a maga józan felfogása, hanem az agitátorok akarata után indulna.

A macsi gyermekhulla.

Megindult a vizsgálat.

A tettes tagad.

— március 31.

(Saját tudósítónktól.) A nagyhét borzalmas szenzációja a macsi gyermek gyilkosság még mindig foglalkoztatja a hatóságok közegeit. Tegnap számunkban megírtuk, hogy a gyermekgyilkos tettetést Nagy Eszter, egy ottani tanyai család fiatal leánya személyében felderítették. A nagyszámu terhelő bizonyítékok dacára azonban a bűnös anya tagad mindent és a véletlenség legcsekélyebb gyanuját is elhárítja magáról.

Mindazonáltal, hogy az állítólagos tettes álhatalos tagadása miatt az eddigi nyomozás eredménye csak negatív — a vizsgálóbíró jónak látta, minden további nélkül meg-

kezdeni a vizsgálatot a még mindig homályos ügyben.

Petneházy Zsigmond vizsgálóbíró segéd a központi vizsgálóbíró utasítása értelmében még tegnap délelőtt kiszállt Macsra a helyszíni szemle és a vizsgálat megejtése végett.

A vizsgálat ismét újabb részleteket hozott felszínre a gyermek gyilkosság részleteire vonatkozólag, amiáltal a bizonyítékok száma is meglehetősen szaporodott.

Petneházy délután kihallgatta a még mindig betegen fekvő bűnös anyát is, akit a bűnösség, a nyomozás és az eddigi vizsgálat folyama alatt kiállott izgalmak szem-melláthatólag megtörték. — Fialat arcán már is mély barázdákat vont a büntetéstől való félelem és a rettegés.

Tagadása most már nem olyan határozott. Sőt vallomásának részleteiben erősen ingadozik.

Könnyen lehetséges, hogy a késő estbe benyuló kihallgatásnak végén már teljesen beismerő vallomást tesz.

Színház.

* **Műsor.** Vasárnap d. u. 3 órakor mérsékelt helyárrakkal: János vitéz. Operette 3 felvonásban. Vasárnap este 7 és fél órakor rendes helyárrakkal: A Vig özvegy. Operette 3 felvonásban. Hétfő délután 3 órakor mérsékelt helyárrakkal: Gül-baba. Operette 3 felvonásban. Hétfő este 7 és fél órakor rendes helyárrakkal: (A) bérlet. A vén bakkancsos és fia a huszár. Népszínmű 3 felvonásban. Kedden este 7 és fél órakor rendes helyárrakkal: (B) bérlet Nőuralom. Vigjáték. Szerdán Petrás Sári a Népszínház művésznőjének első felléptével: (C) A mádi zsidó. Életkép 3 felvonásban. Csütörtökön este Petrás Sári második felléptével: (A) a madarász. Operette 3 felvonásban. Pénteken este Petrás Sári utolsó felléptével: (B) Smolen Tóni. Énekes bohózat. Szombaton este 7 és fél órakor rendes helyárrakkal: (C) Baccarat Dráma 3 felvonásban. Vasárnap délután 3 órakor mérsékelt helyárrakkal: Lotti ezredesei. Operette 3 felvonásban. Vasárnap este 7 és fél órakor rendes helyárrakkal: Milliárdos kisasszony. Operette 3 felvonásban.

* **Tallián László fellépte.** Kedden, április 2-án lép fel először Tallián László, Szigligeti Ede pompás vigjátékában, „A nő uralom“-ban, melyre a társulat nagy ambícióval készül. A darabban résztvesznek még Szakács, Ternyei, Hahnel Aranka, J. Csáder Irén és László Aranka.

* **Ünnepi előadások.** Ma husvét vasárnapján délután 3 órakor kerül színre mérsékelt helyárrakkal „A János vitéz“ operette, a címszerében Zilahynéval. Este 7 és fél órakor rendes helyárrakkal a „Vig özvegy“. Holnap, hétfőn, husvét másodnapján délután 3 órakor mérsékelt helyárrakkal Szigeti József

kitűnő népszínműve „A vén bakkancsos és fia a huszár“ kerül színre, melyben résztvesznek Lónyay Piroska, Hahnel Aranka, Arkossy Vilmos, Békés, Polgár, Zilahy, Ligeti stb.

* **A debreceni színtársulat berlini utjának impresszáriója,** Kugel Ignác, bécsi színházi ügynök ma érkezik Debrecenbe és úgy a mai vasárnapi, valamint a holnap eladásokat végig nézi. Ittléte összefüggésben lesz az utazás tervének megbeszélésével és a szerződés megkötésével.

* **Petrás Sárika,** a Népszínház kiváló művésznője szerdán, április hó 3-án kezdi meg három estére terjedő vendégszereplését. A művésznő három legjobb szerepében fog fellépni a debreceni közönség előtt.

* **László Aranka,** ki csak most végezte Budapesten a színészakadémiát, ma lép fel először a „János vitéz“ operette „Gonosz mostoha szerepében. László Aranka a komikai szerepkört tölti be Szakácsné helyett.

* **Mártonfalvy György** a társulat új karnagya ma vezényli először a debreceni színház zenekarát. Az új karnagy minden tekintetben zseniális zenész s kitűnő dirigens.

Sztrájkmozgalmak Debrecenben.

Ujabb bérmozgalom.

Fenyeget az általános sztrájk.

— március 31.

(Saját tudósítónktól.) A sztrájkmozgalmak idejét éljük. Városunkban egyik szakma a másik után indit bérmozgalmat és úgy lehet, hogy már az ünnepek lezajlása után Debrecenben kitör ismét egy sztrájk, a szabómunkások sztrájkja.

Különben a helybeli szociáldemokrata szakszervezetek erősen dolgoznak, hogy most a tavaszi munkaidő előtt egy általános ipari sztrájkot állítsanak élre. A városunkban gyors egymásutánban megalakuló munkaadó szövetségeket akarják ezáltal már a kezdetleg-kezdeten alapjukban megingatni, mert ha azok megizmosodnak egyszer s mindenkorra kizárják annak lehetőségét, hogy egy-egy tulzott bérköveteléseket tartalmazó sztrájk-mozgalom bárminemű eredményt érjen el.

Azonban hirtelen ötletszerűleg nem tudják belevinni a munkásságot egy általános sztrájk kimondásába, amihez különben a szakszervezetek központjának a beleegyezése is kívánatos már csak azért is, mert egy hosszú és általános bérharc esetén csakis onnan várhatnak valamelyes segítséget.

Mint értesülünk a helybeli szociáldemokrata párt vezető férfiai Budapestre utaztak, hogy közöljék a központi pártvezetőséggel az általános debreceni sztrájk terveit. Hogy mi lesz a megállapodás, az még kérdéses. Annyi bizonyos, hogy a vezetősé-

Aki olcsón és jól akar vásárolni, férfi, női és gyermek-czipőket, férfi és női kalapokat, fehérnemű, nyakkendőket és más uri divatcikkeket: az keresse fel a

Központi Cipő és Kalap Aruházat
Debrecen, Dreher sörcsarnok mellett.
Telefon 435. 298

Új üzlet. — Ha sok pénzt akar megtakarítani, akkor keresse fel a — **Friss áruk.**
Rév'sz Lajos rőfös- és divat Verseny áruházat

Osapó-utoza 23. szám alatt, hol minden e szakmába vágó ozikket mesés olosó árban ad el.

Figyeljünk a czégre! A Sipos-féle kávémérés mellett.

nagy felelősséget vállal magára, ha az általános sztrájkba minden különösebb ok nélkül beleviszi a munkásságot.

A szabó-munkások sztrájkja azonban már csak napok kérdése. Holnap különben a szabó-munkások gyűlést tartanak, amelyen bérmozgalmuk részleteit és eshetőségeit beszélik meg.

Mulatságok.

Dalestély. A Munkás dalegylet husvét első napján tartja táncal egybekötött dalestélyét a Bika szálló dísztermében. A zenét Veres Tóni jónévű zenekara szolgáltatja. Belépő-díj előre váltva 1 kor. 30 fillér.

A romániai lázadás.

A helyzet javul.

— Express tudósítás. —

— március 31.

Romániában szünőfelben van a paraszt lázadás. Így jelentik legalább a félhivatalos tudósítások, amelyek onnan érkeznek.

Persze valami hatása volt annak, hogy a Studza-kormány felhatalmazást kapott a törvényhozástól az ostromállapot kihirdetésére.

Az ostromállapot, ha nem is egész, de körülbelül annyi Romániában, mint máshol a statárium. Mert ezzel romániai területen nem tréfálnak. Mindamelllett csak jámbor ámitás az, hogy a rend kezd helyreállni.

Több mint negyvenezer paraszt táborozik Jassy környékén. Van vezérük, alvezérük, tiszti és altiszti karuk. Tessék negyvenezer parasztot elképzelni, akit a földéhség, a kizsákmányolás, a rossz bánásmód annyira vitt, hogy kaszát, vasvillát ragadott és elhatározta, hogy ha él, ha meghal, de megváltoztatja helyzetét minden áron.

Egyébként legújabb híreink a következők:

Bukarest, március 30. Moldovában tartós béke uralkodik. Oláhországból a következő hírek érkeznek: Vinea kerületben a katonaság összeütközött a paraszttal. Négy halott és számos sebesült lett az összeütközés áldozata. Buzeóban, Muscelben és Prachovában bérelt birtokokon dúltak a paraszok. Gorijban, ahol körülbelül 2000 paraszt akart pusztítani, lecsendesítették őket anélkül, hogy szükség lett volna a katonaság fegyveres közbelépésére.

Vrascában és Covurluiban ismét béke honol. Romanatiban a kormány manifestumának hatása alatt a helyzet javult. — Cihenben azonban a katonaság egy 200 főnyi gyújtogató csapatra tált, amellyel összeütközött. Az összeütközésben három paraszt elesett és sok megsebesült. Doljban is összeütközés történt. Baileseiban a fölkelők 150 sebesültet és számos halottat vesztettek.

Sok lázadót el is fogtak. Oltban számos bérelt birtokot pusztítottak el a lázadók. Valcele helységben a katonaság kénytelen volt löfögyverét használni és két paraszt holtan, három pedig sebesülten maradt az összeütközés helyén.

Cucuestiban a tüzéség volt kénytelen közbelépni. A brailai kerületben a lázadók számos birtokot felgyújtottak. Vizirubába csapatok érkeztek, mert a kedélyek ott is nagyon izgatottak.

Buharest, márc. 29. (Agence Roumaine.) A nagybirtokosok és az egyetemi hallgatók

elálltak azon szándékuktól, hogy vasárnap gyűléseket tartsanak, hogy a kedélyek megnyugtatósához ezzel is hozzájáruljanak.

Amerikai czipők!

Michelstadter utóda

Mandel Cipótnál.

Párja

15 korona.

20korona.

25 korona.

Hírek.

A „Debreczen” szerkesztősége és kiadó-hivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok ... lépcső-folyosóján. Telefon 412 ...

Husvétii istentiszteletek.

— március 30.

A husvét két ünnepnapján a debreceni templomokban lefolyó istentiszteleteket az alábbiakban közöljük.

Az ev. ref. templomokban.

Husvét vasárnap délelőtt istentiszteletet tartanak: a Nagytemplomban prédikál Szarka Boldizsár s. lelkész, ágendázik János Zoltán lelkész, a Kistemplomban prédikál Lótai Menyhért s. lelkész, ágendázik Szabó Zoltán s. lelkész, a Kossuth-utcai templomban prédikál Könyves Tóth Kálmán lelkész, ágendázik Uray Sándor vallásnász, az Ispótytemplomban prédikál Szele György lelkész, ágendázik Nagy Vilmos tanítóképző tanár, a Csapókerben Kovács János népiskolai felügyelő, a Homokkertben Miszti Mihály szenior, a szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár. Husvét vasárnapján délután: a Nagytemplomban prédikál Kocsis János 3 th., a Kistemplomban Miszti Mihály szenior, a Kossuth-utcai templomban Bán István 4. th. esk. felügyelő, az Ispótytemplomban Kerekes Béla 3 th.

Husvét hétfőjén délelőtt a Nagytemplomban Miszti Mihály szenior, a Kistemplomban Bán István esk. felügyelő, a Kossuth-utcai templomban Kerekes Béla 3 th., az Ispótytemplomban Kocsis János 3 th. Husvét hétfőjén délután a Nagytemplomban Kerekes Béla 3 th., a Kistemplomban Kocsis János 3 th., a Kossuth-utcai templomban Miszti Mihály szenior, az Ispótytemplomban Bán István 4. th. esk. felügyelő.

A Homokkertben az ünnepek alatt Bartha Gábor 4 th. fungál.

A róm. kath. templomban.

Ma husvét vasárnap a róm. katolikus templomban az isteni tiszteletek a következő sorrendben tartatnak: Reggel 6 órakor miséznek: dr. Kovács István, 7 órakor Barabás György, 8 órakor egyik kegyesrendi tanár a főgymn. ifjuság részére; 9 órakor az ünnepi nagymisét Gróf Ferenc prépost, plébános végzi segédlettel, utána ugyan 6 predikál; háromnegyed 11 kor a Svetits-zárda és az elemi iskolák növendékei jönnek szent misére, melyet Molnár K. Dezső h. iskolai igazgató mond; fél 12-kor Nyári Ignác mi-

szék. Délután 3 órakor vespere, utána dr. Kovács István prédikál, majd rózsafüzér. Husvét hétfőn mint husvét vasárnap a délutáni predikáció kivételével, mely elmarad.

Az evang. templomban.

Vasárnap d. e. 10 órakor Materny Lajos főesperes végzi az istentiszteletet, mely után urvacsora osztás lesz; délután 3 órakor Kutas Kálmán soproni teológus prédikál. Hétfőn délelőtt 10 órakor Hudák János segédlelkész végzi az istentiszteletet, utána egyházi közgyűlés; délután 3 órakor ima.

— **Lapunk legközelebbi száma a husvétii ünnepek miatt szerdán, reggel jelenik meg.**

— **Kinevezés.** A dohányjövődék központi igazgatósága Gyúresányi Ferenc debreceni dohányjövődéki segéd-tisztetel dohányjövődéki tisztte nevezte ki.

— **A főispán hivatalban.** Weszprémy Zoltán főispán tegnáp, három heti betegeskedés után, újból elfoglalta hivatalát. Egyelőre azonban a szobát nem szabad elhagynia.

— **Az alkoholelleses határozat s a pénzügy-minisztérium.** Debrecen város tudvalevően derék határozatot hozott a koresmák vasárnapi zárvatartása dolgában. E közgyűlési határozat, melyet Aronék megfelebbeztek, mintegy négy hét óta már fönn van sjóváhagyást vár a minisztériumban. Most igen érdekes hirádat kapunk e határozat sorsára vonatkozólag. Az ügy előadója dr. Chyzer Kornél miniszteri osztálytanácsos levelet irt egyik debreceni alkoholelleses vezérfrfiának s jelzi, hogy a határozat jóváhagyásához a pénzügyminisztérium semmiképen nem akar hozzájárulni. Mégis sikerülni fog talán, — folytatja Chyzer, — tisztességes módon elintézni ezt a bátor, érdemes határozatot, melyért Debrecen város közönsége csak a legteljesebb elismerést érdemli. Az ügy végleges eldöntése már április első felében várható.

— **Katonai körökből.** A hadügymiszter Csathó Andor debreceni hetedik huszárezredbeli hadnagyot saját kérelmére a tartalékba helyezte.

— **Királyi kitüntetés.** Mint értesülünk, 6 felsége, a közismert és jóhírnevű Egger A. Fiai gyógygyökorka és csokoládégyáros cégnek a es. és kir. udvari szállítói címet adományozta. E cég gyártmányait világszerte ismerik és fogyasztják s mellspasztilái rendkívüli kedveltségnek és kelen-dőségnek örvendenek.

— **Ujabb javaslat a sáskák kiirtására.** Debrecen gazdaközönségének néhány tagja igen érdekes indítványt fog előterjeszteni a hortobágyi intézőbizottság április 7-iki ülésén. A gazdák azt fogják ajánlani, hogy amennyiben a sáskák irtása nem, vagy nem teljesen sikerülne, engedje meg a tanács, hogy e gazdák a Hortobágy minden részére kihajthassák a sertéseket. A sertések tudvalevőleg nagyon szeretik a előreláthatóan pusztító

Férfi Cipők

Férfi ingek magyar gyártmány, — legjobb minőségben kapható

Békés Lajos

uri divat üzletében Főter DEBRECZEN.

módon fogják falni a sáskákat. Az inditvány gazdakörökben élénk érdeklődést keltett.

— **A gazdatisztek új debreceni vizsgabizottsága.** A földművelésügyi miniszter a Debrecenben április során tartandó gazdatiszti gyakorlati vizsgák vizsgabizottságába Rickl Antalt, Hutflész Kázmért és Király Józsefet rendes, Tóby Józsefet, ifj. Kertész Jánost és Papp Györgyöt pótaggokká nevezte ki.

— **Vízimadarak a Hortobágyon.** A Hortobágyon, mint a város gazdasági ügyosztálya jelenti, a nagy vizzállás következtében módfelett elszaporodtak a víziszárnyasok. Ezek a madarak a legelőkhöz is sok kárt tesznek. A gazdasági ügyosztály felhívja a debreceni vadászok figyelmét e ritka alkalomra, amikor valósággal dultni lehet a pompás ízű szárnyasok között.

— **A debreceni csendőrkerület parancsnokai.** Teljesen hiteles forrásból értesülünk, hogy a debreceni VIII. számú csendőrkerület parancsnokává altorjai Nagy Gábor csendőrezredest, helyettesévé vajai Szilágyi Ödön csendőrnagyot nevezték ki. A kinevezések a hivatalos lap egyik legközelebbi számában látnak napvilágot.

— **A gyermekvédő ligának az a célja,** hogy az olyan gyermekeket részesítse segélyben, védelemben, akik a segítségére tényleg nagyon rá vannak szorítva, de törvény szerint még sem részesedhetnek abban, mert nem tekinthetők elhagyottaknak. Az ilyen szerencsétlen gyermekek segítségére fordítja a liga azokat az adományokat, amelyeket tagjai a gyermeknap alkalmával beszednek. Természetes, hogy az így nyert adományoknak legjelentősebb részét a kereskedők adják, akik a gyermeknapon befolyt jövedelmüknek egy részét a ligának átengedik. Mennél többet árulnak e napokon, annál nagyobb összeget adhatnak a gyermekvédelem neves céljára. A gyermeknapot április 2-án és 3-án tartják meg. Ezek a napokon szerezzük be tehát szükségleteinket és pedig azoknál a kereskedőknél, akiknek kirkatábláján az országos gyermekvédő liga plakátját látjuk. Sőt e kereskedőket, kiknek mint a liga tagjainak névsorát a liga „Beszerzési forrás” című külön füzetben kiadja, más napokon is részesítsük előnyben, mert mennél több a jövedelmük évközben, annál többet adhatnak aztán erre a mindnyájunk támogatását megérdemlő igazán emberbaráti célra.

— **Bartha Lajos temetése.** Bartha Lajos kabai főjegyző temetése nagy részvét mellett, tegnap delelőt ment végbe Kabán. A temetésen megjelent Kovács Gyula alispán és Pákozdy Sándor vármegyei főjegyző is.

— **Madártani tanulmány a Hortobágyon.** Dr. Apáthy István, a magyar tudományosság legnagyobb büszkesége, az Erdélyi Múzeum állattárának igazgatója arra kérte tegnap a tanácsot, hogy Nagy Jenő ornithologust, ki a husvéti ünnepek hetében a Hortobágyon madártani tanulmányokat s gyűjtést óhajtott végezni, támogatásban részesítse s igazítsa utba a város. A kérelem a Hortobágyot általában, de főleg a tavaszi madárvonulások alkalmával kiváló, egész Európában ritka nagy jelentőségűnek mondja. A tanács soronkívül intézkedett s

elrendelte, hogy az ornithologiai közeget mindenképen támogassák és segítsék.

— **A honvédőnkéntesek itthon.** A 3-ik honvédegyalozred önkéntesei, kik az elméleti kiképzésre szánt első félévet Budapesten töltötték, tegnap hazaértek Debrecenbe. A déli korzón már büszkélkedve sétáltak a kétszillagos, délceg önkéntesek, kik a második félévet megszakítás nélkül Debrecenben fogják tölteni.

— **Tóth János államtitkár Debrecenben.** Tóth János közoktatásiügyi államtitkár tegnap este Debrecenbe érkezett és sógoránál, Weszprémy Zoltán főispánnál szállt meg. Az államtitkár, ki a Csanakcsa-áddal is közeli rokonságban áll, az ünnepeket nejevel együtt családi körében itt tölti el.

— **Iparváltások és megszüntetések.** Március hó folyamán ipart váltottak a következők: Czabán Márton sütő, Szajkó László kőműves, Szabó Lajos férfiszabó, Borzovay Rózsa nőiszabó, Szentesi Imre asztalos, Boros Mihály ács, Szedlák József férfiszabó, Huszti László asztalos, Végh Antal szobrász, Gasparik Adám órácsész, Szabó Mihály ács és hentes, Nemes Sándor kőműves, Vargányi Antal férfiszabó, Schwartz Ábrahám férfiszabó, Fekete József cipész, Rácz Ferenc asztalos, Kovács Ferenc asztalos, Szikora István lakatos, Juhász József lakatos, Prognér Margit nőiszabó, Fábian Antal szücs, Boih Péter hentes, Pintér Simon lakatos, Jámor Lajos fodrász, Kovács István csizmadia, Tóth Gábor borbély, Molnár István asztalos, Nagy Antal kártyos, Nánási Kálmán asztalos, Ujvári Lajos reszelővágó és Kiss Imre ácsmester. — Ugyanezen idő alatt iparukat megszüntették a következők: Kiss Mihály csizmadia, Hornyák István szabó, Szentesi József szabó, özv. M. Rinz Marie és Veje női szabó, Rácz és Kovács asztalos, Láng Miksa mészáros, Nagy Béla cipész, Molnár István és Bokor Lajos asztalosok, Szabó András csizmadia, Kiss Imre ács, ifj. Jobbágy Ferenc hentes, Hegyi Márton asztalos, Csizsereicher Sámuel pipakészítő és Spitz Gyula lakatos.

— **Az állatok kihajtása.** Az állatoknak a Hortobágyra való kihajtása az idén tudvalevőleg megkésett. A birkákat ugyan holnapután kezdve már ki lehet terelni, a többi terminusok azonban késni fognak. A hortobágyi intézőbizottság, mint most értesülünk, április 7-én, vasárnap tart ülést ezen tesz jelentést azon terminusokra nézve, melyekre a tanács az állatok kihajtását engedélyezni fogja.

— **A város és a Meszena síremlék.** Az ipartestületnek a városhoz intézett kérvénye dolgában Roncsik főszámvévő azon javaslatot terjesztette be a tanácshoz, hogy néhai Meszena András nagy érdemeire való tekintettel szavazza meg a város azt a néhány száz koronát, mely a Meszena síremlék újjáalkotására szükséges. A megszavazandó segély a Meszena-alapot fogja terhelni.

— **Házasságkötések.** Az állami anyakönyvi hivatalban az elmúlt héten a következők kötöttek házasságot: Gere László ev. ref. — Kecskés Erzsébet ev. ref., Frúnkel Lajos izr. — Brül Juliska izr., Dóczy Dezső ev. ref. — Szabó Juliánna ev. ref., Klinger József izr. — Spitzer Adél izr., Pikó Gábor ev. ref. — Boda Mária ev. ref., Kovács Gyula római

kath. Hanck Mária r. kath., Barta Lajos ev. ref. — Nagy Erzsébet ev. ref., Varga Sándor r. kath. — Lakatos Erzsébet g. kath.

— **Debreceniek egy fővárosi kiállításon.** A Fővárosi Kereskedők Egyesülete április 6–8-án papir- és diszműkiállítást rendez Budapesten. A kiállításon Debrecenből Csáthy Ferenc könyvkereskedő és Davidházy Kálmán könyvkötő vesznek részt kiállítási készítményeikkel.

— **Debrecen a Rákóczi-szoborra.** Kassa város Rákóczi-szobrot akar emelni, még pedig országos közadakozásból. Roncsik Lajos főszámvévő 500 korona hozzájárulás megadását ajánlja a tanácsnak. Ez összeg a jövő évi költségvetés rendkívüli részét terhelné.

— **Menyasszonyok és vőlegények.** A múlt hét folyamán az anyakönyvi hivatalban az alábbi eljegyzéseket jelentették be: Klein Farkas — Lövinger Piroška, Karsai Sándor — Marajda Margit, Róth József — Schwartz Antónia, Rátkai Imre — Bakóczy Róza, Rózsa János — Dienes Rozália, Takács Sándor — Szepesi Sára, Tóth András — Pataki Zsuzsánna, Kocsis József — Varga Zsófia, Grósz Leopold — Grósz Ida, Huszti Lajos — Pósn Zsófia, Budai János — Varga Juliánna, Szilágyi András — Béke Klára, Szilágyi Imre — Petneházi Juliánna, Némethy Lajos — Diószegi Eszter, Domokos Lajos — Kovács Eszter, Ábrahám István — Láposi Ágnes, Szabó András — Bakó Terézia.

— **Az ipartestületből.** Az ipartestület a jövő hét első napjaiban tartja meg rendes havi előjárásági ülését. — A szabó szakosztály kedden délután munkaadó szövetség létesítése tárgyában tart az ipartestületben ülést.

— **Egy hézagpótló vállalat van most alakuló félben és pedig részvénytársasági alapon.** A debreceni fűtőanyagraktár és gőzfavágó vállalat ez, melynek alakulása elé nagy érdeklődéssel néz a közönség. — E tárgyban vesszük most a következő értesítést: A debreceni fűtőanyagraktár és gőzfavágó részvénytársaság megalakítása érdekében apr. hó 4-én d. u. 5 órakor a kereskedelmi akadémia dísztermében értekezletet tartunk, amelyen az előkészítő bizottság az alapítandó vállalat részletes tervezetét fogja bemutatni. E közhasznú vállalat iránt érdeklődőket ez uton is felkérjük, hogy ezen értekezletünkön, amelyen egyszerűsmind a részvények jegyzése is meg fog kezdeni, minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. Az alapítók.

— **Népesedés.** A múlt héten Debrecen város területén az állami anyakönyvi hivatalban 57 születést és 30 halálos esetet jelentettek be. A természetes szaporodás tehát 27.

— **Szabómunkások gyűlése.** A debreceni szervezett szabómunkások bejelentették tegnap a polgármesternek, hogy ma délután 3 órakor gyűlést tartanak a Kispapavendéglő termében. A polgármester a bejelentést tudomásul vette.

— **Faeladás a városnál.** Április 2-ikától kezdve újból megkezdődik városházán a rendszeres faeladás. A fát keddtől kezdve a régi szokás

Férfi és fiu kalapok

nagy választékban

BÉKÉS LAJOS

uri divat üzletében,
Piacz-u. Óványi ház.

szerint újból a házipénztárnál lehet kiváltani és pedig mindennap. Itt említjük meg, hogy a kompetenciás fa kiváltása a mai napon véget ért. A kompetensek közül nagyon sokan nem éltek kiváltási jogukkal. A megmaradt fát a város a többi faanyaggal együtt a jelentkező lakosoknak eladja.

— **Meglopták a fürdőben.** Csengeri József József kir. herceg-utcai lakos ma feljelentést tett a rendőrségen, hogy a Margit-fürdő egyik kabinjában a fürdés alkalmával elhelyezett ruhájából ismeretlen tettes ellopta 35 korona értékű óráját. A tettest nyomozza a rendőrség.

— **Rákóczi temetésén** Debrecen városát egy új tagból álló uri bandérium képviselte, akik dahás megjelenésükkel és színpompás kinézésükkel a közönség tetszését és a fővárosi sajtó legnagyobb elismerését vívták ki. Ennek a kuruc egyenruházatu uri bandériumnak szebbnél szebb fényképei és a Szent Erzsébet nőegylet által rendezett ezidei táncestély menüett táncosnőinek roccokoztüm képei képezik Letzer József jóhírnévű fényképésznek piac-utcai kirakatában a legújabb latnivalók. Művészet, izlés és szak tudás jellemez minden képet, melyet az ünnepek alatt valószínűleg sokan fognak megtekinteni.

— **Leöntötte a rendőrbiztos.** A Rákóczi-utca egyik házából ma délelőtt egy hatalmas vizsugár öntötte nyakon az éppen arra haladó Dobos József rendőrbiztos. Valami Sági Róza cseléd leány a tettes, aki ellen megindították az eljárást. Nem tudni, hogy a leány véletlenségből vagy buszuból követte-e el a különös merényletet a biztos ellen.

— **Uj alügyész.** Tudvalevőleg dr. Szabó Bertalan alügyész távozásával megüresedett állásra az igazságügyminiszter Thury Endre zilahi alügyészt nevezte ki. Az új alügyész tegnap már el is foglalta a hivatalát.

— **A munka gyümölcse az elért eredmény,** melyet kockára tenni könnyelműség. A gyermek egészsége a szülők gondoskodásának a gyümölcse, melyet állandósítani az által lehet, ha a gyermek a hidegebb évszak alatt csukamajolajat és pedig Zoltán-félét szed, mely azért örvendő nagy kelendőségnek, mert sem kellemetlen szaga, sem rossz íze nincsen és tápereje igen nagy.

— **Kellene drágasági pótlék?** Kincses József eszmadia mester az Árpád-téren tegnap este a gyalogjárón sertéseket hajtott. Mikor ezért a rendőr megszólította Kincses a rendőrnök támadt és szidalmazni kezdte, közbe pedig a következő elmés mondást vágta ki, „utyák! kellene ugy-e drágasági pótlék”. Az eljárást megindították ellene.

— **Gyermekvédő ligánk a megyében.** A Gyermekvédő liga debreceni fiókja elhatározta, hogy a tavasz, esetleg ősz során Hajdumegye nagyobb helyiségeiben szintén rendez gyermeknapot. Az első tervbevett város Hajduböszörmény volna.

— **Eltűnt.** Dörgő Ferenc 17 éves tanuló tegnapelőtt gazdájától nyomtalanul eltűnt. A rendőrség körözi.

— **Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság** ma tartotta évi rendes közgyűlését, melyen Csekonic Endre gróf elnök a megjelenésben akadályozva lévén, a

jelenvoltak fölkérésére Bánffy György választmányi tag elnököl.

Az igazgatóságnak az 1906-ik üzletéről szóló jelentését Ormódy Vilmos főrendiházi tag, vezérigazgató terjesztette elő. — A jelentés mindenekelőtt kegyeletesen emlékszik meg Jeney Lajos igazgatónak elhunytáról, azután vázolja a lefolyt üzletév igen kedvező eredményeit. A társaság tüz., valamint életbiztosító üzlete, főleg a hazában nagy intenzivitással műveltetvén, ismét szép emelkedést mutatott és kellő mértékben nyereséges volt. A jégüzlet kevésbé jelentékeny nyereségénél nagyobb fontosságú kedvező eredmény ebben az üzletágban az, hogy a társaság a több éves jégbiztosítások utolsó évi díjmentességét tökéletesen fedező 519.287 korona 86 fillér tartalékon fölül még egy 590.000 korona összegű jégbiztosító tartálékot is alkotott, amely a jövő évek üzleteredményeiből 1 millió korona erejéig fog föl emelgetni. A társaság 1906. évi nyeresége az elemi és az életbiztosító üzletágak eredményeinek összesítése után 3.827.635 korona 32 fillér, mely összegből a mindennemű tartalékok, valamint egyéb társasági alapok újabb bővítésére részletezése után részvényenkint 400 korona osztalék kerül kifizetésre. A közgyűlés megaláztatással vette tudomásul az eredményt és a fölmentvényt az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak megadta. A felügyelő-bizottság ezuttal új választás alá került és tagjaivá ismét Reviczky Albert Bruchard-Béla váry Konrád, Hajós József, Németh Titusz és Radvánszky Géza báró választották meg. A megüresedett igazgatói tagsági helyre a közgyűlés Szende Károlyt egyhangulag megválasztotta. A társaság főpénztára az osztalékot már a holnapi naptól fogva fizeti ki. A társaság igazgatósága Balaban Adolf cégjegyzőt és a vizontbiztosító osztály főnökét aligazgatóvá nevezte ki, Bara Péter Zsigmond károsztályi és Róna Márk életosztályi főnököt pedig cégjegyző jogosultsággal ruházta föl.

— **Hamis mérlegek.** A tegnap megtartott piacvizsgálat alkalmával a rendőrség két Dégenfeld-téri vasátorból is kobozott el hamis mérlegeket. A rendőrség a tulajdonosok ellen megindította a vizsgálatot, mindenesetre szigorú büntetés fogja őket érni.

— **Magyar név.** Róth József középiskolai tanuló belügyminiszteri engedéllyel *Roná*-ra magyarosította nevét.

— **Halálozások.** A tegnap folyamán a következő haláleseteket jelentették be az anyakönyvi hivatalnál: Czégény Mihály ev. ref. 77 éves, Steiner Ferenc izr. 58 éves, Kovács István ev. ref. 12 hónapos, Fehér Mária r. kath. 11 hónapos, Ungár Margit ev. ref. 2 éves, Halmi Mihály ev. ref. 44 éves.

— **Vetessy Mihály „Kegyelet” temetkezési intézetének mai lapunk helybeli olvasói részére mellékelt értesítésére felhívjuk t. olvasóink figyelmét.**

Hova kell hordani a földet? Végül Gyula főkapitány figyelmezteti a város közönségét, hogy az építkezések alkalmával kiemelendő földet és törmelékeket ezentul az ispotályi laposra kell kihordani. Szemétnék, vagy más tisztátalan anyagok ide való kihordása azonban tilos.

— **Ladstatter-féle eredeti női modell kalapok megérkeztek.** — **Kapható egyedül Aszmann Ferenc uri divatüzletében.** Debrecen Piac-utca 27. Városi bérház.

— **Ertesítjük a n. é. közönséget,** hogy a „Hungária” információ iroda Csapó-utca 12. szám a. mindenféle ügyekben pontos és megbízható tájékoztatást nyújt. Ingatlanok vételénél becslesek, telekkönyvi megtekintését s a szükséges kölcsönök beszerzését csekély díjért elvállalja. Értekezés egéssznap Debrecenben, Csapó-utca 12. sz. a.

— **KOMÁROMI M. hangszerüzlete Piac-utca 63. szám alatt feloszlik.** Engedélyezett végkiárulás. Zongora, cimbalom és az összes hangszer meg saját áron alól is eladatnak, részletfizetésre is. Ragadja meg mindenki e ritka alkalmat. Az üzlet áthelyeztetik Budapestre. Fióküzlet Szegeden.

— **Péncz-, szivar- és cigarettatárcák, kézi bőröndök és legszebb női táskák MENTZE áruházában kaphatók.** Kossuth-u. 4. sz.

— **Jó szabású férfi-fehérművek és angol női ingbluzokat készít Békés Lajos uridivat üzlete.**

— **Eredeti husvétli öntözők és tojások Mentze áruházában a legolcsóbbak.**

— **Hazai gyártmányú férfiflopkókat, oszakis legjobb minőségben ajánl Békés Lajos uridivat üzlete.**

A debreceni Zander-intézetben.

— március 31.

Mint a legtöbb honfitársam, én is csak akkor szerzek tudomást városom nevezettségéről, ha valahonnan egy idegen vetődik ide és annak kell intézményeinket és látivalóinkat megmutatni. Ha három évvel ezelőtt el nem jönnek az angol gazdák Debrecenbe, talán még ma sem láttam volna a Hortobágyot. Hetekkel ezelőtt egy régi iskolatársam látogatott meg. Most egy nagyobb vidéki városban orvos. A várost szemlélve, meglátta a Zander-intézetet jelző kapubejárást is. Természetesen első sorban is dicsérőleg emelte ki a város egészségügyi téren való haladását, mert ilyen intézmény csak fővárosokban létesült eddig. Kért, hogy az intézet megtekintésében tartsak velem. Bementünk. Férfi óra volt, mert van külön óra a gyermekek és nők részére is. (Legjobb szerettem volna az utóbbi szemlélni a mozgások formáit, vagy a formák mozgásait.) Az intézet vezető orvosa és tulajdonosa Dr. Szász szívélyesen fogadott. Elmagyarázta, hogy Zander dr. Stockholmban már 1857-ben kezdte a svéd orvosi gymnastika mozgásformáit készülékekre vinni át.

Ezek a páratlan szelemmel szerkesztett elmés gépezetek képesek az izomerő hatásának teljesen megfelelő ellenállást adni. Ezek segítségével pontosan mérhetjük a végzett munka nagyságát. Biztonsággal érthetjük el

Aki olcsón és jól akar vásárolni
férfi, női és gyermek cipőket

férfi és fiu kalapokat, fehérnemű, nyak-
kendő és más uridivat cikkeket:

az keresse fel a
Központi cipő és kalap áruházat

DEBRECEN, Dréher sörcsarnok mellett.

Telefon 485.

Telefon 485.

velük a munka fokozatos és egyenletes gyarapodását. — Ugyanaz a beállítás mindig egyenlő ellenállást ad, a beteg tehát nem tehet nagyobb erőfeszítést, mint amennyit a gép enged. Az ellenállást pedig az orvos esetről-esetre határozza meg. A készülék komplikáltnak látszó szerkezete olyan, hogy előtanulmány nélkül az első gyakorlatra már exact módon viheti ki az előírt mozgásokat a beteg. A végzett munkát maga mérheti és áttekintheti.

Csak mikor látja az ember működésben a különféle alakú és szerkezetű gépeket, akkor tudja megérteni az intézmény áldásos működésének kiváló eredményeit. — Van gép, mely a mellkás izomzatát erősíti, az izomzat gyúrása és kopogtatása segélyével, van, mely a tüdők és különösen a tüdőcsucok ventilációját segíti elő. Hogy ennek milyen kiváló hatása lehet gyenge mellűknél tüdő táguásban, idült hurutban szenvedőknél azt laikus létemre is mérlegelni tudtam. Vannak olyanok, melyek a szív izomzatának lassabb, tökéletesebb összehúzódását eredményezik. A gyomor és bélhuzam elégtelen renyhe, működését megszüntetik az ugynevezett vibrációs készülékek. Az idegrendszer bántalmainak is van megfelelő készüléke. — A mozgás zavarait, melyek akár betegség, akár baleset után fennmaradtak, leghathatósabban Zander-féle kezeléssel lehet csak megszüntetni. Németországban a munkás betegségyógyító pénztárak évek óta kezelik saját Zander intézeteikben a rokkant és nyomorék munkásokat, mióta a baleset törvény díjazására kötelezte őket a rokkantság foka szerint. A balesettől sujtottak keresetképességének visszaállításával vagy bajainak csökkentésével folyton kevesedik a törvényszabta nyugdíj összeg. Körülbelül egy órát vett igénybe ez a kis séta. Mikor eltávoztunk azt kérdeztem orvos barátomtól, használhatja-e a Zandert egészséges ember? Erre ő megmagyarázta, hogy a ülő foglalkozás, szabadban keveset mozgó ember, vagy az iskolákban görnyedő, tanulni valókkal agyongyötört gyermek nagyon jól teszi, ha az intézetet naponta látogatja, mert így rövid idő alatt elvégzi azt a szükséges mozgást, melyet elfoglaltsága miatt szervezete nélkülöz. Ez a mozgás hiány sok vérszegénységnek idegességnek, fejfájásnak stb.-nek oka.

Azóta én is zanderező vagyok. Egyike a legszorgalmasabbaknak. Különböző a dolog nagyon szórakoztató is. Egészen jó társaság verődik össze a kisképeken ülve, az előírt mozgásokat végezve (ezek csaknem zajtalanul működnek) épügy viatják meg a napi eseményeket, mint akármely klubban vagy kaszinóban. Mivel a gépek betűkkel és számokkal vannak jelölve, néha ilyen discursust is hallhatunk.

Elvégeztem már az É6-ot.

Még nem. Előbb megyek lovagolni, aztán jön B3 A3 E6. Járnak még különben az intézetbe hűdéses, bennulások betegek és ízületi bántalmakban szenvedők.

Zanderező.

Éjszakai hírek.

) **Vulkán a Gellért hegyen.** Budapesti tudósítónk jelenti: A tudósok már régebben tanulmányozták, hogy a Gellérthegyen több igen magas hőfoku forrás buzog ki. Ezt a körülményt annak tulajdonítják, hogy a hegy belsejében évezredes alvó vulkán kitörni készül. Jövő hónapban szakemberek beható vizsgálat alá veszik a hegyet.

Férfi-, fiu- és gyermekruhák

beszerzésénél legjobb, legolcsóbb legmegbízhatóbb forrás 243

) **Nagy vasuti szerencsétlenség.** Londonból tavoritilag jelentik nekünk: Retentő vasuti szerencsétlenséget jelentenek Bostonból, Dél-Kaliforniából, melynek hatvan ember esett áldozatul. A sebesültek száma meghaladja a százat. A szerencsétlenül járt vonat New-Orleánsból tizenkét órai késéssel érkezett és hamis váltóállítás következtében óránként ötven mérföldnyi sebességgel egy megrakott tehervonatba rohant és kisiklott. A legutolsó kocsi rommá zúzódott és a rázkódás ereje négy utast a levegőbe dobott. Négy szalonkocsi azonban, melyekben 90 utas ült, sértetlen maradt és a szalonkocsik utasai közül is csak kettő sebesült meg.

) **Nem lesz pincérsztrájk.** Mint Budapestról jelenti tudósítónk a vendéglősök, kávések és pincérek között sikerült a békét helyreállítani a péntek este 9 órától szombat reggel 9 óráig tartott hosszú tanácskozás után. Pincér-sztrájk tehát nem lesz legalább is 4 évig, amely időtartalomra megegyezést kötöttek a főnökök és alkalmazottak.

) **Osztálysorsajáték.** Az osztálysorsajáték tegnapi húzásánál a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

100,000 koronát nyertek: 27,300 115,330.

5000 koronát nyertek: 64340 68089 92451 93111.

2000 koronát nyertek: 4425 4686 20121 25430 28932 34368 34978 35516 39889 44572 46511 51349 52063 53207 62479 54475 66008 72445 77764 84688 86584 92385 95995 98257 101752 102875 116753 1117894.

A praktikus orvosok

által tett kísérletek igazolják, hogy a csukamájolaj a SCOTT-féle EMULSIO formájában sokkal hatásosabb, mint közönséges állapotában. Egy ismert klinikán folytatott kezelés bebizonyította, hogy csukamájolaj eredeti közönséges állapotában vére saját súlyának 4-szeresével emelte a szervezet zsírtartalmát, — míg a SCOTT-féle EMULSIO formájában vére, az abban tartalmazott ugyanily mennyiségű csukamájolaj súlyának 7-szeresével túlhaladta amazét. Gyermekok, sőt válogatos, kényes betegek is állandóan minden udor nélkül és anélkül, hogy a legcsekélyebb szervezet zavartól kellene tartaniok, vehetik a SCOTT-féle EMULSIOT.

A SCOTT-féle EMULSIO valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegy.

Scott-féle Emulsió

minden gyógyszerárban kapható.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér.

Távirat és telefon.

A kiegyezés.

Budapest, március 30. Félhivatalosan jelentik, hogy a kiegyezés kérdésében a jövő het keddjén Kossuth lakásán Wekerle, Darányi miniszterek az illetékes államtitkárok bevonásával a kiegyezés kérdésében újra tanácskoznak.

Lengyel Zoltán ügye.

Budapest, március 30. Ismeretes, hogy Polónyi Géza igazságügy-miniszternek abban a sajtópörében,

melyet Lengyel Zoltán ellen indított, az utóbbi mellőzési indítványt adott be a vizsgálóbíró ellen. A mellőzést és más vizsgálóbíró kiküldését azon az alapon kérte, hogy dr. Ruttkay István bíró, aki az ügyben eddig eljár, szinte törvényellenesen több tanút hallgatott ki, még mielőtt a képviselőház Lengyeit kiadta volna. A törvényszék ma döntött e kérdésben és a mellőzési indítványnak helyt adott azon megokolással, hogy maga Ruttkay vizsgálóbíró is kérte ez ügyben az ő mellőzését.

Feloszlatott egyesület.

Bukarest, március 30. Andrassy belügyminiszter ma feloszlatta a pincérek segítő társaságát hatlen vagyonkezelés miatt. A vezetők ellen egyidejűleg megindította a bünvádi eljárást.

Bányarobbanás.

Johannesburg, március 30. A Drye-Fontaine bányaművekben két dinamittal telt láda robbant fel. A robbanás két fehér és ötven benzülőlt munkást megölt. Három fehér és 16 benzülőlt munkás megsebesült.

Pánik a tőzsdén.

Budapest, március 30. Az itteni gabona tőzsdén nagy pánikot szült, hogy a Pollacsek Lajos és Társa cég óriási passzívakkal fizetőkép-telenséget jelentett be. A cég bukásánál sokan igen súlyosan vannak érdekelve.

Adófizetés csekkel.

Budapest, márc. 30. A főváros tanácsa ma elhatározta, hogy belép a postatakarék-pénztár csekk és clearing forgalmába. Az adófizetés ezután csekk könyvek által történik. Ennek óriási előnye, hogy az adózók bármely postahivatalnál teljesíthetik a befizetést.

A Tisza áradása.

Csongrád, március 30. A Tisza folyton árad. A védgátakat az áradat több helyen keresztülörtötte és előntötte a parti mezőségeket. A közeli falvak lakossága között nagy a rémület. A katonaságot kivezényelték.

Legjobb és legmegbízhatóbb

Luczernát, Répamagot,

gazdasági- és kerti magvakat szállít

KOMLÓSSY LAJOS

magkereskedése,

Debreczen, Piac-Hatvan-utca sarok.

Mintázott ajánlatot kívánatra bérmentve küld.

FRANK REZSŐ

Debreczen legnagyobb ruhaárúháza

a Bika szálloda mellett.

Óriási választék!

Feltűnő olcsó árak!

Külön mértékszerinti osztály!

Mindennap korán reggel megjelenő lapunk előfizetési ára egy negyedévre **3 korona**. Megrendelhető **Arany János-utca 2. szám, Hungária épület, földszint 2. ajtó.**

Ingaflanok forgalma.

Tóth Ferenoné Sárvány Viola veszik a debreceni 3272. sz. tjkvben foglalt 25 hold 370 négyszögöl ondódi szántóföld 4/8 részét Sárvány Adél és társától 9000 koronáért.

Erdei Kálmán és neje Jobbágy Zsuzsanna veszik a debreceni 3055 sz. tjkvben foglalt Timár-utca 15 sz. házat Jobbágy Ferenc és neje Szilágyi Juliánától 10000 koronáért.

Dér János és neje Szücs Julianna veszik a debreceni 3176 sz. tjkvben foglalt 3 hold 150 négyszögöl ondódt földet Budai Györgytől 2600 koronáért.

Hollander Dezső, Szántó Győző, és és Iajdu Imre veszik a debreceni 2059. sz. tjkvben foglalt 6 hold 872 négyszögöl Csige kerti szőlőt Ladányi Sándortól 27,000 koronáért.

Szántó Győző és neje Gerben Sarolta veszik a debreceni 2059 sz. tjkvben foglalt 1 hold Csigekerti szőlőt Ladányi Sándortól 6000 koronáért.

László István és neje Győri Erzsébet veszik a debreceni 7215 sz. tjkvben foglalt 183 négyszögöl tőcsés-kerti szőlőt Darvai Lajos és neje Boda Rozáliától 1000 koronáért.

Janatka Aldjos és neje Vilker Ágnes veszik a debreceni 9695. sz. tjkvben foglalt 235 négyszögöl Postakerti szőlőt Papp István és neje Bodó Erzsébettől 5400 koronáért.

NYILT-TÉR.

Serravalló

Vasas Kina-bora.

Bécsi egészségügyi kiállítás 1906 legmagasabb kitüntetés.

Erősítőszer gyöngéledők, vérszegények és lábók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő, vérjavító szer. — Kiválóan jóízű.

Több mint 5000 orvosi elismerő nyilatkozata.

Kapható:

J. Serravalló-nál

Triesz-Barcola.

A gyógszertárakban 1/2 lit. ü. 2 kor. 60 fill.
1 lit. ü. 4 kor. 80 fill.

KALOGÉN
BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉMA LEGJOBB

Csarnok.

Az örvény szélén.

— Regény. —

ELSŐ RÉSZ.

I.

Már jó néhány éve, hogy ott laktak Berkesék a Józsefváros egyik kis utcáján.

Meglehetősen elhagyatott utca volt, de az a ház, ahol ők laktak, csinos emeletes épület, mely egészen elütött a többi kopott és rozszant külvárosi háztól.

Azonkívül megvolt az az előnye, hogy közel esett az adóhivatalhoz, hol az öreg Berkes irnokoskodott, továbbá a lakás olesó volt és ami fő: a háziur azok közé a mutogatni való háziurak közé tartozott, akik nem emelik a házbért.

Két szobás lakásuk volt Berkeséknek a földszinten az udvar hátuljában, úgy, hogy szinte elkülönítve magukban voltak.

Ott hátul az udvar kissé barátságatlan volt, de a tizenhatosztendős kis Berkes Margit jó darabon derűsü varázsolta a lakás környékét.

Felfutó piros virágból és hajnalkából lugast formált az ablakok mellé, úgy hogy nyáron egész élvezet volt a hátsó kis lakás. A többi lakók, akik a közeli dohánygyár hivatalnokai voltak, irigyelték erősen a lakást, de az csak olyan esendes veszélytelen irigység volt.

Nyáron délutánonként a lugasba ültek Berkesék mindnyájan.

Az öreg Berkes ebéd után itt olvasta el újságját egy hosszúszerű pipa mellett, Berkesné pedig, ha elérte a konyhai teendőket melléje ült s mint afféle csöndes öreg asszony, szorgalmasan kötögetett. Természetesen Mari sem hiányzott az öregek mellől. Himzett vagy varrt, ahogy jött.

A lugas csöndjében nem háborgatta őket senki, semmi.

Több akármilyen zavar vagy fölfordulás lehetett kinn a nagyvilágban, az ide nem hatott el.

Csak az újságból konstataulta az öreg ur a szenzációt.

— Már megint tüntetnek a diákok.

Mire Berkesné megjegyezte:

— Borzasztó könnyelműek ezek a mai fiatalok. Jobb volna, ha tanulnának.

Margit az ilyen párbeszédbe nem elegyedett bele és látszott, hogy ő aligha van egy véleményen az öregekkel, mert mikor az ökezébe jutott az újság, olyan csillogó mohó szemekkel olvasta a szenzációt, hogy szinte kipirult bele.

A lugas csöndjét csak estefelé váltotta fel rendszeren egy kis elevenség, a mit Margit már repesve várt és hát az öregeknek is jól esett a csönd után. Az elevenséget Kemény István hozta magával, aki mint ügyvédjelölt egyik ügyvédi irodában bojtároskodott s ott lakott Berkesék kisebbik szobájában. (Folyt. köv.)

A végrendelet titka.

— Regény. —

45

— Ah! Krisztina! — kiáltá Róbert megindultan, — térdeimen csuszva kollene lábai előtt bocsánatáért esdeklenem!

— Nem, szegény Róbertem! — felelt a színésznő. — Csak bátraknak, erősöknek és higgadtaknak kell lennünk. Őszinte magyarázatot igényel az az igozi érzélem, mely soha sem fog megszűnni közöttünk... bármilyen fájdalmat okoztunk legyen is egymásnak.

Róbert Krisztinára mellé ült, kezében tartva kezét, mint egykor.

— Tehát mindennek vége van! Ön meg bocsátott! — kiáltá Róbert vidáman. És ön is szeret.

— Három napot fogok Párisban eltölteni és azt önnek adom, kedves Róbert, — mondá egy kissé remegő hangon.

A nyugodt kezdet, mely annyira távol volt a kettőjüket lenyűgöző megindulástól.

— Krisztinára!

— Nos, igen, álnok, rossz-szívű voltam akkor! Hálátlan, gyáva teremtésnek tünhettem fel akkor ön előtt, ki csak megvetést érdemel, mint egy ocsmány teremtés miatt, hogy vizsgálatlanul magára hagytam.

Szerkesztői üzenetek.

M. J. (B. Nagybjom.) Sajnálattunkra kimaradt. Nagyon szépek. Legközelebb jönni fognak.

Paplan gyárhoz

keres tőkepenzest
igen ügyes és jártas szakember.
Megkereséseket „Szakértő” jelige
alatt a kiadóhivatal továbbítja.

Delawáre

szőlővessző eladás.

A híres „Delawáre” szőlővessző, melynek bora édes-ség, erősség és zamatra nézve a szomorodni máslásához hasonló s amely a homok területen dusan tenyészik, — azonnali ültetésre kapható:

KEREKES LAJOS

szőlőbirtokosnál

Domb-u. 12.

szám alatt, hol a Delawári bor még is kóstolható.

== Tavaszi kesztyük ==

legnagyobb választékban, gláze, svéd bőr, selyem cérna és csipke szövetből

SCHÖN SÁNDOR

kesztyű-, kötszer- és orvosi műszertárában Debrecen, Piac-utca 12. szám. (Stenczinger-ház.)

MALÁSZ NÁNDOR

ékszerész ajánlja dus raktárát ékszer-, arany- és ezüst-
árak, valamint legpontosabban szabályozott arany- és ezüst-
órákban. Debreczen Piac-u. 24. sz. Fehérló-szálloda épület.

TOURISTA INGEK
4 ÉS 5
KORONA
FEKETENÉL

LEGJOBB
SZABÁSÚ INGEK
FEKETENÉL

THE CASTLE MAKE MFG CO
NYAKKENDŐK
KIZÁRÓLAG FEKETENÉL.

LEGSZEBB KALAPOK
FEKETENÉL

VILÁGHIRŰ
BORSALINO
KALAPOK
FEKETENÉL.

NYATOS NYAKKENDŐK
FEKETENÉL.

LEGSZEBB
PANAMA ÉS
SZALMAKALAPOK
FEKETENÉL.

UTI BÖRÖNDÖK
NAGY VÁLÁSZTEK BAN
FEKETENÉL.

287.
1907. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. bíróságnak V. 102/7—
1907. számú végzése folytán közhírré tétetik,
miszerint Schriftgisserei Edvárd Scholez cég
részére Székely Imre és Loránt József deb-
reczeni lakosoktól 200 korona tőke, ennek
1906. évi december hó 10. napjától számítandó
6% kamatai és eddig összesen 97 korona
45 fillér perköltség erejéig 1907. évi január
hó 26-án bíróság lefoglalt és 398 korona
4 fillérre becsült különféle papirokból álló
ingóságok 1907. évi április hó 4-én délután
3 óraker kezdetét veendő és Piac-utcán, 55.
számu háznál, Márton Imre 165 kor. 30 fillér
tőke és 70 kor. 6 fillér perköltség követelése
kielégítés végett is egyidejűleg megtartandó
nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígéro-
nek azonnali készpénz fizetés mellett szükség
esetén becsáron alul is el fognak adni.

Debreczen, 1907. évi március hó 15-én.

Török Péter.

bírói kiküldött.

313

A legjobb és legtökéletesebb amerikai
látható írásu

IRÓGÉP

vezérképviselése

Debreczen részére átadó.

Csakis SOLVENS és széleskörű
összeköttetéssel bíró, előnyösen
ösmert felekre reflektáltak.

Megkeresések „Látható írásu a jövő”
jelige alatt Block I. hirdető iro-
dájába (Budapest, IV., Sütő-u.
6. sz.) intézendők.

294

Parcellázás.

Windt, Fisch és társa nyíregyházi óg
Álmosdi (Bihar megye) birtokának parcellázá-
sával Klár Andor kereskedelmi és bankiro-
dáját bizta meg. A parcellázás alá kerülő
birtok kisebb-nagyobb részletekben 10—150
holdas parcellákban kerül eladásra és java-
részben már a vevők által jegyezve van. A
talaj főleg elsőrangú fekete homok és csekély
részben szőlőhomok. A birtok elosztása olyan,
hogy minden 10 holdas darabhoz egy hold
szőlőnek való homok jut. A még eladatlan
részletben két 100—150 holdas kisbirtok, ta-
nyaépületekkel és dohányengedéllyel, vala-
mint több 10—20 holdas parcella foglalnak.
Az eladási árak és feltételek felől felvilágosi-
tásokat ad 306

KLÁR ANDOR irodája

Debreczen Deák Ferenc-u. 9. sz. Telefon 445.

A birtok ismertetése: Bihar megyei fekete
homok — több nagy városhoz közel — konyha-
kertészetre rendkívül alkalmas, mert e birto-
kot egy vízben sohasem szűkölködő, fűcsa-
torna szeli át. Egyrészt eddig is bolgár kerté-
szek használták. A föld ára 11000 négyzetölös
holdanként 210—250 frt között váltakozik.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyult háziaszer, mely már több
mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek
bizonyult közzévetésénél, csúszal és meghűtéseknel,
bedörzsöléskeppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt
bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üve-
get fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegygyel
és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van
csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.—
és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. —
Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
Dr. Richter gyógyszerárára az „Arany oroszlanhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

Pártoljuk
a hazai
fürdőket!

BÁRTFA GYÓGYFÜRDŐ.

Posta-, távirtda- és vasúti állomás.
Idény: május 15-től szeptember 15., esetleg végéig.

Elsőrangu
kárpti gyógy-
üdülő- és fürdő-
hely 6000 hold
fenyves erdővel.

— Egyénys sós vavas savanyúvizek. — Ivó- és fürdőgyógy-
módok. — Az „Orvos” forrás egyenértékű a gleichen-
bergi, seiltsi forrásokkal; az „Erzsébet királyné”-
forrás a spaai, schwalbachi, franzensbadi forrásokkal
vetekedik, hatalmas vasforrás; a töldé- és főforrás
említett két forrás közt átmenetet képeznek. 3 á-
ványfürdő. — 2 vizgyógyintézet. — Szénsavas vasa-
(acél-) fürdők; fenyőlevél- és vasalpfürdők; telített
szénsavfürdők. Vis-, tej-, savó-, kefirfürdő, masaga stb.
Nagy szállodák, szép nyaralók, részint konyhával. Piac
naponta. Több elsőrendű étkező, kávéház, cukrászda.
Nagyszerű „Erzsébet királyné gyógyház” olvasó-, tár-
salgó- és zongoratermekkel. — Rendelő orvosok: Hi-
vatalos fürdőorvos: dr. HINTZ HENRIK, kir. tanácsos, a

közegészségi tanács tagja; továbbá dr. Blumenfeld
Armin, dr. Kanarik I., dr. Szörényi Tivadar,
dr. Grossmann Dezső, dr. Cséri János, dr. Györi
Ilona és dr. Czérfus Dezső kir. tanácsos.
GYÓGYJAVALLATOK: női nemű bajok, vérszegénység
és sápkór, a légzőszervek, gyomor és bél hurutos
bántalmak, kimerülések, gyengeségek, idegbetegségek,
szervi és ideges szívbetegségek, görvély-, angolkór, utókura
gyanánt a karisbadi, marienbadi, halli, lipiki fürdők
használata után. — Pensio elő- és utóidényben 8 kor.,
földényben 12 kor. naponta, fürdővel együtt. Felvilágo-
sítással és kimerítő illusztrált prospektussal szolgál

290

a fürdő igazgatósága.

MEZŐGAZDASÁGI GEPRAKTÁR BAN

DEBRECZEN,

• Piacz-utca 83-ik szám alatt •

kaphatók mindenféle gazdasági gépek, legújabb rend-
szerű páros és páratlan soru

vetőgépek

legjobb minőségben, jótállás mellett, következő árakon:

14 soru ára 380 korona	13 soru ára 320 korona
16 " " 410 "	15 " " 340 "
18 " " 430 "	17 " " 360 "

Donogán és Somossy

oéghoz Debreczen, Kistemplombazár
megérkeztek a tavaszi divat
gyönyörű ujdonságai!!

Zsolnai és brassói szövetek.
Angol és Francia divatkelmék.
Bluz selymek. Napernyők. Övek.
Menyasszonyi kelengye. — Kész fehérnemű.

Óriási szőnyegraktár

Árlejtési hirdetemény.

A „Szőlősgazdák Szövetkezete“ debreczeni főszámoló cég felszámoló bizottsága a raktáron levő 1904–1905. évi termés mintegy 1300 hectoliter homoki és érmelléki borainak eladására zárt ajánlati tárgyalást hirdet. Az ajánlatok legkésőbb **április 9-ének déli 12 órájáig** 1000 korona bánatpénz egyidejű letétele mellett az „Alföldi Takarékpénztár“-nál Debreczenben adandók be. Az összes raktáron levő horok megtekinthetők a cég telepén. Debreczenben, Piac-utca 83. Az ajánlat elvagy el nem fogadása iránt a felszámoló bizottság szabadon határoz.

A „Szőlősgazdák Szövetkezete“ felszámoló bizottsága
Debreczenben.

310

Bejegyzett védjegy.

Saját sajtólásu kókuszolajból nyert
szavatoltan tiszta, legkitünőbb
minőségű

„BONIOR“

kókusz-zsirt árusít az Első Magyar Kókuszdió-Olajgyár

„Bónior“ gyártelep és mezőgazdasági r.-t.

Nyirbátor.

Vezérképviselő: GANSL L. és FIA Nyiregyháza.

311.

Gyertyánliget

(MÁRAMAROS MEGYE)

a legszebb, a legégszégesebb klimatikus
erdei gyógyhely, ásványfürdő és vizgyógy-
intézet.

Csodálatos, szép magas fekvés, por és szélmentes,
ózmódus, enyhe levegő, kitünő ízű és könnyen emész-
tendő, tiszta vasforrások. Teljesen berendezett vizgyógy-
intézet. Legradikálisabb gyógsiker: vérszegénység,
sápkór, idegesség, neurasthenia, gyomor-bélbajok és
női bántalmaknál. — Kényelmes, csinos lakások és igen
jó ellátás.

Igen mérsékelt árak. — Idény: május—október.

Előnyök: 1. Olcsó árak és fesztelen életmód.
2. Enyhe éghajlat és barátságos környezet. 3. Közeli
vasutállomás és kocsiút.

312

A fürdőigazgatóság.

Walla József

márvány-mozaik-, műkő- és csementárú gyára

Budapest, VII., Gizella-ut 38. sz.

Márvány-mozaik-lapok

velencei módra.

Csement-lapok sima és római mozaik-
utánzat. Mozaik lap à la Mettlach.

Kerámít- és Klinker-lap.

PORTLAND-CEMENT-CSÖVEK.

Kőagyag-csővek.

308

FÉRFI- ÉS FIU KALAPOK,
angol zephir ingek és ing-blouz kelmék,
uri divat ujdonságok
óriási választékban kaphatók

ASZMANN FERENCZ

uri divat üzletében,

Debreczen, Piacz-u. 27.

Telefon 34.

KASZANYITZKY ENDRE

üveg, porcellán, lámpa, háztartási és
konyhaeszközök nagykereskedése

DEBRECZENBEN.

Menyasszonyi
KELENGYÉK

DISZÁRUK

legelőcsőbb
bevásárlási forrása.

340 - 342. számú védő táblák.

A magyar vasipar

termékeinek állandó raktára.

Vasbutorraktár.

Resicai acél-ekék. Boronák.

BIEHN JÁNOS

asphalt fedőlemezeinek egye-
dűli elárúsítása

Sesztina Lajos

vaskereskedésében,
Debreczen, Piac-utca 23. sz.

NYELVISKOLA.

Felnőttek oktatása.
Széchenyi-utca 19. sz.

Német-, francia-, angol-
társalgó- és irodalmi
nyelv.

Hivatalos órák
egész délután.

Női divat
ujdonságok

gyapju costume és ruha szöve-
tek. Színes és nyers selymek,
— mindenféle diszitések, —

női és gyermek

FELÖLTŐK

dus választékban megérkeztek

MOLNÁR FERENCZ

Zádor Lajos utóda divattermében
főter, városház épület.

Női ruha készitési műtermek

Kossuth-utca Kardos L. házban.

JOHNSTON amerikai aratógépgyár.

Bácher Rudolf szab. ekegyár * Melichar Ferenc szab. vetőgépgyár
főraktára és képviselője

RÁHMER SANDOR-NAL

DEBRECZEN, Piac-utca 26., (nagytrafik-udvar) és Piac-utca 43., (ezelőtt Weiser-fele gépraktár helyiség).

A Piac-u. 43. sz. a. gépraktárunk kezelésével Láng és Csanádi urakat biztalm meg.

Ajánlja legjobbnak elismert eredeti MELICHAR páros soru UNIKUM-DRILL vetőgépeit, szabadalmazott kikötő-készülékkel (láncz helyett). — Eredeti BÄCHER aczélekéit, eltörhetetlen aczel ekefejekkel. — Eredeti amerikai JOHNSTON kévekötő- és marokrakó-aratógépeit, fűkaszállót. — Tejgazdaságok részére Lanz-féle világhírű tejfölöző gépeit,

„KINCSEM“ elsőrendű tolóhengeres vetőgépeit,
kukoriczaszántépő gépeit!

répavágót, szecskavágót, tengeri morzsolót, járgányalt és egyéb takarmánykészítő gépeit.

MINDEN GEP PROBÁRA IS KIADATIK.

Motorok, locomobilok, gözcséplőgépek, szerszámok, olaj- és technikai cikkek állandó raktára.

47

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Dús választék kizárólag francia mellfűzőkben 3 koronától a legfinomabb kivitelig.

ITT VAN A TAVASZ KEZDETE!

A LEGUJABB DIVATU

== NAP- ÉS ESŐERŐYŐK, ==

A LEGJOBB ÉS LEGTARTÓSABB KIVITELBEN, OLCSÓ ARAK MELLETT CSAKIS

AZ ELSŐ DEBRECZENI ERNYŐGYÁRBAN

Merkler Soma, Piac-utca 43.

Javitások és áthuzások olcsón és pontosan eszközöltetnek.

206

Neumannál

kaphatók

a legjobb

ruhák.

245

DEBRECZENI Első Takarékpénztár.

Alakult 1846-ban.

IGAZGATÓSÁG:

ZÁDOR LAJOS

vezérigazgató.

KOMLÓSSY ARTHUR

al-igazgató.

DALMY KÁLMÁN ig. tag.

SIMONFFY EMIL ig. tag.

dr. NAGY LAJOS ig. tag.

SZABÓ KÁLMÁN ig. tag.

NOVELLI EDE ig. tag.

TÓTH BÉLA ig. tag.

GYÖRFFY ALADÁR ig. tag.

FELÜGYELŐK:

KARDOS LÁSZLÓ,

CSANAK JÁNOS.

BÁRDOS GÉZA,

SZABÓ LAJOS,

WESZTER ISTVÁN.

Jogtanácsos: dr. TUDÓS JÁNOS.

CZÉGJEGYZŐK:

LOVÁSZ JÁNOS

titkár, főkönyvvezető.

GASZNER GÉZA

jelz. o. vezető.

A Debreczeni Első Takarékpénztár fontosabb mérlegadatai az utóbb lefolyt néhány év alatt a következő emelkedést mutatják:

Részvénytőke:

1900-ban 1.200,000 K

1906-ban 2.000,000 K

a most folyó kibocsátás
figyelembe vételével 3.000,000 K

Emelkedés: 1.800,000 K

Betétek:

1900-ban 14.198,844 K

1906-ban 17.364,303 K

Emelkedés: 3.165,459 K

Visszleszámolás:

1900-ban 2.288,445 K

1906-ban 7.215,950 K

Emelkedés: 4.927,505 K

Folyószámlák:

1900-ban 3.787,000 K

1906-ban 6.471,237 K

Emelkedés: 2.684,237 K

Tartalékok:

1900-ban 2.426,723 K

1906-ban 4.405,741 K

a most folyó kibocsátás
figyelembe vételével 7.000,000 K

Emelkedés: 4.573,277 K

Váltók:

1900-ban 7.996,480 K

1906-ban 11.842,098 K

Emelkedés: 3.845,618 K

Jelzálogkölcsonők:

1900-ban 7.590,870 K

1906-ban 11.759,512 K

Emelkedés: 4.168,642 K

Értékpapírok:

1900-ban 2.489,311 K

1906-ban 3.597,611 K

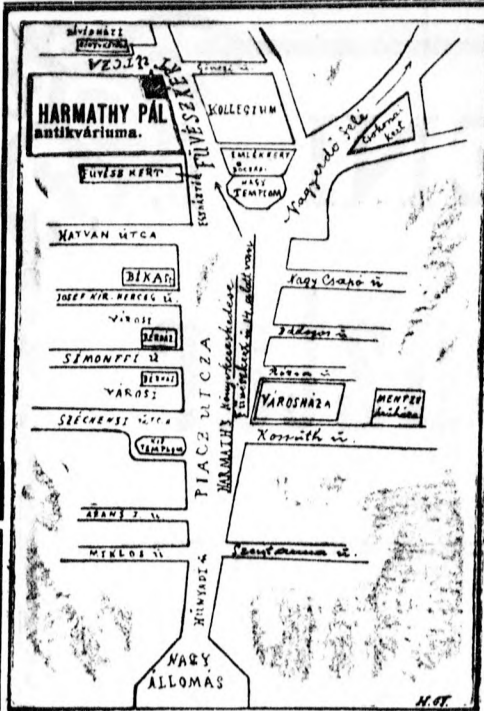
Emelkedés: 1.108,300 K

Tiszta nyereség:

1900-ban 299,824 K

1906-ban 536,868 K

Emelkedés: 237,044 K

Állandóan vásárol készpénzen vagy esérébe másokért egyes műveket, **egész könyvtárakat**, tankönyveket, régi iratokat, okleveleket, ősnymtatványokat, **régi levélbélyegeket**, **egész gyűjteményeket** és régiségeket. **Regények**, **diszművek**, költemények, hegedű, cimbalom, zongora, citera és gordonka iskolák, **zenemű újdonságok** állandóan kaphatók újonnan is **leszállított áron**. Könyvtárak és olvasókörök figyelmes szolid és pontos kiszolgálásban részesülnek. Az összes íu- és leányiskolákban használandó tankönyvek, jogi művek és jegyzetektől állandó raktárt tart:

HARMATHY PÁL

rajzeszköz és írószerraktára, könyv-, zeneműkereskedése és antiquariuma

Debreczen, Fűvészkert-u. 14. Telefon 374.

Egészségi szivarkahüvely különlegességek főraktára! „Pique“ különlegességi hüvely és cigaretta papir egyedüli lerakata.

Csakis itt vásároljunk valódi „Verge“ egészségi papírból készült szivarka **hüvelyeket**.

100 darab Tiszi hüvely	10 kr.	100 darab Ris Abadie hüvely	18 kr.
100 darab Kling hüvely	08 kr.	100 darab Aranyozott hüvely.	18 kr.
100 darab Rákóczi hüvely	12 kr.	100 darab Piccolo hüvely	20 kr.
100 darab Progress hüvely	10 kr.	250 db Anti nikotin hüvely fadobozban	40 kr.
100 darab Riss Abart	12 kr.	100 db Anti nikotin hüvely fadobozban	18 kr.
100 darab Ambre hüvely	12 kr.	100 db „Pique“ hüvely (különlegesség)	18 kr.
100 darab Sorompó hüvely	14 kr.	1 db Cigaretta töltő	06 kr.

Szivarszipkák, kávéházi kréták, biliárd kréták, dáko-bőrök, legjobb húrok, vonók, hangfogók, kulcsok, nyergok és gyanták legolcsóbb beszerzési forrása!

Az

István Gőzmalom Társulat

Alapított 1843.

Debreczenben

Alapított 1843.

a magyar vidéki malmok egyik legrégebb vállalata.

Kitünő minőségű őrleményei valamennyi világkiállításon és belföldön képviselt iparkiállításon mindenütt elsőrendű kitüntetést és elismerő oklevelet nyertek.

Kedvező fekvésénél fogva a magyar alföld legjobb buzából készít darát, lisztet és korpaneműeket, elvállal továbbá háziszükségletre mindenféle gabonaneműeket simaörlés és szitált őrlés végett, a lehető legmértékesebb díjazás mellett és azok szakszerű kiviteléért szavatol. Megrendelések úgy helyben, mint vidékre mindenkor a legelőnyösebb napi árakon nagyban, közvetlen a malom telepéről gyorsan és pontosan fogantatosítottak; kicsinyben pedig:

Csapó-utca 6-ik számú raktárunk

bármily mennyiségben naponta árusít el.

Örlő képesség az első évben 18,000 métermázsa. Mai őrőlképesség: évente 600,000 métermázsa.

Bankegyesület Részvénytársaság

Debreczen.

Van szerencsénk értesíteni, hogy a Bankegyesület Részvénytársaság cég alatt **800,000** korona részvénytőkével alapított pénztintézet működését Debreczenben, Piac-utca 72. szám alatti üzleti helyiségeiben megkezdette.

Intézetünk foglalkozni fog a banküzlet összes ágazataival.

Leszámitol váltókat, utalványokat, nyílt számlákon alapuló követeléseket stb.

Törlesztéses és kamatozó kölcsönt nyújt jelzálogi bekebelezés mellett földbirtokra és házakra.

Előleget ad értékpapírokra és árúkra.

Vesz és elad értékpapírokat, érepénzeket stb.

Átvész **tőzsdei** megbízásokat.

Elfogad **betéteket** könyvecskékre, folyó- (cheque)-számlára és pénztári jegyekre kamatoztatás céljából.

Bankegyesület Részvénytársaság.

Igazgatóság:

Elnök: Gr. Degenfeld Pál nagybirtokos Téglás.

Alelnök: Geiger Simon kereskedő és földbirtokos Debreczen.

Adler Samu takarékpénztári igazgató Szoboszló.

Bleyer Mór nagybérlő és birt. Debr.

Uj. bozzai Bozzay Pál birtokos Debr.

Hajnal Samu nagybérlő Debreczen

Mandel Samu birtokos Kaba

Rosinger Lajos birtokos és nagybérlő Debreczen.

Stern Péter nagybérlő Ujfehértó.

Dr. Lukáts Emil ügyész.

Ernst Vilmos igazgató.

A Harmat-Créme

arczsépitő és bőrápoló kenőcs.
mely teljesen ártalmatlan és
sem higanyt, sem olmot nem
tartalmaz, a legrövidebb idő
alatt megszüntet mindenféle
szeptét, májfoltot, pattanást, bőr-
atkát, (mitesser) s bőrbajokat.
Kisimítja a ránczosodni kezdő
arczbőrt s azt fehére, tédvé
teszi. — Legjobb óvszer a szél
és a nap befolyása ellen az
arczra. Nem zsiroz, tehát nappal
is használható. Hatása gyors és
biztos.

Egy tégely Harmat-Créme 1 K.

Készítőhely s főraktár

Mihalovics Jenő gyógytára

Debreczen, Főpiac 31.,
városházzal szemben. 22

Mintagyűjteménnyel kívánatra szívesen
szolgálunk.

Tavaszi kosztüm-szövetek,

Bluz-kelmék, Delinek, Bluz-
selymek órási választékban
érkeztek

Bosznay J. és Társa

divatáruházába

Debreczen, Kossuth-utca 5.

Mintagyűjteménnyel kívánatra szívesen
szolgálunk.

DR. KISS GYÖRGY

ügyvéd irodáját
Hatvan-u. 17. sz. alól
Piacz-utca 26. sz. alá
helyezte át. 297

Kitünő minőségű

pörkölt

Kávé,

mely izre, aromára és
zamatra felülmulhatlan,
naponta friss pörkölés
kapható 24

Félegyházi János

motorüzemű kávépörköldéjében
Piacz- és Miklós-utca sarok.

Az általam leggondosabban összeállított és
tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak
talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ,

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek
örvend, kapható minden fűszerüzletben, vala-
mint gyógyszerárteremben

Ara: egy kis üvegnek 45 kr.
egy nagy üvegnek 90 kr.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek
Használati utasítással ellátott könyvecske
minden üveggel adatik. 39

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszer raktára
DEBRECZENBEN, Tisza-palota.

Gazdasági

mint Luczerna, Lóhere, Biborhere, Réti-
here, Baltacim, valódi északnémet takar-

Konyhakerti

évek hosszú sora óta kipróbált,
legjobb fajok. — Bebizonyitha-

Erfurti

A legszebb fajok

Virághagymák

Elite választék a legszebb Diszkannák-
kékből, Iris vagy Nőzirom 30 fajban. Begóniák teljes és egyszerű fajok Tubarózsák, Krisante-
mumok 200 fajban, a legelső tenyésztők ujdonságai. Pelargoniumok gyönyörű választékban,
egyszerű, teljes, tarkalevelű s futó fajok.

12,000 rózsa

150 legszebb fajban, bokor-
és magas törzsű.

Nyári virágpalánták, Szönyegnövények, Konyhakerti palánták, Cserépnövények, Diszfák, Disz-
cserjék nagy választékban.

Kertek, parkok rendezését olcsón s a legmodernebb kivitelben vállalom fel.

KONTSEK GÉZA

magkereskedése nagyban s kicsinyben. — Kereskedemi- és műkertészet.

magvak:

mányrépák. Fűmagvak: pázsitnak, parkok-
nak és rétekre.

magvak:

tólag a mi klimánk alatt legjobb-
nak elismerve.

virágmagvak:

dus választékban.

és virággumók:

ból, Georinákiból, Kaktus-györgyi-
késztől, Begóniákiból, Tubarózsák, Krisante-
mumok 200 fajban, a legelső tenyésztők ujdonságai. Pelargoniumok gyönyörű választékban,
egyszerű, teljes, tarkalevelű s futó fajok.

Remek futórózsák

minden
szinben.

77. n. a húgóf

Hamburg-Amerika Linie

Közvetlen német posta- és gyorsgőzös - szolgálat.

Személyszállítás
az összes világrészekbe
különösen a következő vonalakon

Hamburg - Southampton - Newyork

Hamburg-Brazília	Hamburg-Portugál
Hamburg-La Plata	Hamburg-Közép-Amerika
Hamburg-Kelet-Ázsia	Hamburg-Venezuela
Hamburg-Afrika	Hamburg-Kolumbia
Hamburg-Kanada	Genoa-Newyork
Hamburg-Nyugat-India	Genoa-La Plata
Hamburg-Mexiko	Nápoly-Newyork
Hamburg-Kuba	Hamburg-Kelet-Ázsia
Hamburg-Franciaország	Nápoly-Egyiptom
Hamburg-Angolország	

Aktív erenből Kanadába, Brazíliába, La Platába, Nyugat-India, Kubába, Mexikóba, Kelet-Ázsiába, Havróból Brazíliába, Nyugat-Ázsiába, Kubába, Mexikóba, Közép-Amerikába, Boulogneból Newyorkba, Brazíliába, La Platába.

A Hamburg-Amerika Linie gözösei kitűnő ellátással, kiváló állandó nyújtják az utazásra ugy kajút, mint fedélközi utasoknak.

Szórakozó- és üdülőtársaságok a tengeren:
Nyugati utak, Északi utak, Középtengeri utak, Keleti utak, A kelet felé, Riviera utak, Islandia az északi fokhoz és a Spitzbergákhoz; Híres fürdőhelyek; Egyiptomba.

Bővebb felfüggetést adnak a társaság belső ügyeinek, valamint a

Hamburg-Amerika Linie, Hamburg,
személyforgalmi osztálya.

Vezérképviselőség Ausztriára nézve: Wien, I., Körntner-strasse 38.

HIRDESSÜNK DEBRECZEN
című politikai napilapban. — Kiadóhivatal: Arany János-utca 2.

„Vigyázn ezen bejegyzett védjegyre“

„Vigyázn ezen bejegyzett védjegyre.“

AGGÓDÓ ANYÁK
vézna, gyenge, a fejlődésben visszamaradt gyermekük érdekében emlékezzenek az **EGGER-EMULSIÓRA**, mely szer orvosi szakvélemény alapján, hivatva van a kisdetek él t- és fejlődésképes-ségét teljes mérvben helyreállítani.

— A NÁDOR GYÓGSZERTÁR Budapest, VI., Váci-körút 17-ik szám. —
bárkinek küld egy ingyenes próbát 30 fillér előzetes bekiüldése ellenében (csomagolás és portóért). 492

— Egy eredeti nagy üveg **EGGER-EMULSIÓ** 2 korona. —
Kapható Debreczenben: Balázs Ödön, Füleky Pál, L. Kovács Nádor, Koozán Dezső, Mihalovits Jenő, Murakózy László, Radákovits Géza, Grósz Nagy Ferenc, Sziltoz, Ferenc, Tóth Béla gyógyszerészeknél.

Husvétü ünnepekre!

A nagyérdemü közönség figyelmébe ajánljuk saját termésü

כשר של פשוה

BORAINKAT

Idei rizling 72 fillér.
Siller óbor 80 fillér.
Egész husvét alatt

* kitünő zónareggeli. *

ROSENBERG ADOLF és FIA
Frohner-szálloda. 300

WIDDER-féle Reumaszesz

vagy **Erófluid** biztos s kiváló hatásu a test bármimemü osz-zos bántalmái, u. m. köszvény, osuz, reuma, ischiás, asthma stb. ellen. Ha-tása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültabb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb üveg 2-40 korona. Főraktárak Budapestben: Török József ur gyó-gyszertárában, Király-utca 12., Andrássy-ut 26. és Dr. Egger A. ur gyó-gyszertárában. Váci-körút 17. szám, ugyszintén a fő-varos összes s a vidék osaknem összes gyó-gyszertárában, va-lamint a készítő

WIDDER GYULA gyógyszerésznél,
SATORALJA-UJHELY.

Ugyszintén Debreczenben: Tóth Béla, Mihalovits Jenő és Grósz Nagy Ferenc gyógyszerészeknél. 82

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek. Kairói arany-érem 1895. Londoni aranyérem 1896.

Az Erzsébet Malom Részvény-társaságnál betöltendő:

Pénztárnoki állás
1500 korona kezdő fizetéssel és jutalékkal;

Irodatiszti állás
1200 korona kezdő fizetéssel és jutalékkal.

Ajánlatok az eddigi működés megemlítésével Dr. Kenézy Gyula elnök urhoz nyujtandók be legké-sőbb 1907 április 8-ig. 296

Naszajándékok, játékszerek, evőeszközök, chinaezüst és majolika disztárgyak,
vázák, szobrok, tükörszobrok, faldiszek, albumok, női kézitáskák, pénz- és szivartárczák, dohányzó asztalkák, írókészletek, legujabb sétapálczák, sörös, boros, likőrös készletek, ebédlő-, tea- és mosdókészletek csoda olcsón

a Budapesti Koronás áruházban
Debrecen, Piac-utca 7. szám. Vecsey-ház.

Áruházam a fővárosi áruházak mintájára van berendezve, egész napon át nyitva megtekinthető **VÁSÁRLÁSI KÉNYSZER NÉLKÜL** Vidéki megrendelésnél pontos címét tessék közölni. Szétküldés utánvétellel történik.

APRÓ HIRDETÉSEK

Díja: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beküldetik.

== Apró hirdetések előre fizetendők. ==

Linoleum szobapadló-lack 1 kgos dobozban 65 és 70 kr., **Borostyán** szobapadló-lack 60 és 65 kr., **Parkotte-viasz** 1 kgos doboz 1 frt 40 kr., **Brunoleum** matt butorok tisztításához, a legjobb minőség. **Kályha-ezüstöző**, tartós fényű. Mindenféle festékek legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrása csakis **Térel J. utóda** cégnél, Hatvan-utca 13. sz.

Keresek három szobás, előszobás lakást hozzátartozékkal, lehetőleg a Nagytemplom körül, május 1-re. Cim a kiadóhivatalban.

Ajándéknak alkalmas imakönyvek és zsoltárok, diszmvitek, képes levelező-lap, bélyeg- és emlék-albumok, csinos kivitelű festő dobozok nagy választékban

szolid áron

Harmathy

könyvüzletében 52 kaphatók

Fűvészkert-utca 14.

Husvétii képes-lapok óriási választékban leszállított áron!

Harisnyakötő iparvállalat. Harisnyák kötése és fejelése felvállaltatik. Benyáts Emődnél, Debreczen, Tisza-palota 54

Egy kapu eladó Békés Lajosnál Piac-utca Orvényi-ház. 283.

Eladó ingatlanok. Széchenyi-utca 50. szám és Arany János-utca 59. szám alatt fekvő két ház, mintegy 5000 korona bérjövdelemmel 60,000 koronáért örökáron eladó. A vételárból egyelőre 10,000 korona fizetendő, a többi pedig 6 százalék kamattal részletekben is törleszthető. Értekezhetni Arany János-utca 59. sz. a. a tulajdonossal. 214

Lakás kerestetik. Két szobás lakás előszobával május 1-re kerestetik. Értekezhetni Eötvös-u. 10. sz. a.

Villamos világítás,

villámhárítók, villamos házi csengők, házi és magán telefonok, berendezések és javítások. Évi jókarban tartási bérlet. Szakszerűen és olcsón mindenféle villamos felszerelési anyagok, gyógyászati műszerek és kerékpár alkatrészek raktára. Készít és javít a legkomplikáltabb munkákat. 126

FÖLDVÁRI L.,

„Debreczeni Első Elektrotechnikai vállalat.” Kossuth-utca 1.

Ügyes gomblyuk varróleány fehérenmü varrodába felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.

Gouvériozást 3 krajcártól kezdve elvállal **Rózsa Ignácz** női felöltő- és kalap-áruháza, Debreczen, Kistemplombazár. 58

Olcsó, kijátszott mesterhegedű azonnal eladó **Vörösmarty-utca 11. sz. a.** 257

Lapelárusítók, fiuk, asszonyok, férfiak újságírásra felvétetnek a „DEBRECZEN” kiadóhivatalában Arany János-utca 2. szám.

Rákóczi-utca 22-ik számú szegletház eladó vagy bérbe kiadó. Értekezhetni lehet Eötvös-utca 4. sz. alatt a tulajdonossal. 266

Házhelyeknek 2079 öl boldogfalvi szőlőskert az állomás mellett ötvenöl utczavonalban eladó **Csapó-utca 11. sz.** 285.

Postakönyveket félárban lehet venni a kiadóhivatalban.

Szakértelemmel készített szemüvegek és orrcsüptetők

rövidlátó, távollátó, gyengélátó és operált szemeknek

mezei-, színházi látcsövek

és turista távosövek legfinomabb akromatikus üvegekkel **nagyválasztékban és legolcsóbban kaphatók**

Fischer Jakab

látászerszónál

Főtér, 23. szám. Sesztina-ház.

310 holdas elsőrangú birtok,

több oldalról jó vasuti összeköttetéssel, városok közelében, orvos, gyógyszerár helyben.

Bihar megye legtermékenyebb részén 310 kishold (1100 ölével)

prima, fekete szántóból álló birtok

egy tagban, közepén szép tanyával, dohány engedélyvel, **egy, esetleg több darabban eladó.**

Birtok házi kezelésben van. Vételár 30%-a készpénzben fizetendő, többi kölcsönrel fedezhető.

Venni szándékozók forduljanak

KLÁR ANDOR

irodájához

304

DEBRECZEN, Deák Ferenc-u. 9. sz.

Telefon 445 sz.

Meghívás.

A debreczeni vas- és rézbutorgyár részvénytársaság I. rendes közgyűlését

1907. április hó 14-én d. e. 10 órakor a „Debreczeni Ipar és Kereskedelmi Bank” tanácsstermében tartja meg, melyre a részvényesek tisztelettel meghívotnak, azzal a figyelmeztetéssel, hogy az alapszabályok 11. §-a szerint részvényeiket a „Debreczeni Ipar és Kereskedelmi Bank” pénztáránál 8 nappal a közgyűlés előtt le kell tenniük.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése és számadása az 1906. üzletévről és indítványa az évi nyereség felosztása iránt.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. A mérleg megállapítása, a nyereség iránti határozat.
4. A felmentvény megadása.
5. A felügyelő-bizottság megbízatása lejárván, 3 felügyelő-bizottsági tag választása.

302.

Az igazgatóság.

Hölgyek

részére nélkülözhetetlen!

Legjobb szépítőszert a

Földes-féle MARGIT-CRÈME

Pár nap alatt biztosan eltávolított szeplőt, májfoltot, pattanást (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdit és fiatalít.

Ára: kis tégely 1 korona, nagy 2 korona.

KIVÁLÓ TOILETT-CIKKEK: Margit-hülgypor (3 színben) 1 korona 20 fillér, Margit-szappan 70 fillér, Margit-fogpép 1 korona, Margit-arcviz 1 korona.

Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő: 164

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARAD.

Főraktár Debreczenben: Balázs Ödön, Grósz Nagy Ferenc, Jóna és Jóna drog., L. Kovács Nándor, Mihalovits Jenő, Muraközy László, Szilcz Ferenc és Tóth Béla gyógyszerészeknél.

Páratlan és csodás hatása!

Óvakodjunk utánzatoktól!

Világítási berendezések

városok, kastélyok, gyárak, szállodák, üzletek, malmok és magánházak részére. Legújabb szabad. és angol.

„L U X“

acetylén gázfejlesztők.

Teljesen veszélytelen.

Villanyvilágítási és erőberendezések. Különlegesség: önálló kis telepek (electro-gének).

Csillárok legmodernebb kivitelben, villanyra, légszuszogó és acetényre, nagy választékban.

Motorok benzinnel, gázra, nyersolajra bármilyen célra.

Szerelési cikkek, izzólámpák és egyéb kellékek nagy raktára.

Költségvetések, tervezetek és árjegyzék kívánatra díjtalanul.

FEJÉR és SCHMIDT,

Budapest, Eötvös-tér 2. 295

Imperial cuba kávé

a világ legjobb és legkedveltebb kávéja, amely úgy kedves zamatra, mint izre és gyönyörű kinézésre felülmul minden forgalomban levő kávé, nyersen vagy pörköltve kapható egyedül

Fritsch Károly

fűszerárú üzletében, a Blka szállodával szemben.

Minden jó háziasszony tegyen összehasonlítást egy csekély próbával. Már is számtalan elsorangú családnál rendes használatban van.

309

KLÁR ANDOR

kereskedelmi és bankirodája Debreczen.

Sürgönyeim: Klár Andor Debreczen. — Telefon 445.

1907 május 1-ig Deák Ferencz-utca 9. sz.

1907 május 1-től Miklós-utca 23. szám.

Közvetítőket, kik nekem üzletet szereznek, méltányosan díjazok.

Bankosztály a következő üzletágakra terjed ki:

Törlesztéses kölcsönök: a debreceni jóforgalmu helyen álló bérházakra, ezen házakat terhelő drága és nem törlesztéses kölcsönök konvertálásával.

Jelzálog kölcsönök: Mindazoknak, kik ingatlan vagyonukra kölcsönt óhajtanak felvenni, ezen kölcsönök a legrövidebb időn belül a legkedvezőbb feltételek mellett folyósítatnak. A kölcsönvevő kívánsága szerint törlesztéses kölcsönök, vagy egyszerű kamatozó-, kötvény-, illetve váltókölcsönök vehetők fel.

Váltókölcsönök: Személyi hitelként magánügyeknek, hivatalnokoknak, gazdálkodóknak és iparosoknak 2-3 aláírásra.

Tárc hitel: Kereskedőknek és gyárosoknak 3-4-6 havi lejáratu tárcaváltókra.

Tőzsdéi ügyletek: az áru és értéktőzsdén hitelképes egyéneknek készpénzfedezet nélkül. Miután a pénzügyi körökkel állandó érintkezésben állok és a budapesti értéktőzsdén hetenként jelen vagyok, ügyfeleimet mindig a legjobb esélyekkel bíró tippekről informálhatom.

Értékpapír üzlet: Értékpapírok, járadékok, fővárosi és vidéki pénztintézetek részvényeinek vétele és eladása, lombardirozása.

Ingatlanok: Földbirtokok és erdőbirtokok, bányák és kutatási jogok adás-vétele, bérletek közvetítése és finanszírozása.

Parcellázások: pénzügyi, jogi és mérnöki lebonyolítása és finanszírozása.

Adóhiteli kezességi okiratok: Szesz-, sör- és petroleumgyárosoknak, szabadraktárosoknak és szesznyagkereskedőknek.

Elsorangú bel- és külföldi összeköttetések és csakis elsorangú szakérők alkalmazása a sikert minden elvállalt esetben biztosítják. Üzleti jelszavam: **Bátorság, szorgalom és tisztesség!**

Kérem engem bizalmával megtisztelni és megbízásait elvárva, maradok kiváló tisztelettel

KLÁR ANDOR,

ÁRUOSZTÁLYOM: az áruüzletek bármely nemét csekély jutalék ellenében közvetíti. Sokoldalú üzleti összeköttetéseim útján ügyfeleimnek mindig a legelőnyösebb árat tudom biztosítani. Ha valaki gazdasági terményeket akar eladni, vagy műtrágyát, gépeket, szemet, szalonát stb. venni, forduljon bizalommal kereskedelmi irodámhoz.

305

Utcai lapelárusítók

felvétetnek lapunk kiadóhivatalában.

Arany-János-u. 2. sz.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város a tulajdonát képező nagyerdei nyári lakások 1907. évi évadbérletére zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet.

Bérbe adatnak az I., II., III., IV. számú nyaralókban és az ugynevezett kerekházban levő 1-14. számú nyári lakások az 1907. évi május 1-től október 1-ig terjedő hat hónapra.

A bérleti feltételek és a házirend, valamint az egyes lakások tervrajza a hivatalos órák alatt az erdőmesteri hivatalnál (nagyerdő) megtekinthetők, hol is a szükséges felvilágosítások megadatnak.

Csak írásbeli zárt ajánlat fogadtatik el, melyben az egész évadra, tehát hat hónapra terjedő egész bérösszeg számmal és betűvel kiírandó s határozottan megjelölendő, hogy az ajánlat melyik lakásra vonatkozik s határozottan kijelentendő, hogy ajánlattevő a helyi viszonyokat, a bérleti feltételeket, házi rendet ismeri s magára kötelezőnek elvállalja.

Minden ajánlathoz 50 azaz ötven korona bántpénz, készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban csatolandó.

Az írásbeli zárt ajánlatok folyó 1907. évi április hó 4-én d. u. 5 óráig a polgármesteri hivatalba nyújtandók be s április hó 5-én d. e. 11 órakor a városháza nagytermében nyilvánosan bontatnak fel.

Elkészve beadott, távirati és utóajánlatok, valamint bántpénz nélkül beadott vagy a lakást pontosan meg nem jelölt ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A városi tanács fentartja magának a jogot, hogy a beérkezendő ajánlatok közt szabadon választhatson, azok közül bármelyiket, vagy mindet mellőzhesse s a lakások bérletét más uton szabadon biztosíthassa.

Kelt Debreczen sz. kir. város tanácsának 1907. évi márczis hó 25-én tartott üléséből.

A városi Tanács.

„GROOM“

benzinmotoraink és cséplőlocomobiljaink csodákat művelnek! Csak mi adunk 3 évi jótállást. Ha Budapestre jön, nézze meg. Malom és villamvilágítású berendezések, szivógázmotorok, részletfizetés. Árjegyzéket ingyen küld: 161

Zamborszky és Társai

szabad. önműködő motor favágó gépgyár b. t. Budapest, V., Vigszinház-u. 3. sz.

ÉLŐKERITÉS.

Gleditschia, élősvény.

Bármily talajban gyorsan fejlődik, sűrű, nagy töviseivel embernek és bármily állatnak ellentáll, kitart 70-80 évig, nevelhető oly sűrűn, hogy apró csirke, malac stb. sem mehet át; ez a legolcsóbb örökös áthatlan kerítés. Főelőnye még az is, hogy egész május közepéig a legjobb eredményel ültethető, mert a csemeték felásva jeges pincében tartatnak. Ezer darab 12 K, rendszeren ültetve 50 méter kerítéshez elég. Nyomatott ültetési és kezelési képes utasítást minden rendeléshez adok. Akinek élőkerítés nem felel meg, szállíthatok sodronyszövetet, a legtekéletesebb gyártmányt, olcsón 100, 150 és 200 cm. szélességet.

Szőlőlugas minden háznak legszebb díszje egy gyűjtemény 8 fajtából 20 tő, egy tő 2-300 fűrtöt terem.

Szőlőoltványok táblás ültetések és hiányok pótlására, 60 legkiválóbb bor- és csemege-faj, szigorúan válogatott, tökéletes forradású és fajtisza, duggyökerű példányok.

Delaware sima vessző, minden szál megfakad, csak az a legnemesebb faj, melyből én 18 év alatt 40 holdat ültettem, 35 hektót terem holdanként, bora édes, erős, oltani, permetezni nem kell és kezeléséhez semmi tudomány sem kell, ezért ellensége sok tudományos szőlőintéző.

Bővebb leírást és Képes Árjegyzéket tanulságos tartalommal és mindenhez teljes tájékoztatóval ingyen és bérmentve küld: 252

Nagy Gábor szőlőbirtokos NAGY-KÁTYA. Levelezés minden nyelven.

Zongorák, Pianinók, Cimbalmok

bérbe kaphatók

SCHMIDT S.

zongora és hangszerraktárában.

301

vassodronyszövet, szita-áru, szabadalmazott kocsi-
ülés, ruganyos ágybetét és sodronykerítések gyára.

DEBRECZEN, Kétmalom-utca 4-ik szám.

Üzlethelyiség: Piacz-u. 12. sz. az „Arany-Bika“ szállodával szemben.

GYÁRTMÁNYAIMRA SZÁMTALAN SOK KITÜNTETÉST ÉS ELISMERÉST NYERTEM.

Készítek mindennemű sodronykerítést a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig. Fácánosok, erdők, szőlők, gyümölcsösök, udvarok kerítését, szórórosta szöveteket, föld- és kavics áthányó rostákat, SODRONY LÁBTÖRLŐT, ökör-szájkosarakat, szóval mindennemű drótmunkákat. Kitűnő

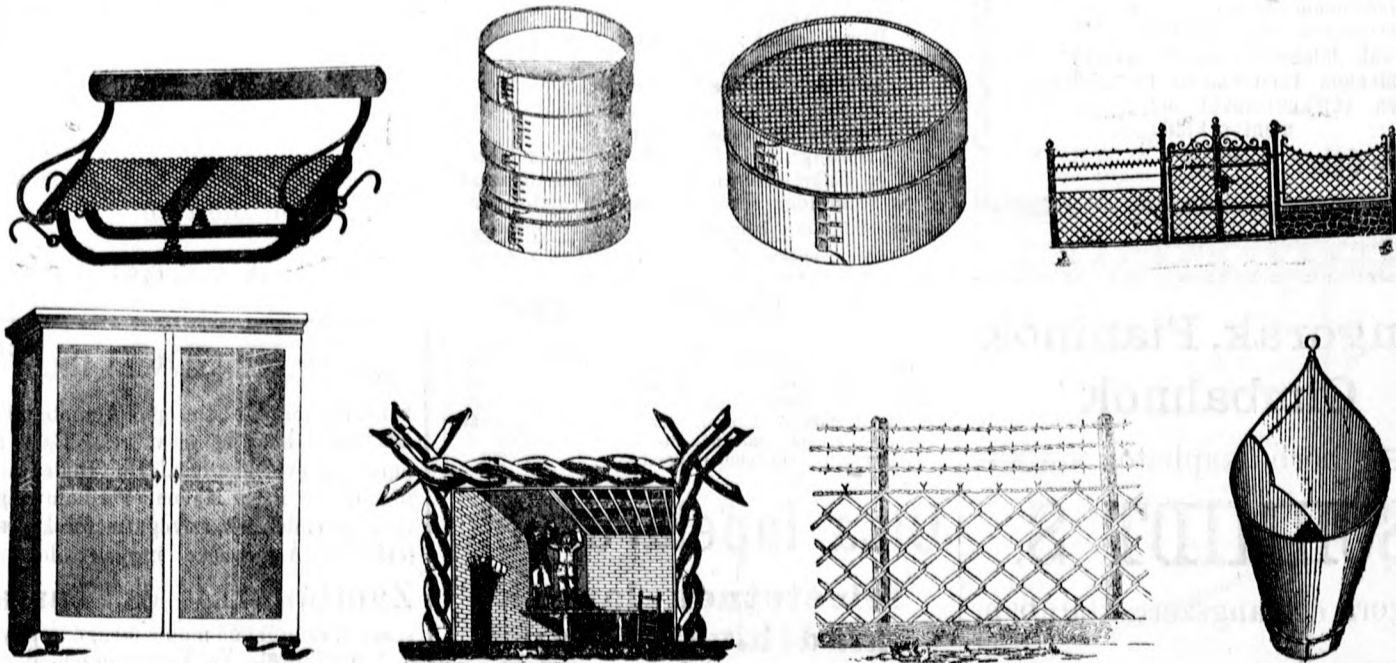
ruganyos ágybetéteket s szabadalmazott ruganyos acélsodrony kocsiülést.

Az építők és építtetők figyelmét különösen felhívom a szabadalmazott mennyezet-nádfonatra.

Kivánatra képes árjegyzéket ingyen küldök.

Szives pártfogást kérve

NEUBAUER JÁNOS.

Remek választék

Jó mosó zsefkékből (férfi ingre és női blúzra), kartonokból, batistokból. — Gyönyörű szövet, osipke-, túl-függönyök és storok. Ágy- és asztalterítők, szőnyegek. Ókusz lábtörlok. Divatos harisnyák és zsebkendők. Nyári paplanok, fürdő köpenyek, fürdő lepedők és egyéb tavaszi és nyári czikkek. Férfi-, női- és gyermek kész fehérneműk.

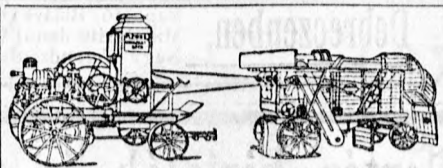
✻ Menyasszonyi kalengyék. ✻

Kardos Lászlónál,
Debreczen, Kossuth-utca 9. sz.

Csak az eredeti

„PLEWA“ motorok és locomobilok

szolgáltatják a legolcsóbb és legmegbízhatóbb üzemerőt malom és gazdasági celokra. Tartósságuk egy emberéletre van kiszámítva. Fogyasztás 2—3 fillérenyi nyersolaj, benzín vagy szivógáz lóerő és óránként. Árjegyzék és költségvetés ingyen. Kedvező fizetési feltételek.

Czím:

DÉNES B.

motorspecialista 548

Budapest, V., Lipót-körut 15. sz.

Kérem a czímet pontosan feljegyezni és megőrizni.

Premier kerékpárok

elsőrendűek minőségben, utólérhetetlenek árukról nézve. Ausztria—Magyarország egyik legnagyobb gyára. 194

Egyedül kapható:

KESZLER A.-nál Debreczen.

Telefon 496. sz.

Legbiztosabb szépitőszer a

Telefon 496. sz.

FÁY-féle ARCZ-CRÉM.

Hatása csodás! Szépit, fiatalít! Legkitünőbb szer szeplő, májfoltok, pattanások és az arc bőr tisztátalanságai ellen. Egy tégely 1 korona, hozzá való „FÁY“-szappan 1 korona.

Illatszerek minden illatban, 1—2—3 koronás üvegekben.

Ugyancsak legnagyobb raktára minden bel- és külföldi gyógyszer különlegességeknek, pipere czikkeknak és hasonszenvi gyógyszereknek. Kapható a készítő

GRÓSZ NAGY FERENCZ

gyógyszerésznél, DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. szám, „Arany egyszarvu“ gyógyszertár.

VAMOSER ÖDÖN

arc képfestő, fényképnagyítási, fotoemail és fényképészeti művállalata.

Debreczen, Piac-utca 81. szám (Geiger-palota.)

Ajánlja a modern technika e téren elért vívmányaival felszerelt művállalatát, melyben létező szakba vágó munkák, u. m.: aquarel, pastel, olajfestések, nagyítások hallatlan olcsó árakon a legkisebb régi kép után is életnagyságig művészi kivitelben készíttetnek.

Különlegesség fotoemail medalionokban!!

Műtermen kívül eszközöltetnek, tájkép, műépítő, interieur, csoport és pillanat sport felvételek. — Műtermem egész nap nyitva, vásár- és ünnepnapokon is. — Időjárás nem befolyásolja a felvételeket. — Családi csoportkép és gyermek felvételekre a legnagyobb gond fordítottatik.

Teljes tisztelettel: **VAMOSER ÖDÖN.**

247

Üzleti elvem: Jóból a legjobbat kevés pénzért!!

Tavaszi női divatujdonságok.

Színes és mintázott kosztüm- és divat-
= kelmékből gyönyörű választékot =
tartunk. Angol és francia Bluzszövetek
a legujabb kivitelekben. Divat bluz-
selymek a legelőkelőbb forrásokból.
Fekete és színes divatnapernyőkből
remek választék. Állandó nagy raktár
Fekete gyászkelmékben!

SZABÓ LAJOS FIAI

vászon-, divat- és szőnyegáruházában.
= Mintákkal kívánatra készséggel =
szolgálunk.

Óh, jaj!

Mégfojt ez az
atkozott köhögés!!

Köhögés, rekedtség és elnyál-
kásodás ellen gyors és biztos
hatásúak.

EGGER mellpasztillái,
az étvágyat nem rontják s kitűnő ízűek.

Doboza:
1 és 2 K. Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétktildési raktár:
„Nádor“ gyógyszertár
BUDAPEST, VI., Váci-körut 17.

Éljen!

EGGER mellpasztilla csak
hamar meggyógyított.

495

Debreczenben, kapható: Balázs Ödön, Füleky Pál, Steiner Manó, Kóczián Dezső,
Mihalovits Jenő, Muraközy László, Radákovits Géza Géza, Grósz
Nagy Ferencz, Szűts Ferencz, Tóth Béla gyógyszerészeknél. 22

Modern lakóházak, villák
valamint egyéb

épületek tervezését

és felépítését, művezetést, épületbec-
lést stb. vállal,

Pavlovits Károly

21 műépítész
Debreczen, Kossuth-utca 26. sz.

Sertés hizlalók és tenyésztők figyelmébe!

Alólirott kinyilatkoztatom, hogy Kun István gyógyszerész ur sertés óvszere annyira bevált, hogy ezután minden hizlaláskor, ha egy csapat sertést veszek, azt mindig használni fogom. Debreczen. Nagy Lajos, nagyhizlaló. Előttünk: Balassa Sándor, ujságíró. Előttemit hasonlólag bizonyítom: Mórítz Ferencz, nagyhizlaló, hentesáru gyáros, Debreczen.

A fentieket még határozottabb formában igazolja: Nagys. Balog Tihamér, Szentkozma, B.-Ujfalu mellett, esieseri Orosz István, jegyző, Mikepéres, 470 darab sertés most is azt eszi a harmad évi siker után Nagys. Csapó István nagybirtokos ur Pusztá-Istvántelki (u. p. Földes) gazdaságában. A fentieket igazolják még: Nagytiszt. Rátz Lajos ref. lelkész ur, Micske (Bihar m.), Nagytiszt. dr. Balthazár Dezső esperes ur H.-Böszörmény, Nagys, Gosztonyi Kálmán uradalma, Pusztá-Alatka, stb., stb.

1 doboz 2 korona, mely 2 disznónak 1 évig elég.

Kapható minden gyógyszerárban és drogueriarban. „Laboratoire Cosmetique Matilde“.

KUN, Hajduszovát.

Direct hozzám küldött 6 koronás rendelések franco.

253

NAGYON OLCSÓN!

lehet vásárolni tavaszi ujdonságokban

férfikalapot, nyakkendőt, férfi-fehérnemüket

a „Nyakkendő Király“-nál

246
Főposta mellett,

**LOKOMOBILOK, GŐZCSEPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK,
ARATÓGÉPEK, TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK,
TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.**

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKÉT ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGNÖKSÉGE, BUDAPEST

257

Akinek kiadó lakása van,
 aki lakást keres,
 tegyen közzé egy kishirdetést a
 „DEBRECZEN“-ben.

MELLFÜZŐ
 műtermem
 megnagyobbítva

a volt helyiséggel szembe,
 Piac-u. 61. sz. a.,
 utcára nyíló helyiségbe
 helyeztem át,

hol a legújabb eredeti
 PÁRISI FAÇON
 után szabott mellfűző 6 óra
 alatt készül.

Óriási nagy raktár és választék a legolcsóbb
 árak mellett.

Tisztítás és javítás gyorsan eszközöztetik.

Goldstein Karolina,
 Debreczen, Piacz-utca 61. szám.

Gramofonok - Fegyverek

a legtökéletesebb kivitelben
 kényelmes részletfizetésre
 jutányos áron kaphatók:

SZÉNÁSI és KARDOS cégnél

Budapest, VII., Rákóczi-út 86/V.

Kérje nagy képes árjegyzékünket ingyen és bérmentve.
 130

Tavaszi árjegyzék! GLÜCK IZIDOR

fűszer, csemege és seprű kiviteli üzletéből

Telefon 43. Péterfia-u. 76. Telefon 43.

1 kg. darált mák	48 kr.
1 " Husvétii teasütemény	70 kr.
1 " Husvétii szilvórium	95 kr.
1 üveg Tea rum.	80 kr.
1 doboz tea 4 dg. Császár keverékkel	20 kr.
1 doboz Linoleum padlómasz	65 kr.
1 kg. finom zöld cuba kávé	120 kr.
1 esom. Staniólba pakolt körözött lipiai túró	6 kr.
1 kg. tavaszi csemege lipiai túró	88 kr.

Azonkívül van szerencsém tisztelettel értesíteni b. vevőimet, hogy mielőtt **RAFFIÁT,**
RÉZGALICOT, JUTAFONALAT akar vásárolni, sziveskedjenek bizalommal hozzám for-
 dulni, a legolcsóbb árakon vagyok képes megvásárolni a részére.
 1 liter kátszer főzött tonta 14 kr.

Husvétii ajándékok!

Casetták és illatszerek dus választékban.

Manicuer készletek.

LOCSOLÓVIZEK

legjobb minőségben.

Tojásfestékek minden színben.

Háziasszonyok figyelmébe!

Szoba lackok és Parquette fényesítők

különböző színekben és legjobb minőségben kaphatók

RÁCZ HERMAN

„Angyal“

droguoeriájában

Telefon 518.

Telefon 518.

Debreczen, Piacz-utca 42. szám,

Szemben a Hungária kávéházzal, Lamprecht palota.

MIHALOVITS JENŐ gyógyszerháza Debreczenben.

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasabb szer a

Mollitergin,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kéz bőrnek) üdességét, hamvaságát, rózsaszínben játszó fehérségét. Megszünteti a kézörösséget. Az eldurvult, kirepedezett és szálfújta arcot vagy kezét, a legrövidebb idő alatt fehérré és puhává teszi! Poudre alá is igen ajánlható!

Hatása gyors és biztos! Mint bőrápoló szer páratlan! Teljesen fémentes és ártalmatlan! Egy üveg MOLLITERGIN ára: 1 korona.

Készítő helye s főraktára:

Mihalovits Jenő gyógyszerháza a „Kigyó“-hoz Debreczenben, Főpiac 31. sz. alatt Városházzal szemben.

A HARMAT-CRÉME

arciszépitő és bőrápoló kenőcs,

mely teljesen ártalmatlan és sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, a legrövidebb idő alatt megszüntet mindenféle szepőlt, májfoltot, pattanást, hórikát (mitesszer) s bőrbajokat. Kiszimítja a ráncosodni kezdő arcbőrt s azt fehérré, simává és üdévé teszi.

Legjobb óvszer a szél és a nap befolyása ellen az arara. Nem zsiroz, tehát nappal is használható.

Hatása gyors és biztos!

Egy tégely HARMAT-CRÉME ára 1 kor.

Készítő helye s főraktár:

Mihalovits Jenő gyógyszerháza

Debreczenben,

Főpiac 31-ik szám, a városházzal szemben.

A szappanok ideálja a

Harmat szappan

mely a Harmat-crémnel használva, tisztává, üde kinézésűvé, bársony simaságúvá s puhává teszi a bőrt. Kellemes illatu s jól habzik.

Egy drb HARMAT SZAPPAN ára 70 fill.

Készítő helye s főraktára:

Mihalovits Jenő

gyógyszertára.

Debreczen, Főpiac 31., a városházzal szemben.

Legjobb bajuszodró a híres debreczeni

„CIVIS“ bajuszpedró

mely nem tép, de jól összetartja és növeszti a bajuszt. — Egy doboz ára 40 fillér.

KÉSZÍTŐ HELYE ÉS FŐRAKTÁRA

MIHALOVITS JENŐ

gyógyszertára a „KIGYÓ“-hoz Debreczenben.

Ha köszvényben vagy csuszban szenved, ha reumatikus bántalmak gyötörnek, használja az orvosilag kipróbált s kiváló jónak elismert

Tölgyfa-balzsamot

mely a legrövidebb idő alatt megszünteti s gyógyítja a legfájdalmasabb köszvényes vagy csuzos betegségeket, hát és derékfájdást, a kezek és lábak csuzos szaggatását.

A tölgyfa-balzsam a balzsamok királya

mert hatása gyors és biztos. Mint lob és daganatoszlító szer is páratlan! Csak külsőleg használandó, egyszerű bekenés által. Egy próba meggyőz arról, hogy tölgyfa-balzsam a legjobb szer a csuz, köszvény, rheuma, ülőidegzésbe (ischias) ellen feltalált összes szerek között.

1 üveg tölgyfa-balzsam ára 1 korona 50 fillér.

Kapható

Mihalovits Jenő gyógyszerháza Debreczenben.

A BEL- ÉS KÜLFÖLDI

!!! Gyógyszer-Különlegességek !!!

a naponta felmerülő

hasznos-nyugtatószerek, kötszerek, szépitő-szerek, gyógy-szer-ujdonságok legnagyobb raktára Debreczen es vidékere

MIHALOVITS JENŐ

gyógyszertára és gyógyszerészeti műlaboratóriuma Debreczen, FŐPIAC 31., A VÁROSHÁZZAL SZEMBEN.

A Dr. BORSOS-féle

HAJSZESZ

teljesen ártalmatlan növényi anyagokból készülő haj-erősítő, mely kiváló eredménnyel használható úgy a hajhullás vagy a hajvégek megfőrése és széthasadozása, mint a fej elkorpusodása vagy a haj molyosodása ellen. A haj növést előmozdítja! Legjobb óvszer a haj-betegségek ellen. Sem a fejbőrt, sem az ágy nemit nem piszkolja. Hatása biztos.

Egy üveg dr. Borsos-féle Hajszesz ára 1 kor.

Kettős (nagy) üveg 2 korona.

Készítő helye:

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Kigyó“-hoz Debreczenben.

Vannak, akik a hajvizeknek, hajszeszeknek nem bárátaik, ezeknek melegen ajánlható hajuk ápolására és növesztésére, valamint óvszerül a hajbetegségek ellen

Dr. Borsos-féle

Növény-hajkenőcs

mely teljesen ártalmatlan növényi anyagokból készül s a legkiválóbb hajkenőcsök egyike

1 tégely dr. Borsos-féle hajkenőcs ára 1 korona.

Készítő helye:

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Kigyó“-hoz Debreczenben.

A CSUKAMÁJOLAJ

egyike a legrövidebb ismert s le, esedékesebb hatású gyógyszereknek. Biztos gyógy- és ellenszer az angol kórnak, görvélves bántalmaknak (scrophula), általános gyengeségi állapotnak, kezűdő tüdőhájnak stb. Egyetlen hátránya az, hogy igen kellemetlen íze s szaga van. Ezért nem veszik be szívesen sem gyermekek, sem felnőttek. — Hosszas kísérletezés után sikerült végre előállítani egy oly csukamájolajat, melynek íze, szaga nem kellemetlen s e mellett meg vannak benne a csukamájolaj összes tulajdonságai; ez a

MIHALOVITS-féle

IZTELEN ÉS SZAGTALAN CSUKAMÁJOLAJ mely magas feletle áll minden e nemű készítménynek. Orvosiilag kipróbáltatván, legkiválóbb csukamájolajnak ismerttetett el.

Egy kis üveg IZTELEN CSUKAMÁJOLAJ ára 1 korona 20 fillér. Egy nagy üveg ára 2 korona. Készítőhely s főraktára:

Mihalovits Jenő gyógyszerháza

Debreczen, Főpiac 31., a városházzal szemben.

MIHALOVITS JENŐ gyógyszerháza Debreczenben.

HUSVÉT

a „DEBRECZEN“ melléklete.

Pusztá még az erdő...

A „Debrecen“ számára írta: **Vértessy Ida.**

*Pusztá még az erdő, madár sincs az ágon,
Üres még a fészkek.*

*Hideg még a sugár, dér reszket a fákön,
De lelkem ott bolyong már a pusztá tájon,
Bár semmi sem ébred.*

*Ott bolyong, ott bolyong álomutját járva,
Boldogság az álom;*

*Hol tüske-bokorban nem akad meg szárnya
Hol örök virulat, tavasz van leszállva
Minden kis virágon.*

*Hol szürke köd, hamu, nem borul az utra,
Az ösvényt befedve.*

*Hol a reményt fonja újra koszoruba,
Nem látja virágát szállanként elhullva,
Élebe peregre.*

*Oh bár az én lelkem mindent elfeledve
Örökké ott járna,*

*Honnét visszatérni soha sem lehetne,
Álmodni... pihenni valahol ott messze,
Egy álom-világba.*

*De bár merre menne, de bár merre járna
Csak téged keresne,*

*Emléked mindenütt csak véle maradna
Örök szerelemmel csak téged siraina,
Csak téged szeretne.*

Árnyak az éjszakában.

A „Debrecen“ számára írta: **Vándor Iván.**

Ejfélt után, két óra körül, egy elegáns, magas, szőke fiatal ember járkált az utcán, halálsápadt arccal, támoalgó léptekkel. Néha megállott, levette a kalapját, megtörölte a homlokát és félhangosan ezt sutogta:

— Tönkre vagyok téve. Főbe kell magamat lőni.

Annyira szédült a feje, hogy képtelen volt végiggondolni: mi történt vele este tíz óra óta. Nem bírta megérteni, hogy az a négy ezer forint, amit elkártyázott és ami nem az övé volt, mint foszlott szét az ujjai között. Az egész dologból csak az volt előtte borzasztóan világos, hogy neki meg kell menteni a becsületét és hogy erre csak egyetlen mód van: a halál. Abban nevelték, arra tanították, hogy becsület nélkül élni nem lehet és nem szabad. A becsület az élet. Ha nincs becsület, nem szabad élni.

Ebben a pillanatban tisztán látta maga előtt a Béla bátyja képét, ki szintén olyan szeretetreméltó léha ember volt, mint ő, ki szintén elkártyázta a más pénzét és ki mikor látta, hogy nem tud magán segíteni, a legnagyobb hidegvérrel föbelőtte magát. És csodálatos, a halálával jóvá tett mindent. Azt

mondták rá, könnyelmű volt, de nem volt gazember. Az emléket szeretettel őrizték és a nénik könyezve emlegették, milyen kedves fiu volt. Senkisé meggyeltte, hogy a családhoz tartozott. Vétkezett, de volt annyi lelki ereje, hogy önmaga hajtotta végre magán a büntetést.

A fiatal ember nekitámaszkodott a falnak és ezt gondolta:

— Nyomorult gazember vagyok, de jóvá teszek mindent. Lesz bennem is anyyi becsület, mint a Béla bátyámban volt. En sem leszek szégyenére a családnak.

Ujra elindult. Töprengett, mit is fog csinálni? Haza megy, ír levelet, aztán előveszi a revolverét. Megtölti, a halantékához illeszt — vagy a szívéhez — nem, a halantékához, — mert az biztosabb. Aztán megnyomja az ujjával a ravaszt...

Itt hirtelen megállott. Minden tagján a hideg futott keresztül és érezte, mint zsidbad a teste, lelke. Érezte, hogy a pusztá gondolatára mint hanyatlak az energiája és átnyilat az agyán a gondolat, hogy képtelen lesz el-sűtni a revolvert.

— Nem lesz bátorságom megölni magamat és életben talál a reggel. Akkor végem van...

Ez a gondolat ütöte, kergette utcáról-utcára. Szégyent érzett, mely szinte égette a lelkét.

— Gyáva, gazember vagy — ezt sugta egy hang a fülébe egyre.

Azt sem tudta merre jár. Egyszer a Dunaparton találta magát.

Megállott. A víz — gondolta — ez talán könnyebb lesz. Nem jár annyi teketóriával. Az ember beleveti magát és készen van. Nem kell tölteni, nem kell megnyomni a ravaszt.

Közelebb ment a parthoz és hallgatni kezdte a víz sejtelmes, halk moráját. A Duna olyan volt a hold fényében, mint egy aranyfolyó. Apró habjának a fodra ezüstfehéren csillant meg. Volt valami káprázatos, valami vonzó és szédítő az egyforma, méltósággal teljes mozgásában.

A fiu mint egy holdkóros, közeledett egyre a vízhez. Megkerülte a vaskorlátot, lement egy pár lépcsőn és a széles kikövezett parton megállott. Végignézett a folyón. Gyönyörű szép, gondolta. Soha életében nem jutott eszébe, hogy gyönyörködjen a Dunában. A hidak, mint óriási diadalívek hajlottak keresztül az aranyfolyón. Mintha a becsületes, munkás élet diadalát hirdették volna.

Sokáig nézegette a budai hegyeket is. Aztán egészen a part szélére állott. Néhány lépcső választotta el csupán a víztől. Ekkor egyenesen lenézett — azt nézegette a szemével, tanácsos-e innen leugrani — és meghökkenve vette tudomásul, hogy nincs egyedül. A legelső lépcsőn, ahol a víz már-már fölesap a kőre, egy fehér ruhás nő állott. Egyszer csak kecsesen lehajlott és a kezét belemerítette a vízbe — mintha azt nézte volna: hideg-e nagyon? Majd magasra fölemelte és nézte, mint esőpög le az ujjá hegyéről a víz, mint megannyi könyesepp. Aztán úgy tett, mintha bele akarna lépni a folyóba. Fehér-cipős lábahegyét beleértette a vízbe, — megvisszahúzta. Játszott a halállal.

A férfi egy kicsit nézte, aztán lement és oda állott melléje.

— Ketten vagyunk — gondolta. Levette a kalapját, köszönt a leánynak és megszólította:

— Mit csinál itt? A leány feléje fordította a fejét. Kedves kerek arc volt, becsületes szomorú kék szeme, piros kalapja alól szelíd, hamvasszőke haj kandikált elő.

— Meg akarok halni — felelte egyszerűen. A szeméből látszott, hogy nem tréfál.

— Maga is? — szólott a fiatal ember résztvevő hangon. Kölesőnösen érdeklődni kezdtek egymás iránt. Mind a ketten azt gondolták: ez az utolsó ember, akivel életben beszélek.

Leültek a lépcsőre és a vízre szögezték a tekintetüket.

Egyszer megszólalt a leány:

— Szerelmes?

A fiatal ember intett a fejével, hogy nem.

— Hát akkor miért?

Csodálkozva nézett rá. El sem tudta képzelni, hogy más nagy ok is lehet a halálra.

— Na, hallja, egy kis szerelemért még nem öli meg az ember magát — szólott a férfi félvállról.

A leány mosolygott szomorúan, bánatosan és átnézett a tulsó partra.

A fiatal ember élénk részvétet kezdett iránta érezni:

— Maga talán szerencsétlen szerelem miatt akar...

— Igen.

— Hígyje el, nem érdemes. Az ember szerelmes, aztán vagy boldog, vagy szerencsétlen, — ami különben majdnem egyre megy — mert egyik sem tart sokáig, mind a kettő elmúlik. Aztán az ember él szépen tovább. Ha boldog volt, visszagondol a boldogságára, ha nem volt boldog, elfelejti a szerencsétlenségét. — De meghalni az ilyesmiért igazán könnyelműség.

A leány bámulva nézett rá. A fiu pedig tovább filozofált:

— Gondolja meg a dolgot és menjen szépen haza. Utóvégre is, az ilyesmire mindig ráér. Ameddig él az ember, mindig meghallhat, amikor éppen kedve tartja, de ha egyszer meghalt, soha sem élhet többet.

A szép leány elkezdett csendesen sirni:

— Nem hisz nekem; hiába minden, nem hisz, nem becsül. — Igaz, hogy — De mióta szeretem, hü vagyok hozzá, jó vagyok hozzá.

— De azért csak nem akar nekem hinni. A tenyerével elfödte a szemét. Az egész teste megrázkódott a nagy, keserves zokogásában. Aztán lecsillapodott és a ruhája ujjával megtörülte az arcát.

— Legjobb nekem meghalni, mondta csendesebben sirva. Azután felállott és elcsukló hangon, hevesen beszélni kezdett:

— Kértem, könyörögtem neki, felejtse el, ami volt — ezután becsületes, jó leány leszek — megjavulok, csak szeressen. Nem hitte, ellökött, mikor utána mentem, elkergetett, mint egy kutyát. Majd hinne még nekem — majd hinne még nekem — majd megbecsülne még — majd, ha nem leszek — majd, ha meghaltam. Hívna még vissza, szeretne még. — Igen, szeretni fog, ha megtudja, hogy ő érte haltam meg. — Meg kell halnom, ha azt akarom, hogy szeressen.

Beszédközben annyira előre hajolt, hogy a férfi ijedten kapta meg a kezét.

— Micsoda nagy gyerek maga! Vigyázzon.

Szépen leültette maga mellé:

— Kár lenne magáért. Gyöngéden meg-simogatta a kezét.

A leány megnyugodott egy kicsit. Szemmel láthatólag jól tett neki, hogy elmondhatta, ami a szívét nyomta. A keze hátával törülgette a szemét és halkán kérdezte:

— Hát magának mi baja?

Kinos hallgatás következett. A fiu egy percre elfelejtette a maga dolgát, a halni készülő leány láttára. Most, hogy újra eszébe jutott, ideges reszketés fogta el.

A leány érezte a keze remegését:

— Nagy dolog lehet — szólott félénken.

— Nagy.

— Micsoda?

— A becsületemért halok meg.

A leány sehogy sem értette, mi köze lehet ennek a két dolognak egymáshoz.

A férfi rekedt hangon, kissé szaggatot-tan adta elő a dolgot. A végén aztán fölkiáltott a leány:

— Csak nem bolondult meg, hogy egy pár rongyos forint miatt, ilyen szép fiatal ember létére, eldobja az életét magától. Ha én magának lennék, ilyesmiért soha se halnék meg.

— Gazember leszek, ha élek.

— Hát ha meghal, akkor nem lesz gazember? Ezek kegyetlen szavak voltak. A fiu lehajtott a fejét.

— Azt gondolja, ha a vízbe ugrik, akkor jó lesz minden? Hiszen akkor még jobban becsapja őket. Ha életben marad, még megfizethet nekik, de ha meghal, hogy hozza helyre a hibáját? Nem igaz?

A fiu nem felelt. Gondolkozott.

A leány másodszor is kérdezte:

— Hát nem igaz?

— De igaz.

— Akkor menjen innen.

A fiu nagyon gyámoltalannak érezte magát ebben a percben:

— Hová menjek?

— Minél messzebbre. Oda, ahol senki sem ismeri magát. Ha itthon marad, becsukják aztán ha kiengedik is, soha se felejtik el magának az emberek, hogy azelőtt mit csinált — csak úgy, ahogy nekem sem felejtik el. — Hanem idegenbe, ahol nem ismerik, becsületes ember lehet. Csak aztán küldje vissza nekik azt a pénzt. Az emberekre nem érdemes adni semmit, hanem saját maga előtt jó, ha rendben tartja a lelkiismeretét.

— Igaza van — mondta újra a fiu.

— Na, menjen. Legyen boldog. Maga becsületes, jó fiu, ha ilyen kicsiségért meg akart halni.

— Hát maga?

A leány a vízre nézett.

— Jöjjön velem, — hívta a fiu — idegenben, ahol senki sem ismeri, még boldog lehet. Maga becsületes, jó leány — szeretni fogják, ahogy megérdemli.

A leány habozott:

— És ő?

— Azt fogja hinni, hogy meghalt. Maga ugyanis azt akarta.

A leány nem felelt.

— Így aztán mindegy, biztatta a fiu. Azaz hogy mégsem mindegy, mert mégis csak más az, ha az ember él, mintha meghal.

A leány ráhagyta, hogy igaz. Aztán valami eszébe jutott hirtelen:

— Irok neki levelet.

A fiu előkeresett a zsebéből egy kis darab papírt meg egy ceruzát, a leány pedig nagy gyerekes betűkkel megirt egy szomorú üdvözlöt. Szépen összehajtotta, letette a partra és ráborította nagy piros kalapját.

— Menjünk.

Nagy, gyors léptekkel hagyták el a partot. Egymáshoz simulva, hallgatva siettek előre a nagy ösmeretlenség felé, mely őket becsülettel, boldogulással biztatta.

~~~~~

— Oh magasztos gondviselés! mindennek megadja a maga játékszerét. Gyermeknek a bábút, — férfiak a gyermeket, — férfit a nőnek, és a nőt... az ördögnek.

Hugó Viktor.

„A világoosság katonái.“

— Részlet egy drámai költeményből. —

A „Debreczen“ számára írta: Szávay Gyula.

Vénapó:

Szép kocsikat küldött az Aranyember;

A tietek lesz, mert jók voltatok.

Majd huzogattok követ és szenet lent,

Mindenik kap'hozza egy kutyust,

Együtt huzzátok szép kis hámba fogva

És együtt éltek, együtt is alusztok,

Jó lesz-e kicsikék?

Gyerekek:

Jaj, de jó lesz!

Bányász:

Szeretitek-e a szép napvilágot?

Bucsuztatok el tőle pajtikák.

Ahova mentek, csillagot nem láttok.

Ahova mentek, nincs ott napvilág.

Lakótársunk ott a fekete-isten

S ő is csak olyan átokverte rab.

A másik isten fénylik, áld, mosolyg, míg

Neki az átok s pusztítás marad.

De én leszek majd nevelő-apátok,

S azért, — ha nem is sűt rátok le nap,

Annak nevellek ott, aminek illik:

A világoosság katonáinak.

Egy poéta naplójából.

A „Debreczen“ számára írta: Lengyel Laura.

A minap különös találkozásom volt. Láttam magamat, mint tíz éves gyermeket.

A poros kis falun keresztül sietve, az erdő felé tartottam. Rendes heverő helyemet kerestem ott a nagy tölgy alatt. A természet igazán jólelkűen gondoskodott rólam. Arnyéket ad fejem fölé, zöld gyepet ágyának, meg egy kis emelkedés is van a fa alatt, pompás, puha párna a fejemnek. Itt aztán órákig el lehet heverni, nem gondolva semmire, legfőkébb az alkonyatra, mely kegyetlenül hazakergeti az embert.

Egy ilyen késő délután egy kis tizesztendős fiu ment el pihenő helyem mellett. Egy pillanatig rajtam felejtette mélyszépek kék szemét, aztán tovább sietett. Magam sem tudom miért, de megreztem egész testemben és úgy bámultam a gyermek után. Honnan jó, hová megy? Mit keres itt, miért nézett úgy vissza reám?

Egyszerre hirtelen jutott eszembe, hogy a gyermek arca milyen ismerős. Igen, igen, a nagy kék szem, akkor még csak melázó, de nem szomorú... Mindegy. Azért mégis megismertem én: ez én vagyok tíz éves koromban.

Félkönyökömre dőlve bámultam a gyermek után. Egyenesen előre ment az erdei uton. Pár pillanat múlva nagy sereggel tért vissza és nem messze tőlem játszani kezdtek. Valami egyhangú nótát danoltak, aztán forogtak jobbra balra, ma sem tudom, mit akartak, de eltudtam volna őket így esztendeig is nézni.

Hiszen magamat néztem. Az a kék szemű fiu ott a sor közepén együtt danolt a többiekkel, de a szeme már a távolban révedezett. Vajjon mit látott? Látja-e magát én bennem oly világosan, mint ahogy én látom őt. Ha igen, nem fagy-e meg a vér az érben és lesz-e elég ereje tovább élni? Hiszen ha nekem tíz éves koromban valaki ilyen világosan megmutatja az életem...

Nem — nem hittem volna neki, mint ahogy ez a gyermek nem hinne nekem. Mit láthatott a távolba? Nem kell tulságosan megerőltetnem a fantáziámat, hiszen még jól emlékezem saját álmaimra. Tündérvilág nyílik meg a szeme előtt, ott röpköd a tündérvilág pókháló ruhában... Az uton mindenütt rózsák nyílnak és bent a kertben ott a mesélő fa, mesél-mesél édes, bűbajos történeteket. Az

agya tele fantazmagóriákkal, a szive érzéssel, a lelke reménységgel. Ennek akarnám én elmondani, hogy Meseország hazug ország, hogy a tündérlányok gyötörnek bennünket, míg elérhetetlenül a fejünk fölött repkednek és untatnak, ha leszállanak hozzánk. Ennek mondanám el, hogy minden mese hazugság, mely szépségről, jóságról, igazságról beszél. Nézem a távolban merengő kék szemet, nem, ez a gyermek nem hisz nekem és el fog indulni az én utamon.

Am menjen. De mig itt látom a játszó gyermekek közt, mélyszépek fájdalom szoritja össze szívemet. Fehér homlokán látom már a barázdákat, ajakán a kiábrándulás mosolyát és szemében a rezignálást, mely a küzdelem végét, az elgyöngülést, a harc feladását jelenti. Eredj, eredj, ki is tarthatna vissza! De fáj a szívem, mikor látlak és kegyetlennek találok a sorsot, mikor megmutatta, hogy valaha ilyen is voltam, amilyen te vagy ma,

És azután? Te még nem látod bennem sorsodat. Hiába állnék elébed, nem látnál bennem egyebet, mint egy jól öltözött, fáradt arcú uriembert. S mivelhogy cipőd rongyos s ruhád szakadozott, talán még büszkeség is töltene el a reményre, hogy oda jutsz, ahol én most állok. Nem mutathatom meg neked a kinos sebhelyek nyomát. Nem tarthatom ki szívemet, melynek sivár üressége szörnyűbb minden szenvedésnél. Nem beszélhetek neked arról, mint rabol el mindennap valamit lelkemből. Hogy alkuszom és adom oda magamat részletenkint a legszivtelenebb, leggazabb uzsorának, az életnek. Nem beszélhetek arról, mint tettem járomba a fejem, eleinte lázadozva, haragosan, később fásultan, most már megbékülve és megalkudva a gondolattal, hogy így legalább előkerül értelem és a szükséges holmi testem fedezésére.

Hallgatom dalos ajkaidat és elmosolyodom. Nézem távolba merengő szemedet és könny foly végig az arcomon. Te tündérvilágokat, meseországokat, elvarázsolt királylányokat látsz a távolban, pedig a jövő — én vagyok. Fáradt, kiégett szívemmel, megalkuvó lelkemmel. Köröttem hervadt ideálok, sirtól felkísértő halottak járnak, mert sem eltemetni, sem új életre varázsolni nem tudom őket. De jó is, hogy te nem látsz oly világosan engem, mint én téged. Elhalna a dal piros ajkadon és remegve futnál, menekülnél abba a nagy dermesztő sötétségbe az élet elől.

De ha egyebet nem tudok neked mondani, ha nem óvhatlak, védhetlek, legalább bucsuzz el az erdődtől, a daltól, a játékoktól. Olej át minden kis fűszálat — óh, hogy én elmulasztottam a bucsuzást! Csókold meg a színes mezei virágokat és ha könnyeid ömlenek reájuk, azt se bánd, sohasem fogsz többé ilyen édes könnyeket sirni.

Mert igazságos, szép és jó dolog, hogy az ember ha élt, megöregszik, de vigyázz, te úgy fogsz járni, mint én: váratlanul esőpennsz bele a férfikorba. És mikor még dalolni, nevetni szeretnél, roskadozva érzéd válladon a súlyos keresztet. A gyermekből ifju lesz, a fiatalból öreg — úgy tanították. De jaj annak, kit a gyermekszobából egyszerre dobtak ki az életbe. Kik a durva, brutális szörnyeteg elé daloló ajakkal, gyermek szívvel, edzetlen lélekkel kerülnek. Hogy fagyasztja meg ajkukon a nótát, hogy húzza végig fagyos, durva kezét szívünkön, hogy mér brutális csapást csapás után a lelkünkre! És mikor összetört, megalázott, elgyötört bennünket, mikor odaadtuk a telhetetlen Molochnak lényünk jobb részét, mikor kifosztva, szomorúan hajtjuk igába nyakunkat, eszünkbe jut az erdő, melyben dalolva jártunk. És keserű önvád zokog fel szívünkéből, miért nem öleltünk át minden kis fűszálat, miért nem csókoltuk meg a színes mezei virágokat, mikor el kellett szakadni tőlük.

Mert bele lehet nyugodni az özvegy-ségbe, ha ifjúságunk volt és meg lehet békében halni, az élet után. De hogyan öregszünk meg mi, kik soha fiatalok nem voltunk s hogyan halunk meg, mikor nem is éltünk, csak épen eltelt felettünk az idő.

Álomkép.A „Debreczen” számára írta: **Saunyogh Barna.**

Leszállt az ódon képkeretből
S mosolygva, halkán
Megcsókolta a homlokom, az ajkam...

Sápadt, sovány, szomorú ember...
Csak úgy rá volt hazudva
Kopott kabátja, csontja, husa...

Rábámultam hosszan, meredten
És szempillámon
Ugy sirt valami régi álom...

Valami régi táncütemre
Szívembe polkáz,
Úgy éreztem, — egy drága csontváz...

Táncára lassan hullni láttam
A könnyem, vérem, —
A szomorú emberre éppen...

De ő a jó, az én apám, —
A rég halott, —
Ölébe vett... Elaltatott...

És felcsókolta mind a könnyem,
És letörölte mind a vérem.
És újra ott élt fenn a képen...

Az okos leány.A „Debreczen” számára írta: **Bartóky Mariska.**

I.

Nem mese; így történt. Egy könnyű sóhaj szállt el a Reiter Leona ajkáról, mikor esendően felállt az íróasztaltól:

— Igazad van, papa, — mondta, megcsókolta az apja homlokát s lassu lépéssel kiment a szobából.

A hangja nem remegett, halványabb sem volt, mint máskor, de mikor az ajtót betette maga után, az anyja megszólalt a divány sarkából:

— Pedig azt hittem, ezt az embert szereti.

— Ha szereti is, majd elfelejti, — mondta a férje, — koldusnak nem adom, ha még ragyogóbb lenne is a szeme s feketébb a bajusza. Leona okos leány s most belátható, a nevelés mire képes. Ha reád hagyom, most bizonyosan sir és fenyegetődzik, boldogtalannak hinné magát, így pedig belátja, hogy az a kapzsi ember méltatlan reá s nem dobja oda magát s az egész jövőjét.

A szent meggyőződés szilárd hangján ejtette ki e szavakat, az asszony esendően egy könnyet morzsoló szét a szemében. Hány-szor hallotta már ő ezt; mikor tizenhét éves volt, akkor hallotta az apjától s a másik tizenhét év után hallja férjétől. A második tizenhét év alatt pedig egyre azt tanulta, mit fog mondani, ha a lánya megnő, hogy fogja tanítani, hogy azt ne mondassák rá, okos lány, mert ez a titulus egy hosszú életbe kerül.

A leány pedig, míg egy Chopin-walzer a legnagyobb precizitással zongorázott, elgondolta magában újra, amit az előbb ki is mondott: Papának igaza van, Hallay, úgy látszik, kapzsi ember. Az „úgy látszik”-nál kissé megakadt; mellékgondolatai is születek, biztató, lázító gondolatok; hátha csak látszik, hátha nem úgy van, hátha a papa rosszul látja. Mert tegnap, mintha másképp látszott volna. Ott sétáltak a platánsoron; hosszasan hallgattak, egyszerre Hallay erősen megfogta a kezét: Leona, én nagyon szeretem magát, szeret-e maga is? A szorítás csaknem göresős volt, az erős férfikéz remegett s a leányt zsibbasztó bágyadság fogta el, de nem tudott szólni, csak mikor egyedül volt, oda szoritotta arcát a csipkés párnához, csak hullott a könnye s érezte, hogy szeret s szeretve van.

A papa pedig azt mondja: Hallay kapzsi ember, rengeteg az adóssága, a pénz kell, nem a lány, kérdezzük meg tőle, kell-e csak a lány? — Ne kérdezzük papa, igazad van! — ez volt a befejezés. A papa meg volt elégedve, a mama megkönnyebbült egy morzsoló könnyeséppel és a lány nem sirt, nem szólt, nyugodt volt, de nem kérdezte, elég-e csak a lány?

Pedig megkérdezhetné volna.

Igy csak annyit mondott:

— Kérem, nem lehetek a felesége!

— Miért? — kérdezte a férfi izgatottan.

— Mert... nem szeretem — felelte a leány izgatottan.

A férfi csak most vette észre, hogy nem lett volna szabad semmit kérdezni.

Meghajította magát:

— Bocsásson meg Leona, hogy terhére voltam; úgy érzem, hogy szeret. Tisztában kellett volna látnom, de azt hittem, a látszat esalni szokott. Az igaz, amit éreztünk.

*

Jóslat lett volna ez! O is a látszatot kárhoztatja!

Egy évtized gondos nevelése, tanítása győzedelmeskedett. Nem sirt, csak szóltan volt, mintha beteg lett volna, de a jól nevelt ész megnyugtatta: nincs semmi bajod, csak hiányzik neked valaki, akivel nem fogsz többé beszélni, pedig boldog voltál, ha a hangját hallottad. De az a hang tud másforma is lenni, nem csak komoly, lágyan csengő; tud heves, hangos recsegő is lenni. Minek hallanád úgy is. A papa javadat akarja, felvilágosított s te okos leány vagy!

Csakugyan úgy volt! Reiter Leona okos leány volt, nem dobta oda jövőjét egy sötét szem pillantásáért, megfontolt mindent s nyitott szemmel látta, hogy a világ kapzsi.

A lányok pedig csak addig boldogok, míg lehunyt szemmel járnak, ha felnyitjuk a szemüket, már csak okosok lehetnek.

II.

Tíz esztendő múlt el azóta, hogy Hallay aljegyző ur az első pezsgős poharat vágta a nagy tükör kellő közepébe; keservesen húzta a cigány, keserves volt a mulatás is, az élet is, mikor egyszerre megszólalt Tardy Pista:

— De csak Reiter Leona nélkül.

— Mi közöd hozzá! — rivalt rá Hallay s a második pohár a Tardy Pista jámbor arcába repült.

Duellum lett, meg is sebesült mind a kettő, ki is békültek szépen, majd egy esztendő múlva mondta Tardynak:

— Hát minek mondtad ki a Leona nevét, nem szabad lett volna ott kimondani.

Mondom, tíz év múlt el; Hallay a legfessebb bírója a kir. törvényszéknek, az asszonyok bolondulnak érte, a leányok meg szerelmeseik belé. Mert ez kétféle!

Mulat egyre; olyan gyakorlata van a lumpolásban, hogy egyhamar ki se jönne belőle. Egyik megkomolyodott cimborája folyton okosítja:

— Hagyd abba, pajtás, tönkre teszed magad mindenképen; drága az ilyen mulatozás.

Átöleli a józan cimborát, mámoros arccal a szemébe vigyorog, amint durva nevetéssel monoja:

— Meg van még Reiter Leona!

Szerencsére nem látják, ha hallják, akkor meg nem hiszik, mert a leányok olyanok, hogy amit nem akarnak, nem hisznek el.

Hanyag eleganciával megy fel Hallay a Reiter Leona lakására. A leány régi ismerősként üdvözl, tudja, hogy ilyen időben jön.

A férfi kissé komolyabb, mint máskor, megfogja a leány sovány kezét, az meg bátran néz a szemébe.

Nem fut át egyikőjükön sem semmi varázs, mikor így, kéz a kézben, együtt állnak; a férfi megszólal:

— Leona, akar-e feleségem lenni?

A leány arcán mintha gyöngy pir futna át, nem rezdül meg a keze, a hangja sem remeg:

— És ezért tíz évet kellett várnunk. Én mindig tudtam, hogy nem érdek hozzá ide, hanem a szíve.

A csalfa látszat így bosszulja meg magát.

X — sugarak.A „Debreczen” számára írta: **Várady Antal.**

Volt egyszer egy bolondos álmom,
A földről messze kellett válnom,
S a légi uton égtem, fáztam,
Mint elfonnyasztó, gyötrő lázban.

Nem más csillagba szálltam én át,
(Kimerítették ezt a témát)
Csak itt maradtam, ámde holtan,
A sirvilág polgára voltam.

A nagy kaszás a generális!
Közember nála a Király is.
És férfi, nő, mind sorban áll.
Mind besorozza a halál.

S hogy az ő törvényt meg ne döntsék:
Nincsen közöttük itt különbség
Egyenlőbb nem lehet soha.
A csontváz az egyenruha.

S fenn, északon, az örök jégen
Szikrázó, hószin messzeségen,
Ottan vonul a csontsereg,
Holt asszonyok, holt emberek.

Fehér sereg, fehér vidéken...
S a lángoló csoda az égen,
Az északfény fel-fellobog;
Sápadnak rá a csillagok.

Fegyver nincs az egész seregben,
Az uton néha varju rebben,
Egy-egy csontvállra le-leül
S a kaszás-vezér legelül!

* * *

Mikor az utcák tömegében
El-elvegyülve végignézem
A hiú vásárt s megutálok:
Eszembe jut a hószin álom.

És szemfedőben látom őket,
A piperésen tipegőket —
Amint csontkéz csontkézhez ér,
S a nagy kaszás a hadvezér...

Halál.A „Debreczen” számára írta: **Lengyel Menyhért.**

Miért ez a megdöbbenés, mikor az örök elmúlásra, a végre gondolunk; miért az a sötét gyász, mely árnyba, éjbe borítja a lel-künköt, mellőlünk, közülünk ha kidől valaki és miért félelmes a temető, az ő korhadó sírfaival, besüppedt sírhantjaival, mikor a halál a legtermészetesebb következménye az életnek?

Aki él, örül a napfénynek és az élet kis s nagy örömeinek, előre el lehet ké-szülve arra, hogy végre ő rá is ráborul a sötét éjszaka örökre, örökre. Bizony kedves felebarátaim egyszer csak minket is torkon ragad az a nagy jóltevőnek is nevezett rém s megfojt irgalmatlanul. És majd némi cze-remóniákkal befektetnek egy módfelett szűk fa, esetleg érc alkotmányba és sötét, nedves üregbe bocsátanak le, ahonnan nem lehet kilépni soha többé és a hol idők foly-tával testünk, ez a kéjvágyó, élő hústömeg egyenlő lesz a földnek porával.

**

Ez bizony igen kellemetlen még gondolatnak is.

És jön új tavasz, új virágfakadás stb., stb., amint ezt olyan sokszor, olyan szívesen szólóan megírták és a tavaszi napfényben két fiatal teremtes jár vala a temető kertben, szívükben csupa fény, csupa élet, vérüket lángra gyújtja a szerelem és lehajolnak a sirhantra s letépi róla azt a szál virágot, mely ott nőtt ki a halottak porából, az ifjú ember mosolyogva átnyújtja a fiatal leánynak, egymásra néznek hosszan, édesen és aztán egyszerre egymás karjába omolva gyönyörűséges csókban forr össze ajkuk.

Teringgettét, ez a fájdalmas része a halálnak egyedül. Tudni azt, hogy én most kidülök innen, de itt maradnak mások, a kik élvezni fogják az életet. Micsoda keserűség ez, micsoda kínzó irigység szorítja össze szívemet; én meghalok, nem cselekszem többé, nem látok semmit — pedig mennyi a szép szín; — nem hallok semmit — pedig mennyi a bájos hang; — nem fogom élvezni a legnagyobb gyönyörűségek egyikét: az evést és nem szerelmeskedni, a szívem meg se dobban többé, de itt maradnak mások, akik látnak, hallanak, esznek, isznak és szerelmeskednek! Óh a nyomorultak, a gazemberek!

Valósággal ideális halál volna az, ha például egy kedélyes üstökös karambolt csinálna a földdel és elpusztulna egyszerre, egy órában minden és mindenki. Nem él más sem, ha én meghalok; akkor vigan megyünk az örök elmulás elé!

Mert az embernek az élete az egész világa. És az emberek nagyrésze — szerencsére — szörnyen öntudatlan életet él. Fogalma sincs arról, hogy tulajdonképpen miért él, miért csinálja ezt, vagy amazz, mi a célja, hanem él a körülmények szerint, mint például egy kevésbé intelligens állat: a számár.

Mi célja van például azon ember életének, aki az egészen öntudatlan gyermekévek elmúltával — az iskolákat elvégezve — telekkönyvi betétszerkesztő lesz. És ezt a munkát végigcsinálja az egész életén keresztül. Közben megházasodik és egyéb apró cseprő dolgot elvégez, de mindig csak telekkönyvi betéteket szerkeszt, mindig be van fogva az igába és egy szép napon meghal. Nem olyan e az ilyen ember élete, mint azé a derék ököré, amelyik hűségesen elvégzi éveken keresztül az őszi szántástvetést, lombhán ballag a szekér előtt, eszik, emészt és egyszer kimul a világból. Ámde az emberiségnek szüksége van ökrökre és emberanyagra is, tehát mégis csak jól van elrendezve az a teljes öntudatlanság, amely olykor még jámbor boldogsággal is párosul.

A természet nagy rendjét megbolygatni nem lehet. Ha az ember tudatában van annak, hogy utoljára mégis az örök elmulás vár rá, úgy rendezzi az életét, hogy az a lehető legkellemesebb s legélvezetesebb legyen. Ámde ez nemcsak az ő akaratától függ, hanem főképp tisztelt ember-társaitól, akik szintén a maguk önzése szerint cselekednek s így áll elő egy olyan életfolyamat, amit megzavarni nem lehet. Az ember megalkuszik a körülményekkel és él úgy, ahogy lehet, a saját akaratát nem érvényesítheti, aláveti magát az ugynevezett sorsnak, csinálja azt, amihez különben vajmi kevés kedve volna s egyszerre csak eljő az örök sötétség, a megváltó halál.

Ha pedig az egyén meghal, annak immár teljesen mindegy, mi történik a halála után. Neve fenmarad-e, áldani vagyátkozni

fogják-e az emléket, megörökíti-e tetteit a történelem, az már mind nem tartozik reá. És azt hiszem az életben sem törődik vele. A dicsőség csak addig jó, amíg azt élvezzük. Azok a hősi halált halt emberek, akiknek nevei ránk maradtak, bizony sohasem önakaratukból mentek a megsemmisülés elé, hanem mindig a körülmények kényszerítő befolyása alatt cselekedtek.

Az élő pedig ne gondoljon a holtakal, mert az kellemetlen dolog és megzavarja az élő örömet. Pedig kár minden rossz percért, amit az ember magának okoz. És mikor jön el az az idő, mikor nem avult és kínos szertartással temetik el a kihűlt testet, hanem átadják a legmúltabb elmulásnak: a tüzhálálnak. Megsemmisül gyorsan a holt anyag és elrakják a hamvakat igen szép edényekben, nem lesznek kietlen, zord temetők és egy napon szomorú ünneppel, a halottak napjával, talán kevesebb lesz az ünnepek száma. Ez előreláthatólag a viaszgyertyagyárosok végromlását fogja előidézni; de már ez így van, mikor a gőzgépeket feltalálták, tönkrementek a kézművesek.

Versek.

A „Debreczen” számára írta: Molnár Károly.

A bér.

A szeme éj, a haja fekete,
Az ajka méz, a csókja csupa tűz;
Titkos sejtelem a tekintete
És egy ölelése rabságba űz.

Ha rászorítom szájára ajkam,
Fehér fogától kicsöppen a vér;
Aztán elfordul és kacag rajtam...
Az én véremért: im ennyi a bér.

Te vagy az én...

Te vagy az én kínom, vesztem,
Engem kínzó édes szentem
Szívem gyötrő, fájó árnya...
Te lész az én költészetem,
Örök kísérő végzetem
S lelkem mesebeli álma...

Ősz.

A „Debreczen” számára írta: Lux Terka.

Mint a negyven éves asszony szerelme, olyan már a napnak ragyogása. Végső vergődésében forró, szenvedélyes, csakhogy — fájdalom — nagyon rövid ideig tart már ez...

Lassankint elveszti a nap tüzet, fényét, a virágok elhervadnak, lehullnak s a gólya bánatos szemekkel néz szét a nádas tájékán, mintha azon tűnődne:

— Vajjon fogom-e még viszontlátni mindezt?

Hiába, hiába, itt van az ősz!.. A csendes melankólia szétterítette már szürke fátyolát a természet feje fölött s a fecskék tűnődő szomorúsággal ülnek meg a telegráf-fák drótjain. A mezőkön a haraszt pedig sárgul, nemsokára a dér csillogása is feltűnik majd rajta s a fák szegényes mezükben szinte szőgyenkezve nyújtogatják csupasz ágaikat az ég felé.

És csend, gyászos, méla csend űli meg a vidéket. A madarak alig szólnak már, a bokrok susogását, a fák lombjainak zúgását sem hallani s a szél szinte felve jár a haladóklo természet ágyánál.

S a levegő illata, az is az őszre emlékeztet. Nyirkos, hervadt szag van a levegőben, ami szinte ránehezedik az embernek a szívére, megtelnek vele az érzékei és ennek az illatnak vibrációja, mint a harang csengetésének visszhangja, olyan nehéz, bánatos sóhajt csal fel a lélekből:

— Ez az elmulás!...
...Egy rövidke nyár, csak addig tartó, mint egy boldogító álom — és utána itt van az ősz...

...Ősz!... Ősz!... Milyen szomorú szó. Benne van az ember életének eltűnt ifjúsága, a vágyak és ábrándok lángjainak végső lobbanása... Ősz, ősz, nem vagy te egyéb, mint egy pattogó, lázasan égő tűznek — a hamuja... Egy csomó szürkeség egy rakáson, kihűlt, hideg hamu, amelyben könnyes szemmel, deresdő fejjel keresgél az ember az alkonyat estéin.

Pedig milyen hiába keresgél!
Ha egy-egy szikrara akad is, nem gyúl az már lángra, vagy ha lángra gyúl, ezt a tüzet nem a szenvedélyek vihara oltja el többé, hanem önmagát emészti fel...

Tehát elmúlik minden! Végigmegyünk az élet utján, magunk mögött hagyva nyiló virágot, túskebokrot, barátot, ellenséget, és árván, szegényen állunk meg a sir szájára előtt. Nem viszünk ide magunkkal semmit; sem örömet, sem bánatot, s az élet fővényében maradt lábaink nyomát azonnal eltörli — egy másik nyom...

Ilyen az ember elmulása! A természeté, az más.

Az ősz nyomában ott a tavasz, a könyv ragyogásában a mosoly derüje, de a mi könyveinket nem szárítja fel semmi...

Elmulnak és ezzel vége mindennek...
De a vadrózsa meztelen ágait a tavasz újra felöltözteti, a rónák fagyos göröngyei alól kibukik a vetés gyöngye, bárszonyos kis szára s a pacsirta, a vetések ringó hullámai fölött ismét dalolta az ő tavaly dalolt édes dalát.

És az olyan, olyan nagyon szomorú, hogy a természetben minden megújul, csak mi maradunk lenni a sir mélyén mozdulatlanul és érzéketlenül.

Olyan szomorú azt elgondolni, hogy: annyi küzdelemnek, sóhajnak és könynek nincsen semmi díja; elgondolni, hogy míg az ember ifjúsága a kenyér utáni küzdelemben telt el, addig az a kor, ami ezután jött, a fásultság, a dermedtség ideje volt, a fáradtság és közöny. A fénynek, melegnek gyönyörét, hogy alig ismerte az ember s hogy a virágnak színét s illatának kiejét még kevésbé ismerte.

És mégis... mégis... egyszerre csak meglepi az embert az ősz...

Egy halvány, alig-alig napsugaras nyár után itt van az elmulás első fuvalata, — ami megborzosgatja a testünket s mindjobban növekvő erejével kioltja szíveinkből azt a kis lángot is, ami még fel-fellobban benne...

És mindezt addig gondolom el, amíg a nyárnak utolsó virágait szedem össze itt, künn a mezőn.

Tele van már mind a két kezem virággal, azt sem tudom már, hogy hova tegyem, de azért még többet szeretnék birni; mindazzal, amit a szemem lát, — virággal birni — sokkal, sokkal — mert hát a nyárnak már mindjárt vége lesz...

... Szétnézek, hova ülnék le, hogy csokorba kössem a virágaimat? Ekkor egy kis lankás dombnak a tetején megpillantom a Megváltó feszületjét...

Megdöbentem... Előttem a feszület, kezemben a virág s arcomon az ősz szelének vibrálását érzem...

... Feszület: a feltámadás... virág: a reménység jelképe; — tehát mi sem, mi sem fogunk a sir mélyén maradni örökké?

... Ha ezt nekem valaki megmondaná...

Nyugaton, az égnek végtelenjében mind jobban-jobban eltűnik a nap szemem előtt, csak egy nagy, izzó-vörös foltban jelezve helyét s lassan kezd az idő homályosra válni körültem.

Az égen gyönyörű színű, sárga, vörös és szilvakék felhőcskék jelennek meg s keletről egyszerre csak felragyogni láttam a Vénusz csillagot...

Könnyű, finom kőd ereszkedik le ezután a földre, a hűvös szél csipősré válik, mint a megeresztett kantárszárú ló, fut végig a

mezőn és a virágok kelyhéből, a hervadó bokrok közül titkos susogás, sóhajtás kél szárnyra.

... És én itt állok egyedül, a Megváltó feszületje alatt... Virágaim szétszórva hevernek előttem... Nincsen már ahhoz időm, hogy esokorba szedjem őket... Este van... A nap lement, a földet titokzatos köd üli meg — és előttem semmi más nem világít, mint egy csillag... Mögöttem meg a feszület... És ősz van... Látom... Tudom... Erzem...

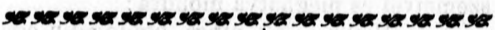

Sárga levél...

A „Debreczen” számára írta: Kéry Gyula.

Sárga levél, sárga levél
Tavasza óta mivé lettél?
Tavasza óta egy a sorsunk:
Tavasza óta csak hervadunk —
Sárga levél!

Amerre én járok-kelek,
Hullanak a falevelek,
Minden levél egy-egy bánat
Kedves rózsám teutánad,
Teutánad!

Halkan és szemérmesen.

A „Debreczen” számára írta: Krudy Gyula.

Az égből annyi arany hullott a földre, hogy elborította a falvakat, városokat, a réteket és szőlőhegyeket; másképpen nyár lett.

Csak az tudja azt, akinek senkije sincsen, hogy milyen lehet a mómornak vagy szomorúságnak az a fajtája, midőn a csodálatos alkonyatokon és hajnalokon egy nő — hitves, vagy akár szerető — szemébe nézhetünk; virágos erkélyen ülni, rózsákkal szemben és szemben a régi templom tornyával, amelynek kupját immár aranyos, bíbor-festékekkel vonta be a nyugati vagy keleti égtájról, a felhők körül, a nap.

Csak az tudja azt, akinek senkije sincsen, hogy a magányos nyári esték, a magányos hajnalok (amelyeket sokan virrasztva bevárnak, hogy láthassák az ismeretlen forrásokból eredő fényeket megjeleni a házak fedelén és szögleteken, valamint a még ébren levő nők hajában és szemében) — a nyári félhomályos idő, az alkony s virradat abban különbözik az esztendő többi délibábos óráitól, hogy az elhagyott, eszélódott és busongó, szegény férfiak szívében mérhetetlen sóvárgás támad az ismeretlen nő után.

Többben hazasietnek a kávéházból, vagy a kertekből s rózsákat vesznek utközben, hogy feleségük ágyába hintsék, amely ágyba terelődtek a gondolatok a nyár e különös óráiban. Sok elvadult és öregedő asszony, aki ezideig csupán ellensége volt férjének a kora reggeli órákban, szokatlan és fenséges mozdulattal tárja ki karjait a rózsás férfi megérkezésére; de mások — némelyek csak, de ezek azok, akikbe boldogtalanul szerelmesek a férfiak, — mások az utcára dobják a bokrétát és a kulcsot ráfordítják hálókamrájuk zárjában: „menjen oda, ahol eddig volt”, szólnak s így elmúlik minden.

Csak a sok-sok rajongás marad meg a szegény szívekben ezután: halkan szólni, jó-nak lenni és bizonyos időközben nesztelen, szemérmes, de édes csókokat váltani az édesessel. Ha ez nincs meg, hiába az arany, ami az égből a földre hullott; hiába a kertek, ahol zenéznek és mulatnak; hiába a folyóvíz, amelynek hűvös hullámaiba elmerülhetünk és minden szórakozás, öröm nem ér föl a sóvárgó előtt egy halk, dallamos és nyugodt női szóval, amit valaki itt mondana az erkélyen, rózsákkal és vén toronnyal szemben.

Most rá lehet térni a történetnek azon részére, amelyben egy szegény, magányos férfi, mindjárt egy nagy és a szívében mélyen nyomothagyó csalódás után, a rákövet-

kező héten szeretni kezd. De ez nem zárta ki azt, hogy a nőket (még pedig a csalódás miatt), ezután is a parázna verebekhez hasonlítsa és vaesora után, midőn éjjel egyedül járkált a gesztenyefák alatt, néha két meleg és nagy könyesepp gördült végig arczán. Mert éppen a felesége volt az, akiben eszélódott a mérnök, és bolondság, de igaz, hogy a szegény és nem nagyon okos asszonyt a mérnök nagyon szerette, de az nem szerette őt.

Az időben még együtt laktak és a gesztenyefák alól (ezek a fák nagyon régi ismerősei és nagyon sajnálták őt) hazament és az irodai diványon aludt. De a történet ezen része szorosán nem érdekelt bennünket. Érdekel az, hogy este lett... Este lett, de az arany, ami napközben hullott az égből, még látszott és érzett a sötétkék ég alatt. A női arczok, amelyek szemben jöttek, féhérségükben csillámlottak, mintha gyenge aranypor rejtőznék a sima bőr láthatatlan likacsáiban.

Sándorinak, így hívták a mérnököt, pompás szeme volt, ha megállott az utcán, a világban és női szemben; egyedül volt, ugy mulatott, hogy magát nézegette s így nem unatkozott még akkor sem, mikor a „kis csunyá”-ban végleg és alaposan eszélódott. A szőke szakállu és bus kék szemű férfi este ment, mendegélt és mint a legtöbb jókabátu, türethető anyagi viszonyok között levő és busuló, szomorkodó uriember Budapesten, már a következő héten vizsgáztatni kezdett.

Egy asszony, — barátjának a felesége — tudomást szerezvén a mérnök nagy bajáról, hevesen érdeklődni kezdett Sándori iránt. Julcsa (menyi finom kacérság van ebben a névben, ha egy kedves, okos uriasszony viseli) már nem volt egészen fiatal, a hivatalos emberöltőn, 33 és félen már jócskán túl volt, de hisz éppen azért volt lány és résztvevő a hangja, mosolya pedig szomorúság és tisztességes, midőn vigasztalni kezdte Sándorit. Még egy hónappal is azelőtt oly bizalmas estéken, amelyeket mostanában együtt töltöttek (Fehér ur, a tagbaszakadt építő, újságját olvasta és szódavizet ivott) Julcsa mosolygott volna a szőke szakállu emberre. — Most azonban fekete haját mindig hátrafésülte, mint kis leánykájának a guvernantja és magas fűzőbe szorította a mellét.

Bárki mondhatja, hogy Julcsa régi hajviselete szebb volt és alacsony fűzőjében melle azon csodálatos dupla francia rózsához volt hasonló, amely a régi, nagy királyok kertjeiben termelt, ám Sándori, ki természeténél fogva szemérmes, komoly és szelíd volt, bizonyosan azelőtt sohasem gondolt a híres királyok rózsáira.

Julcsának igen gömbölyű, formás, puha és lágy keze volt. Ez a kis kéz így: igen szentimentálisan, szomorúan és ábrándozóan simogatni kezdte Sándorit. Simogatta este, simogatta reggel, — amidőn felnyitotta a szemét és saját bevallása szerint arra „a szegény elhagyott asszonyra és boldogtalan férjére” gondolt, akik nem értik meg egymást, akikért nagy kár.

Hiszed-e, hogy a nők okosabbak a férfiaknál? Hiszed-e, hogy egy uriasszony ujjahagyóban több bölcsesség, finomság és jó-ság vagyon, mint a világ összes könyveiben? Hiszed-e, hogy hangjának egyetlen rezgésében több vigasztalást talál a beteg férfi, mint a pásztorok prédikációiban? De néha a nők sem elég okosak, — vagy a férfiak lesznek ostobábbak a rendesnél?

Igy Julcsa szemérmes és nedves csókjai, amelyekkel nesztelenül hintette be a férfi arcát a virágos erkélyen, betegünket hirtelen meggyógyították. — Az alkonyat félhomályában a szerelmi vétkek, — különösen a szerelmi vétkek, — sokkal édesebbek, — mint az éjjel butító sötétjében.

Nappal nem jó vétkezni, mert a vétkek ilyenkor keserűek, de ha esteledik s az arany nap az erdőségek mögé lepihent és a völgyből sápadtarcu hold emelkedni kezd, ki mondhatna ellent a vágyának és a hívogató szónak, amit láthatatlan kis pásztor fiú sipján fuj az erkély alatt, a gesztenyefa lombjai között? Julcsa a kis pásztorok még csak ellentállni sem próbált, mert ő azon korban volt, midőn az asszonyok sietve és mohón kívánják a szerelmet, az aluvást s az álmat,

de reggel a hideg fürdőt is, mely lankadt idegeiket is fölfrissíti.

Julcsa nagyon fehér arcán tehát mindig megcsillant a régi parázna mosoly, midőn a szőke ember a háznál megjelent, de ajka halk, nyugodt hangon mondta:

— Még mindig nem békült ki szegény feleségével? Vajjon nem sajnálja-e azt az elhagyott asszonyt, aki önhibáján kívül boldogtalanra tette őnt? Bocsásson meg neki és éljenek továbbra is boldogan. Én úgy is megöregszem, nem fog szeretni többé s akkor árva lesz egészen, szegény fiam.

Igy beszélt Julcsa, de csókjait, a neszteleneket bőven osztogatta és lány kis kezei, amelyek eleinte gyógyították s ápoltak, most úgy megérintették a férfi nyakát, hogy vére felforrott tőle.

De egy éjjel — a hold igen nagy volt s a gesztenyefák úgy sóhajtottak, mintha valaki lombjaik közé rejtőznék volna — midőn a szőke mérnök elhagyta a villát, lankadtan törülgette meg verejtékező arcát.

— Mégis csak vén asszony Julcsa és semmi költészet nincs benne — mormogta.

Az asszony az erkélyről a mérnök után nézett. Fehér pongyolában volt és mosolygott, de magában így szólt:

— Hogy csalódhatni némi emberben. Azt hittem, hogy engem szeret, pedig csak azért szeretett, mert a feleségéről beszéltem neki.

A mérnök a fasorból megemelte kalapját és hosszú, haragos tekintettel nézett a villára. Majd elindult a gesztenyefák alatt és sóhajtózott:

— Ki kell békülni a feleségemmel, mert ő okosabb és jobb, mint hittem.

Mérgesen ment haza és benyitván a felesége hálószobájába, sokáig nézte az éjjeli lámpa világánál az aluvó kis fekete asszonyt. Konstatálta magában, hogy úgy alszik, mint a gyermek; — és amikor halk lépésekkel kiment rendes fekvőhelyére, az irodai diványra, szomorubb, busabb és meghatottabb volt, mint bármikor azelőtt.

— A halk, szemérmes hang nem mindig jó bizonyítvány az asszonyoknál, — gondolta, elfújván a gyertyát és busan elaludt.

Versek.

A „Debreczen”-nek írta: Kuthi Sándor.

Levelek egy halottól.

Megállt a hír. Egy nyílt, nagy pusztaságon
A levélhező vonat elakadt.
S annyi kedves üzenet elmaradt.
„Miért nem ír édes, hisz' oly várva-várom!”

Sürgöny suhan, — reszket az éji róna,
Vonaglik a vonat hófödte teste.
S megjön a hír: „Cica meghalt ma este.
Téged hívott egy lázba, haldokolva...”

...Jégár csap forró arcomon keresztül,
Vad rémület fog el... megdermedek...
A vonat jön és véle levelek.

Szobámon át csicsergő hangja rezdül,
Szemem előtt vibrál halottas fátyol.
...S levelek jönnek egy halott leánytól.

Kék váza.

Kék virágváza. Bizarra a zománca:
Halványansárga helianthusok
Felé hajlok... s dus illat-himnuszok
Szállnak, mint egy halk provençei románca.

Mennyi virág halt el itt megsiratlan!
Sziromlelkük most itt lebeg talán,
S suttog nekem a hűvös éjszakán
Száz bus mesét... s hallgatom akaratlan:

Rózsaszírom, amelyen hő csók égett,
S aztán fehér, remegő kézbe tévedt
— Mind porrá lett már. Mind régen halott.

Csak itt e vázából lengnek ki árván
A fekete leplek éjfélek árnyán
Forró, mámoros, mély, nagy illatok...

Esküvő előtt.

(Egy leány naplójából.)

A „Debreczen“ számára írta: Nagy Endre.

Észrevétlenül eljött az ősz. A hátsó kert szilvafái, amelyek mintha csak tegnap borultak volna virágzásba, ma már megkoppasztott galyakkal meredeznek. A virág-ágyak, mintha éreznék a közeledő véget, minden pompájukat kibontják. Nincs rügy, nincs fésző bimbó sehol, mindenütt csupa kinyílt virág és érett gyümölcs. Ma még él, ragyog, mosolyog, tarkállik minden, de a holnap számára már nem maradt semmi. Mint egy végsőkig fujt szappanhólyag, olyan a világ körülöttem.

Oly szomorú az ősznek közeledte, de én nagyon örülök neki. Mert először is érzem, hogy az én mélabus lelkütem az őszi hangulattal harmonizál a legjobban, másodszer pedig őszre van kitűzve az esküvő és így már rövid idő múlva vége lesz ennek a borzasztó menyasszonyi állapotoknak.

Ezelőtt azt hittem, hogy menyasszonynak lenni a legjobb dolog a világon. Van neki vőlegénye (amiért a többi leányok irigyelik), annyi ruhát kap, amennyit akar és megszabadul mindenféle házi leckéktől.

Igy gondoltam ezt azelőtt, de most bezzeg alaposan megváltozott a nézetem erről a dologról. Ajánlom is leánytársaimnak, hogy ne kövessék a példámat. Menjenek férjhez a régi lovag-módszer szerint, szokjenek meg a vőlegényükkel és csak akkor tartsák meg az esküvőt, amikor a mai jónevelésű leány már a nászutját végzi. A menyasszony olyan, mint azok a szegény vizitündérek, akiknek láb helyett halfarkuk van. A szárazon nem élhetnek, mert nincs lábuk, a vízben pedig nem lehetnek, mert nincs hal-fejük. Tűrnöm kell, ha a Bajusz megcsókol, de el kell pirulnom, ha az asszonyok sugdosnak a hátam mögött. Ah, én nagyon sokat okosodtam e pár hét alatt!

Egyáltalán észrevettem, hogy úgy bánnak velem, mint valami beteggel. Ezelőtt, ha egy kicsit lustálkodtam a szőnyegen (nincs annál nagyobb élvezet a világon!), a mama mindjárt rám kiáltott:

— Nem szégyelled magad: Végy valami kézimunkát a kezébe.

Most pedig, ha csak egy asztalkendőt akarok összehajtogatni ebéd után, a mama becéző gyöngédséggel szól rám:

— Drága kis aranyom! Ne fáraszd magad! Majd én elvégzem helyetted.

Azt akarná, hogy egész nap összetett kezekkel üljek a fotelben, amíg a többiek folyton lótnak-futnak. No, mert roppant sok dolog van a kelengyével. Ugy tapasztaltam, hogy egy asszonynak huszany-nyi fehérneműre van szüksége, mint egy leánynak.

Befőttem most annyit kapok, amennyit csak akarok. És mama mindig unszol.

— Igyál egy kis borocskát is, [attól megerősödöl:

Szeretném tudni, hogy miért kell nekem megerősödnöm? Hiszen nem akarok én akrobata-nő lenni! Vagy igaz volna tán az a mondás, amit valahol olvastam, hogy a házasság folytonos küzdelmekből áll?

Minden látogatónk különös szemmel néz reám, némelyik a karomat, a nyakamat is megtapogatja.

— Egy kicsit sápadt az édes! — mondja az egyik.

— Az nem tesz semmit! — mondja a másik. — Ilyenkor minden leány sápadt!

Ilonka is egy idő óta folyton nálunk van. Egyszer, mikor csak ketten voltunk a szobában, el is kezdett oktatni, de én nem hallgattam rá. Olyanokat mondott, hogy az borzasztó.

Édesanyám is kioktatott egy jó feleség tudnivalóira és főképen ezeket kötötte a lelkemre:

1. Engedelmeskedjél a férjednek és ha rossz kedve van, ne kérj tőle új ruhát, sem új kalapot.

2. Csak egyszer egy héten adj neki hideg vacsorát. Egyszer hetenkint jót tesz a sonka és a szalámi, mert legalább visszaemlékezhetik a legény-korára és észreveheti, hogy mennyivel jobb a házasembernek. De ha többször adsz neki hideg vacsorát, zugolódni fog, hogy ezért ugyan nem volt érdemes megházasodnia.

3. Ha az utcán karonfogva sétálsz, panaszkodjál neki, hogy nagyon sokan fiksiroznak. Ez büszkévé és féltékenyvé szokta tenni a férjeket.

4. A konyhapénzedből takaríts meg mindig annyit, hogy egy szivartárcát, vagy szopókát vehess a férjednek. Inkább pumpolj ki tőle husz forinttal többet, csak hogy öt forintot megtakaríthass.

5. Ha bálba mentek, ne engedd a büfébe, hanem biztasd, hogy udvaroljon a barátnőidnek. Egy kis féltékenység kisebb baj, mint egy nagy pezsgőszámla.

6. Akár rongyosak, akár épek, adasd a varrónőhöz a férjed ingeit és varrass új szegélyt a kézelőire. Ő boldogan fogja azokat a legénykori barátainak mutogatni és azt fogja mondani, hogy ez a vagyonsodás utja.

Miután ezeket elmondta, zokogva a nyakamba borult az édes anyám:

— Oh én drága leányom! Hát ezért neveltelek én fel téged!

Nagyon megrémültem, mert eddig soha semmi rosszal nem ijesztett a mama. Én is elkezdtem sirni és szívszorongva mondtam:

— De mama, hiszen még lehetne segíteni a bajon!

— Nem, nem! Te boldog leszel és én is nagyon, nagyon boldog vagyok, hogy egy olyan derék, mintaférjed lesz.

— De hát akkor miért sírsz?

— Oh, mert az már így szokás... Szegény, drága jó leányom!

A szívem összeszorult a fájdalomtól, édesanyám keblére borultam és én is sirtam, ahogy csak birtam. Édesapa, akinek nagyon lágy szíve van, szintén elővette a zsebkendőjét és némán törülgette a könnyeit. Kati, a szobaleány pedig úgy sirt, hogy a harmadik házba is elhallatszott. Igazán nagyon derék, jóra való leány ez a Kati. És mégis már három vőlegénye elhagyta, de ő azt mondja, hogy nem veszti el hitét és bizik a jövőben.

Tehát javában sirtunk valamennyien és a házunk előtt egyszerre kocsik állott meg. A Bajusz szállott ki belőle és Arthur bácsi, aki egy sokat ígérő csomagot tartott a hóna alatt. Arthur bácsi igen aranyos, jókedvű ember. Valahányszor jön, mindig van valami meglepetés a hóna alatt. Azt mondta egyszer, hogy a legkedvesebb meglepetését akkorára tartogatja, amikor majd meghal. Ezért igazán megérdemelte, hogy megbíjaljam a bajuszát! Csak az az egy hibája van, hogy az asztalnál olyan adomákat szokott elmondani, amilyeneket nekem még nem volna szabad végighallgatnom. Ha majd asszony leszek, leirom mind ide. Jaj de mulatságosak!

Tehát mi javában zokogtunk, amikor Arthur bácsi a folyosón vigan kiáltotta:

— Hol van az öröm-anya, hadd csokolom meg!

Édesanyám gyorsan letörölte a könnyeit és elébe sietett. Szép „öröm-anya“ volt, mondhatom Hasonlított ahhoz a Mater-Dolorosa-képhez, amelyik az ágyam fölött van fölakasztva.

A „Bajusz“ — a vőlegény — zavartan, elszomorodott arccal állott meg a küszöbön és azután minden erélyét összeszedve, szólott:

— De édes mama, igazán nem járja, hogy valahányszor jövök, mindig sirnak. Jövök felvirágozva, vágyakozva, szerelmes szívvel és mikor ideérek, úgy érzem, mintha egy halottas házba nyitnék be. Egész héten arra gondolok az irodában, hogy mikor láthatom az én szépséges menyasszonyomat és mikor végre kijöhetek, akkor nem láthatom zsebkendőjétől. Elvégre azt kell hinnem, hogy talán nagy szerencsétlenségnek tartanak engem. Hát jó! Mondják meg, nem baj, ha... meg... ha... sad... is... a... szi... vem.

A zsebkendőjébe temette az arcát és most újból kitört a zokogás az egész vonalon. Még Arthur bácsi is sűrűn pislogott a szemével és meghatva mondta:

— Hiába, csak nincs boldogabb egy ilyen szerelmes párnál!

Boldogság vándora.

— Uti könyvből. —

A „Debreczen“ számára írta: Lampérth Géza.

Kérem uram — szólj egy ur —

Őn már sokat bolyongott.

Mondja, hol volt igazán

Csak egy napra is boldog?

Én is olyan helyre vágyom,

Nem lelem a boldogságom.

Pénn, idő nem gátol engem,

Azt a helyet fölkeresnem

Bárhol a föld kerekén...

— Édes ur — feleltem én —

Bejárhatja a világot,

Szórhat pénzt garmadával,

Sehol sem lel boldogságot.

Ha — nem viszi magával...

Arany mondások.

Kétféle nő van a világon: olyanok, kiknek szívük van és azok egyet szeretnek és olyanok, kiknek nincs azok szeretnek százat.

Br. Eötvös József.

Az asszony szíve nagy örvény.

Musset.

Az asszony ösztönből zsarnok, ha nem rabszolga.

Balsac.

Ha az asszonyok néha-néha őszinték, ilyenkor csak elrejtik való természetüket.

Tauflier.

Az élet átkinlódás a másvilágra.

Mikea, mexikói császár.

A mi multunk folytonos sorozata az elszalasztott jó alkalmaknak.

Taylor.

Merengés.

A „Debreczen“ számára írta: Ujfalussy Amadil.

„Boríts el édes álmaiddal
Szép hölgy, arany fantázia...“
Kölcsey.

Íróasztalom előtt ülök.

Az ablak tárva-nyitva. A tavasz-kezdet langyos, de még veszedelmet sejtő levegője özönlik be rajta. Egy-egy parányi ibolyaillat is téved felém, amit nem gőgös pármai lehel, ellenben csak afféle szerény falusi, ahogy remegősen buj elő a tél átfagyasztotta, de immár melegedő földből.

Tekintetemet az égre szegezem. Azonban mi sem köti le... csak nézek-nézek az aether tengerébe céltalanul, míg figyelmemet végre is a felhők ragadják meg, melyek nesztelenül gomolyognak, itt-ott szakadoznak, aztán ismét összeszövődnek.

Mozgolódásuk megható látványt nyújt. De egykor lehangelő is hat az alakzatok könnyed váltakozása. Mert hát így foszlanak szerte az ábrándok is, mint ezek a helyel-közzel arannyal és rózsás színekkel átítatott ködök.

Azonban biztatás is van a fellegek változékonyságában. Hiszen az elmosódott remek képzetek helyébe újak jönnek. Szébb-nél-szebbek.

Ki tagadhatná, hogy a lélekben is így tűnnek föl az elhomályosultak nyomán a kecsesgőzök-kecsesgőzök délibábok, hogy aztán ismét elhulljanak s pusztaság maradjon a szívben, mint ahogy az ég sivar lesz, ha ónszínű lepel fonódik rá.

A felhők — a Schiller légvitorlásai — csak akkor vonzóak, ha pompás kékségben uszkálnak s hol le-, hol fölkeringenek széles jökedvvel benne.

Csillagászati mérés útján megállapították a tudósok, hogy némelyik 11 ezer méter magasságba is föl húzódik, tehát olyan messzire tölünk, ahova halandó csak a képzelet szárnyán juthat.

Irigylem a felleget! Nem röghöz kötött, mint az ember! Szeretelenül barangolhat a levegő mérhetetlen tengerében.

Szeretnék utitársul szegődni. Bejárni a fenséges mindenséget. Kifürkészni annak sokat ígérő titkait. Biztatni alkotóját.

Nem tudom magamat megadni a keresztény hit magyarázatainak, de nem is vagyok azért atheista sem, aki egyedül a sejtekben látja a kulcsot az élet fizikai, kémiai s fiziológiai folyamatának megértéséhez.

Akarom hinni, hogy van egy természetfeletti bölcs lény, aki teremtője és kormányzója az idő fogalmán felül álló, végnélküli univerviumnak.

„Elmém nagyon hitetlen, de lelkem rendkívül vallásos“, mondja valamelyik nagy gondolkodó.

S magam is így vagyok vele.

Eszem határozottan tagad. Azonban a szívem hinni kész. És a nélkül, hogy az egyes eseményekben Isten közvetlen beavatkozását tudnám fölismerni, imádkozni vagyok — belső ösztökélés folytán — kénytelen.

Valóban jólesők s fölemelők a vallás tanai. Nemesak bipedesznek, kétlábu állatnak teremt az embert, kit csak cogító külömböztet meg a többi állattól, hanem nemesebb rendeltetésre szánt valaminek. Magasztosak, szépek eszméi, csak nem érthetem azt, hogy: ha olyan bölcs és nemes a közös Atya, mint ahogy hangoztatják, mért teremtett hát mindannyiunkat? Mi öröme telik a sokaság földi Golgotájában a tudtával s beleegyezésével — mert hát ő intézi vallásunk szerint gyermekei sorsát — megtévelyedett lelkek siron tul is való megkínóztatásában?

Ha valóban egy tudatos, okos, magasztos lény alkotott bennünket, miért nem jönnek s boldogságban örökké élők hozta létre, mintegy gyönyörűségére az emberiséget?...

Mig az égen kalandozik tekintetem s képzeletem, a gordiusi eszmék legnagyobbjának hasztalan kibogozásától izzik, halántékom körül langyos szellő játszik.

Beszökött hozzám az ibolyák közül és csakhamar lecsalogatja gondolataimat a magasból.

A felém tóduló illat mintegy kábítgatja agyamat. Majd még élénkebb munkálkodásra

készíteti. De más irányban foglalkoztatja, mint annakelőtte.

Előem hozza az elmúlt eseményeket.

Mint hamis futam remek magyar dalok összhangjába, úgy vegyül bele egy-egy szomorú óra tolakódó képe a ragyogó napok csillámló fényébe.

Sikerül azonban egy időre elszigetelnem jó emlékeimet a rosszaktól, mire különös boldogságérzet vesz rajtam erőt.

Sajátságos melegség bizserég végig testemen-lelkemen s mint az estiszürkület kősa lepkehada a gyertyalángot, úgy kóvályogják körül gondolataim a mult tündöklő pontjait, az élet éjszakájának Sziriuszait.

Egy-egy percre kifogástalanul szépnek látom a világot. Nem a biztató szellem minden rutat feltáró mikroszkopján nézem és feledem, ami visszataszít benne. Megkapóznak, érdekesnek talállok mindent! Pompásnak, zamatosnak érzem a nyirkos, a párás levegőt. Mámoritónak a tavaszi napfényt, amely részut hatol be hozzám s reszkető, csillogó, hosszú sávban a homlokomig nyul, mintha szinarany sugárként egyenesen a mennyeknek országával kötne össze.

Nem sokáig álom a vakító fényt. Bántja szememet. Leesukom hát pilláimat, mint mikor álomra hajtom fejemet. Nem esem azonban Morpheus hatalmába. De nem is vagyok talán egészen ébren.

Valami fél álom tart fogva. Alig érzem már, hogy vérből-husból való vagyok. Inkább csak onnan tudom, hogy élek, mert szüntelenül gondolkodom.

Ágyvelőm ugyanis szakadatlanul forrong. De az illúziók keretében keringtetni sejtjeit.

Olyan mint egy nyüzsgő méhraj, amely virágok fölött duruzsol és a színmézet élvezi! Lassaeskan aztán megcsendesedik.

S megint fölnezek.

A fellegek már szint változtattak, nemkülönben megint alakot is. A ragyogás és opálvegyületek elfakult. Sötétebb árnyalatoknak adtak tért.

Howard hétféle osztályba sorozza a feihöket. A felettem egymásra halmozódott tömegek cumulusnak nevezném, noha strátus hcjlamai vannak, miután gömbölyded képzetei, szélesen, vízszintesen elterülő rétegekre tornyosulnak. Színük is kissé fenyegető kezd lenni, mint az igazi cumulusé, de azért aligha fog esőfelhővé tömörülni.

Söt egyáltalán nem.

Sietősen szerte foszlanak a levegő leplei és levonulnak a láthatárra bokortalan fák mögé, melyek aztán egy beléjük vésődni látszanak, mintegy guzbaesavarodott, zilált ágaikkal, mint sima írás szürkés márványba, vagy szépiával himzett sauszkrít betűk sötétes, nehéz függönybe.

A sima, tiszta zenith körül jár éppen a nap.

Es mindjobban bomlodoznak sárgásan. Az íróasztalomig nyuló kévében mintegy féktelen keringésre készítetik a parányi, ici-pici porszemeket.

Künt meg egyre-másra ébreszgetik a növényeket. Bársonyos szirmokat, pompás színekben fészlő virágkelyheket kívánnak már esőkolni, meg üden domborodó lombot. Vidáman csevegő, enyhevizű patakot. Széles jó kedvvel csattogó madarat.

Mig a Helios aranyfűrtjeiből elszökött sugarak inceselkedve settenkednek, kapzsin hódítgatnak, diadalmas hangok csendülnek meg a levegőben. Gyermekekujongás, leánykacagás, gerlebugás.

A szellő meg viszi, hordja őket. Belelopja a mómort a betegszívbe is, amely inkább érti ugyan a hegedű zokogását, mint a természet új életre fakadását.

Egy csapongó pillangó téved be hozzám. Szivárványos szárnya a nyitott ablak villogó üvegéhez verődik, mire menten kisurran megint a szabadba.

Az illat, a fény, az ittas tavaszi levegő az ő világa. Kering, röpköd. Majd megpihen egy-egy pattanó rügyen, a kikeleti fehér hóvirágon, bimbódzó sárga boglárkán, a szerénykedő, ibolyán, amely azonban egyre jobban illatozik.

Nőttön-nő a mámoros hangulat, az édes lál! S szinte minden azt sugja-bugja lelket pezsdítő, részegítő ujongással:

— Eljövél oh tavasz! Isten hozott szépséges Persephone!

Nomád ének.

A „Debreczen“ számára írta: Sassy Csaba.

A nyugtalan, kóbor turáni vérből

Az én lelkemben még él valami.

Nem szeretek elhúzódni a szóltól

S állandó tüzhelyekhez állani.

Hol itt, hol ott ütöm föl sátorfámat...

Amerre éppen egy csillag vezet...

.. Lidérceláng csal, búbajos nóta árad...

Vagy meglátok egy szép tündérkezet.

Lásd édes, ez az újságíró sorsa.

Egy véget sosem érő vándorut.

S aki véle az életet megossza,

Az megosztja a napfényt, a borut.

Hol virágerdőbe gázol a lábunk...

Hol a télviztől lucskos, csatakos.

Hol napsütésben izzadunk, hol fázunk...

Egy nap borus. A másik meg napos.

Igy vándorlunk az országon keresztül.

Siker, kudarc, részünk lesz egyaránt.

A sikerbe a szívrünk belerezdül.

— S ha megszokjuk — majd a kudarc se bánt.

Vihar, szélcsend el nem pusztítja kedvünk,

S le nem vernek a szomorú napok...

Megyünk tovább s utunkat, merre mentünk,

Mutatják teleirt újságlapok.

De rab tüzhelyhez nem kötjük magunkat...

Arra megyünk, hol szebben hajt az ág.

S ha valahol az egyformaság untat

Tovább megyünk. Elég nagy a világ.

Kéz a kézbe... Igy megyünk ködbe, éjbe...

Egy-egy csókra fogunk megállani...

S tovább megyünk dalolgatva, mesélve.

Es egyikünknek sem jut majd észébe,

Hogy mi vagyunk a kultúra viharvert,

Fészket sosem rakó nomádjai.

Az ördög meg a pap.

Ujgörög népmese.*)

A „Debreczen“ számára fordította: Szeremley Béla.

Volt egyszer egy pap, aki, mivel nem volt leánya, magához vette egy kis unokahugát, hogy felnevelje. Fel is nevelte, úgy, hogy legszebb leány lett az egész városban. Az ördög mindent elkövetett, hogy kísértetbe vigye a papot, de az a legtisztább atyai szeretettel volt a leányhoz s csak arra törekedett, hogy minél jobb férjet kerítsen neki. Látta az ördög, hogy nem boldogul a pappal; megjelent tehát mint fiatal kereskedő a városban, boltot nyitott s árult benne mindenféle szöveteket és pedig olyan olcsón, hogy mindenki hozzá járt, ülheter a többi boltos összedugott kézzel a boltjában. Nemsokára a papnak is szükségére lett valami ruhára, elment az új boltba. A boltos alig lelte helyét, olyan szívesen fogadta, leültette, kávéval kínálta, haza küldte utána a portékát inasától s kérte, látogassa meg minél sürűbben. A papnak megtetszett a fiatal ember s mikor dolgát végezte, elment a boltjába tanyázni, hogy üres idejét agyonüsse. Mindjárt elgondolta, hogy vejének ezt elfogadná. A fiatalembernek is megtetszett a pap huga, mert nemsokára megkérte. Oda ígérték neki s már a lakodalmat is kitűzték.

*) Ennek a mesének ránk, magyarokra nézve az az érdekessége, hogy Arany „Jóka ördöge“ című költeményével azonos tárgya van, csupán lényegtelen mozzanatok, vagy külsőségek különböznek bennük. Nagyon valószínű, hogy mindkettőnek a török meseköltészet a közös forrása.

De a pap észreveszi, hogy a huga szomorú, napról-napra soványodik, csak csont és bőr a régihez képest. Megkérdezi hát tőle, hogy tán nincs megelégedve a vőlegényével. A lány nem igen felel; hosszas faggatásra mégis kivallja, hogy akit neki szántak, nem ember, hanem más valami, mert éjszakára átváltozik rut szárnyas állattá, úgy jelenik meg s harapdálja a kis ujját, hogy majd belehal, reggelre meg ismét emberré változik s megtiltja neki, hogy elárulja, mert különben megöli.

Másnap elmegy hát a pap a boltoshoz, hogy meghívja ebédre; de otthon meg jó előre a kis szoba asztalára készített a feleségével egy üveg vizet. Délben, míg az ebéd elkészülne, hívja a vendéget, hogy nézzenek körül a házban. Amint a kis szobába érnek, a pap veszi a palástját s kezd imádkozni (olvassa az exorcismust) és az ördögöt egyenesen a tűzbe kívánja. Megijed az ördög s kezd könyörögni, hogy bocsássa el Végre megengedi, hogy bujjék az üveg vízbe a tisztátalan lélek. A fiatalember csakugyan kezd összezsugorodni, úgy, hogy belebukik az üvegbe. A pap meg lepecsételi az üveget és zsebre vágja. Azután elmegy vele a tengerpartra, hátha talál ott valami hajót, majd odaadja a hajósoknak, hadd vessék a tenger kellő közepébe.

Épen ott állt indulásra készen egy óceánjáró hajó. Átadja hát egy Miklós nevű hajósnek szép ajándékokkal együtt az üveget, elmondja, hogy nincs benne semmi, csak víz s arra kéri, hogy dobja bele a tengerbe. Megköszöni Miklós az ajándékot, átveszi az üveget, avval elbucszik szépen a paptól. Csakhamar el is indul a hajó. Mikor egy pár napig már haladtak, bele hajtja az üveget a tengerbe. A rossz idő miatt azonban nemsokára ki kellett kötni egy kis pusztá szigeten. Ott vettek magukhoz fát, vizet s ami egyéb szükségessé tudtak. Dolguk végeztével szétszéledtek a hajósok a szigeten, ki merre akart. Miklós is letelepedett egy fa alá s mivel látta, hogy a szél nem akar megváltozni, nyugodtan elszenderedett. Amig aludt, elállott a vihar s a kapitány indulást rendelt. Hamar összegyűlt a legénység, csak Miklós hiányzott. Keresték mindenütt, kiáltoztak neki, de csak nem jött, se nem felelt. A többiek már végkép lemondtak róla, hogy megtalálják, azért felszedték a horgonyokat s elvitortlázta. Egy pár óra múlva felbred Miklós, keresi a hajót, de hiába. Kétségbe esett, mi lesz most vele ezen a pusztá szigeten, ahol egy falat ennivalót sem lehetett találni. Már esteledett, a pusztá, sik tenger borzalommal töltötte el a lelkét. Nagy csüggedésében egyszerre csak hallja, hogy a nevé kiáltozzák: „Miklós, Miklós, szabadíts meg!” Néz jobbra, néz balra, de embert sehol sem lát: „Hallom a hangodat, de nem látalak sehol!” — felel neki. „Vedd ki a vízből az üveget s bontsd ki vigyázva, akkor előbukok s megszolgalom a jótettedet.”

Felveszi Miklós az üveget, kibontja nagy vigyázva, hát egy emberforma lép ki belőle: a mi fiatal kereskedőnk; kérdi Miklóstól, mit kíván. „Itt e helyt semmit sem kívánok — mond Miklós — csak meneküljünk innen, ha lehet, mert éhen halunk.” A fiatal ember inti, hogy csak legyen béke-tűrőssel, holnap majd jön egy hajó, az elviszi őket egy nagy városba s ott majd gazdaggá teszi.

Reggel valósággal egy nagy hajó kötött ki vízért a kis szigeten. Az felvette a

két hajótöröttet s elvitte egy nagy városba (Angliába). Kiszállottak a hajóból, de nem találtak semmiféle munkát. Már el voltak rá szánva, hogy vagy éhen halnak, vagy lopnak. A fiatal ember újra csak biztatta Miklóst, hogy legyen nyugton, lesznek még ők gazdagok: „Te orvos leszel, akár akarod, akár nem”. Elmondja, hogy valamint a pap szavára belebukott az üvegbe, úgy buvik majd bele a királyné fülébe is, de ha ő odajön hozzá s figyelmezteti az egyezségükre, azonnal kitakarodik. Csak kérjen bátran 300,000 drachmát, majd megosztunk rajta, ha kijön. Megegyeztek ebben. Az ördög belebukott a királyné fülébe s oly iszonyuan kinezta, hogy majd bele bolondult. Semmitéle orvosság nem használt neki, nem tudták kigyógyítani a leghiresebb orvosok sem. Ajánlkozik hát Miklós, hogy majd kigyógyítja ő a királynét egy nap alatt, ha adnak neki 300,000 drachmát. Elfogadták az ajánlatot s bevezetik a királyné szobájába. Ő tehát belesug a királyné fülébe. „Tudod, miben egyeztünk meg, bujj ki hát onnan!” Az ördög erre csakugyan kiment, a királyné meg azonnal jobban is lett. Miklós megkapta a sok pénzt. Mikor találkozik a társával, azt mondja neki, hogy csak 100,000 drachmát kapott, azon kell megosztoznunk. De amaz sem hagyta magát, ő — ugymond — tudja, mennyit kapott, nem enged megcsalni magát. Szó szót követett: összeveszték. A fiatal ember azzal ijesztette, hogy bosszút áll rajta hamarosan. Miklós meg azt mondta, őt ugyan ne ijesztgesse, mert megbánja. Haraggal váltak el. Miklós boldogan indult el a pénzével, amit a gyógyításával keresett. Bejárt sok várost, költött bőven, mint aki könnyű szerrel jutott pénzhez. Hanem nincs olyan hosszú, aminek vége ne volna. Egyszer csak kezdi észrevenni, hogy fogy a pénze. Gondolkozni kellett hát, hogy miből éljen. Kereset után kellett néznie. Hírét vette, hogy ahol volt, az ottani királynénak is kinjai vannak a fülével. Nem volt ugyan ott a segítő társa, de azért rászánta magát, hogy elmegy a királynéhoz szerencsét próbálni a tudományával. Vitte magával a másik királyné ajánló levelét s beállított. Kért 24 óra időt, hogy teljesen kigyógyíthassa. Amint bemegy hozzá, beszól nagy titokba a királyné fülébe s megkérdi: „Te vagy ott, barátom?” „Én, — felel az — csak egyezzz meg, kibukok, aztán majd utólag számolunk!” Miklós megörült ennek s egyezséget kötött a királlyal, hogy ha meghatározott időn belül meg nem gyógyítja a királynét, felhagyja magát akasztatni. Azzal nagy bátran közeledik a királyné füléhez, hogy majd kikergeti onnan a barátját. De most már annak állott feljebb, kereken megmondta, hogy ő bizony nem hajt a szavára, amiért rászédte a multkor. Miklóst nem kis ijedség szállta meg erre a váratlan feleletre. Mégis támadt egy mentő gondolata. Megkérte a királyt, hogy rendeztesse a városban nagy utcai zenét, doboljanak, sipoljanak, harangozzanak, ahogy csak tudnak a palota előtt. Meglelt minden a kívánsága szerint. Azzal újra odamegy a királyné füléhez, hogy még egyszer távozásra szólítsa az emberét. De az csak élt rendíthetetlenül a magáé mellett; kíváncsiságból azonban megkérdezte Miklóstól, hogy miféle egetverő zene-bona hallik be az utcáról. Erre Miklós egész nyugodtan felelt: „Nem megmondtam, hogy elhordd magadat; ládd, most már jön a pap palástosan s ismét bele kerget az üvegbe, azt fogadják ilyen ünnepélyesen.”

Az ördögnek sem kellett több: úgy kiment a királyné füléből, mintha ott sem lett volna; észébe sem jutott, hogy osztozkodjék a nyereségen. A királyné nyomban jobban lett. Miklós gazdag jutalmat kapott, egész életére urrá lett s még ma is él, ha meg nem halt.

Örök adózás.

A „Debreczen” számára írta: Szabó István.

Hogy élsz: adózol — meghalással!

Amit eléltél: fizetsz utána!

Örök szokás ez már a földön...

Adózunk hát mind — és nem hiába!

Ha nem fizetsz: viszik a házat!

A végrehajtó nagy ur... Ez így megy!

S ha házad nincs, ha semmi sincsen,

Bizony leszedi rólad az inget!

Nagyobb adót fizet a lélek,

Ha adókönyve már kitöltve áll!

Elveszi tőle a testet adóba

A nagy végrehajtó: a Halál!

Aranka világgá megy.

A „Debreczen” számára írta: Hamvai Sándor.

Aranka leányunk, aki életének hetedik évét Isten segédelmével ez év május havában fogja betölteni, az idei husvét első napján nagy hibát követett el.

Anyjának határozott parancsa és tiltakozása ellenére, ünnep első napján nagy mosást rendezett. Azonos mód, amint azt a mosókonyhában az öreg Sárától, a szakácsnétől látta.

Négy bábjának összes fehéreműit, de még egyéb toilleteit is összeszedte; az udvaron mosókonyhát rendezett be, amelynek a fedele régi újságpapirokból készült; aztán a „kriszkindlibe” hozott kis tekenőjét vízzel töltötte meg s neki állott a mosdóból kiesempészett szappannal a szomszéd gyerekeivel és mostak lelkiismeretes szorgalommal.

Ennek a nagy mosásnak eredménye az lett, hogy az ünnep tisztességére reaadott új ruháját teljesen tönkre tette. Mikor nagy sirás között beállított az uzsonnához, az édes anyja szörnyű haragra lobbant. Hogyné! Olyan magunkforma embernek, akik nem dusskálunk könyökre a földi javakban és nem ismerjük a dussgazdag emberek gondtalan életét, hanem minden nickel pénzt kétszer is meg kell forgatnunk az ujjaink között, amíg utjára bocsátanók, egy ilyen kis parádés gyerekruba előállítására is temérdek pénzbe kerül. Egész hadi tanács előzi meg annak elkészültét. A „Gyermek Divat” minden számát gondosan áttanulmányozza előbb a kis mama; de még a szomszéd barátnők divatlapjai is sorra asztalunkra kerülnek: a „Divat Szalon”, a „Bazár”; még a német divatújságok is idejutnak s tanulmánytárgyává tétetnek.

Aztán jön a minták megrendelése vagy négyféle cégtől.

Csak nagysokára jön a varrókisasszony segítségül a maga okos tanácsaival.

Mikor aztán a döntés megtörtént és még engem is megkérdeztek, hogy ugyebár milyen jól fog állani ez és ez a szín, ezzel és ezzel a diszszel a bété szőke hajához és két szeméhez, — csak akkor jutottunk el odáig, hogy megrendeljük a ruhákhoz való anyagokat. Hol van még, uram isten, ettől a pillanattól számítva az az idő, amikor a teljesen kész ruháska lehelletszerű csipkediszével és ezernyi ezer hozzátartozó dolgaival elkészítve, a család teljes megelégedésére ott pompázik a siffonba fölakasztva!

Es most egy ilyen ünnepi ruháskát tett tönkre a gyermeki gonoszság, az engedlenség egy szomorú, sötét pillanatában, azzal a fatális nagy mosással.

A büntetésnek nagyon példásnak kellett lennie!

Holmi térdeplés, a szögletben való álldogálás ily nagy büntetést szemben valóság-gal nevetségszámba ment volna.

— Elkergettek; nem vagy többé a leányom; menj a nagyvilágba!

Ez volt a lesújtó, szigorú ítélet, amelyet a mama villámló szemekkel mért a kis bűnös fejére, aki most is felgyürközve, a hideg, szappanos víztől vörös karokkal állott az ajtóban.

— Erzsí, szedd össze a ruháját ennek a rossz gyermeknek és tégy neki utaválótul egy darab kenyert és menjen isten iránt a világnak!

Aranka, aki nem egy ilyen anyai átokkal a nagyvilágba üldözött gyermek sorsáról hallott már beszélgetni, akik sokszor még igen szerencsés körülmények közé jutottak, mert holmi tündérek protekciójával királyi kastélyokba is kerültek, igen vegyes érzelmekkel vette kezébe azt a kis batyut, amelyet Erzsí, a kis szobaleány, a számára összebogozott.

Volt pedig abban két kis ingecske, egy kis viseltes szoknya, két alma és egy darab fehér kenyér.

Miután Vilmostól, a kanári madártól és Idustól, a tarka macskától az udvaron érzékeny bucsut vett, nagy busan utnak indult, kezében a motyóval.

Erzsí, mint a földi gondviselés szegődött egyelőre a világba induló utas mellé kalauznak és együtt mentek ki az utca ajtóig.

Itt a kis szobaleány még egyszer azt a tanácsot adta a makacsodó gyerekeknek, hogy jobb lesz a mamát megkérni, semmint a nagy világ bizonytalan küzdelmeinek és ezer bajainak kitenni magát. Amde a gyerekekben bizonyos szívós ellenmondás támadt. Ha olyan könnyű szívvel válik meg az édes anya az „egyetlen” leányától, hát ő bizony nem rimánkodik! Elmeg, elmegy messzire, idegen tájra.

— De hát mit fog csinálni?

— Mit? Hát... beállok cselédnek. Szakácsné, vagy mosóné leszek...

— Gondolja meg a dolgot, Aranka, — mondá a kis szobaleány — akkor a konyhában kell majd lakni, korán felkelni és a kutra járnai vizért...

A gyerek szemei örömfényben ragyogtak föl. Mindig ez volt a legnagyobb vágya, hogy ő a kutról vizet hordhasson. Ez döntött az elhatározásnál.

— Na Isten magával, Erzsí... Mondja meg, ha apukám haza jön, hogy mama elűzött a világba és én elmentem! Hanem majd fogok én levelet írni messziről. És ha majd nagy leszek, eljövök egyszer látogatóba az urammal...

Azzal elment!... Az utca szögletéig küssé dacosan, küssé pekesen is, mert a szomszéd gyerekekkel találkozott az útjában.

Azok kérdezték, hogy hova megyen?

— A világba! Nem hiszed? Nézzed itt a pakkbán van a ruhám. Fehérkenyér, meg két alma...

Az utca szögletén bátortalanul állott meg. A piacon idegen arcú emberek jöttek-mentek. Egy tarka kutya rohant el mellette drót kosárral a fején... Ettől idegenül húzódtott félre. Ahogy hátra nézett, senkit se látott maga mögött... Erzsít sem, aki egy kapu aljában meghúzódva figyelte a számkivetett hamupipőke további sorsát...

Az édes anya örökös szemét képviselte a kis szobaleány, aki a sötét kapualjából gyönyörködve nézte a világba induló utasnak lelki küzdelmeit...

A mama a ház előtti nagy üveges verandán ült. Sokat engesztelődött már azóta és csak azt nem tudta elképzelni, hogy a számkivetésbe üldözött szőke leánya miért nem jön már haza a kész bocsánatot fogadni? Most egy kis könnyhullatásra készen állana az, amit az imént heves zokogás és csukló sirás között nem tudott a kis bűnös a maga számára kieszközölni. De hol is járhat?

Amint ezen tündődött a mama, más irányból egy nagy bőrdösös ur jött a házhoz. A bőrdösöt egy kis fiu cipélte utána, aki keményen cigarettázott.

Egy ismert (ama legszolidabb cég, a legmegbízhatóbb a kontinensen: a Schwarz és Blau) divatárú cégnek utazója jött tiszteletét tenni. Nem ismeretlen ur a családós házaknál.

Az elegáns föllépésű, de szemtelen ügynök nem ügyelve a tiltakozásra, a mama elé kirakta nyári kelmemintáit és a divatképeit sorban, szépen, végig a veranda asztalán, meg a székeken, tetszetős kiállításban...

Amint ott állottak a verandán a lenyugvó nap fényével pazarul besugározva, a világba üzött kis leányt észre se vették. Pedig ott kukucskált be az ablakon...

Mert Aranka az utcaszögleten gyámoltalanul álldogálva, egyszerre csak keserves sirásra fakadt. Es letette a kis batyuját a hóna alól a földre. És kék szemei megteltek könnyekkel, ahogy innen az utca szögletéről a nagy, a hideg világba kitekintett... Hova menjen, merre menjen?

Mintegy véletlenül vetődött arra Erzsí, aki ezt a kapualjából mind végignézte. Annál nagyobb örömmel vetette hát magát a kis cselédleányra.

— Erzsí, Erzsí, édes! Mondja, merre menjek?

— Hát tudja, mit? Menjünk haza és kérje meg a mamát; hátha megenged magának?

Igy közel érezve magát megint egy emberi lényhez, akit jól ismert, akinek gyámolítására számíthatott, Aranka más ötletre jött. A csendes utcában senki se járt; oda vonta hát Erzsít kezéig fogva a kapualj mellé.

— Tudja mit? Én éhes vagyok; együk meg előbb a két almát, meg a fehér kenyert...

A kontinens legszolidabb cégének, a Schwarz és Blau urak cégének ügynöke a mama nyakára varrt néhány méternyi batiztot, olyan olcsó, reggeli ruhának való szövetet és így teljesen kibékülve a helyzettel, a divatképeket mutogatta.

— Becsületszavamra mondom, nagyságos asszonyom, ez a legsikerültebb példány. Ezt tessék választani!... Ezt igen melegen ajánlom...

Es nem vették észre, hogy az üveg verenda ablaktáblájánál egy kis szőszke lány, a világba üzött gyermeke helyett egy másikat akar megrendelni. Azok a papirosra festett gyermek divatképek nem is olyan csunyak és a mama éppen egy püfök képü kis leánykát tartott a kezében.

— Becsületesre mondom, ez a legsikerültebb! Emellett méltóztassék maradni, kezeit esokolom...

Aranka nem bírta ki tovább. Az ajtónak rohant és villámgyorsan berohanva, az ügynök urat félretaszítva utjából, anyja elé térdelt.

Tisztába látszott jönni a helyzettel. Itt nem kevesebbről lehet szó, mint hogy a mama világba üzött gyermeke helyett egy másikat akar megrendelni. Azok a papirosra festett gyermek divatképek nem is olyan csunyak és a mama éppen egy püfök képü kis leánykát tartott a kezében.

— Jajajaj! Édes kis mamám, ne rendelj te, drágám, más gyermeket helyettem! Soha, de soha nem leszek én rossz! Igérem, hogy nem rendezek többet nagy mosást, csak most az egyszer bocsáss meg nekem!

Ezzel a mama kezeit megragadva, ijedt arecal fordult a bámulós ügynök felé:

— Menjen innen; vigye innen ezeket az idegen pulyákat!

Idegen költöktől.

A „Debreczen” számára fordította: Gál Zoltán.

Csöndes bucsu.

— Byron. —

A népes utcasarkon,
A bucsunál alig esett beszéd,
Csak nagy buzgón s kitarítón
Szorongatók egymás kezét.

Viszont a szent való, hogy
Szemed s szemem sokat beszélgetett,
S a mondanivalójok:
Mind érdekes volt módfelett.

Az is tagadhatatlan,
Hogy a világ egyszerre szürke lett,
S a bucsupillanatban
Szemünkön könnycsepp reszketett.

Jövők.

— Bodenstedt. —

A homlokomra rátapadt
Keskeny, fehér kezed,
Szemed, a mélytűző csoda
Szememből kérdezett.

Szeretsz-e, vagy szeretlek-e?
Mi ezt nem kérdezők;
A lelkeinkre hagytuk ezt:
Ölelkezének ők.

A szívünk az se vert vadul,
Csak boldog — csendesesen:
„Kip-kop, vigyázzni gyermekek,
Csak illedelmesen!”

S a bucsunál — beh fájt pedig
Nekünk e pillanat —:
Az isten áldja meg magát!
Csak ennyi szónk akadt.

Igaz, hogy reszketett a kéz
És könyes volt a szem,
S igaz, hogy lelkünk álmai
Ölelkezésre szállani
Nem szüntek meg ma sem.

Ninon.

— Musset zeneszövege. —

Ninon, Ninon, mit ér az életed?
Az óra száll, a sok nap elpereg,
Virágait miért nem tépdersed?
Hogy élsz Ninon, ha szived nem szeret?
A tél, vigyázz, a szép tavasz
Nyomán sietve kél...
Iránytű nélkül balgatag,
Ki nagy tengerre kél,
Csatába kürt, nagy útra pénz
Nélkül ki megy, no mondd?
S te élni vágyol, bárha nem
Hevit szerelmi gond?
Cserében ime én,
Egy lány szerelmiért
Az életem eldobom,
De másért semmiért,
Más semmiért Ninon!

Ninon, Ninon, mit ér az életed?
Az óra száll, a sok nap elpereg,
A bűvös éjszakát sem élvezed:
Hogy élsz Ninon, ha szived nem szeret?
Mit ér az éj, ha nincsenek
Leányka, álmaid?
Szerelmi láng hiján szegény
Szived oly árva így!
Az élet alvás, semmi más,
Alma: a szerelem —
Nyilj kis virág, mig a halál
Nem jó könyörtelen!
A szív csak akkor él,
Ha már szerelme kél,
S csak akkor élsz Ninon,
Ha már szerethetél,
Ha már szeretsz: Ninon!

De Ruyter Mihály emlékünnepe.

— 1607—1907. —

A „Debreczen” számára írta: ifj. Kiss Albert.

Utrecht, márc. 26.

A tiszta erkölcs és nemes jellem két
ut, mely a magasba vezet. Kik róla soha
le nem térnek, elnyerik a dicsőség és em-
lékezet koronáját!

De Ruyter Mihály szegény fuvaros
ember gyermeke volt és pedig 12 gyermek
között nevelte apja. Ezért őt, mihelyt vala-
mennyre felcseperedett, kötélgyárba adta
munkásnak. Az alig 10 esztendő gyermek-

nek azonban más vágya volt: hajóra szállni. Érthető e vágya, mert mint a nagy kikötő város, Vlissingen szülőtte, a tenger főnyében játszadózva, nap mint nap látta a messze-kék tenger tükreán csábosan uszkáló hajókat. Nem is lehetett más hasznát venni. Annyira pajkos volt, hogy pl. 11 éves korában megmászta a vlissingeni torony tetejét, fel egészen a szélkakasig. Bizonyára jó messze tekintetet akart vetni valamely távozó szép nagy hajó után, azért volt az egész. A kötélgyárat pedig, nem tetszve neki ott a munka, felgyujtotta.

Ahogy azonban 1608 telén hajóra adták a felette reménytelen szülői, megváltozott a rakoncátlan gyermek. Új pályáján, mely ha inassággal is kezdődött, de tengernagyi méltósággal végződött és hercegi és lovagi titulusokkal, mindvégig a legpédásabban szolgált. Szolgált hol a durva matrózoknak, hol tengerész hadtisztéknek, hol — mert végül felette ember nem uralkodott — hazájának. Minden időben pedig buzgón szolgálta gondviselő istenét, egyetlen gyámolát.

40 ik életéve körül, az 1640-es években látjuk először őt a dicsőség és hir magasabb fokán, melyeknek palmaágát a spanyolokkal és angolokkal vívott csatákban kerítette először kezébe. A spanyolokat, olyan hősök mellett, mint akkor időben a szárazon az orániai fejedelmi ház tagjai és vizen a Trompok, Evertsenek, de Withek, Hein Péter, Sweers Izsák és De Ruyter, ki mindeniket tulszárnyalta, hamarosan kiverete a már sokáig igájuk alatt nyögő haza. Sőt általuk fokozatosan emelkedett a külhatalom mind és mind magasabb ormai felé.

Németalföld történetében az 1650 és 60-as évek már az angolok, franciák és svédek ellen vívott dicsőséges tengeri harcok korszaka. Akkor volt De Ruyter erejében és elemében. A vezérzászlót mindenütt csak ott látjuk az ő kezében, mely az óceánok minden részein meglobogtatá azt.

És ha nem volt ellenség, örömmel sietett De Ruyter az ártatlanul elnyomottak segítségére. Igazságszeretete, mely őt csakugy tette, ha kellett a legvéresebb csatákra indította, mint hazájának érdeke, nem ismert megalkuvást. Nem nézhette, hogy a svédek jogtalanul leigázzák Dániát; elkergette őket győzelmük végső percénél a főváros, Kopenhága alól, hogy el ne veszne a gyöngye Dánia. Az északi és középtengert megtisztította a fosztogató kalózhajóktól, melyek csak tőle rettegtek. Nápolyt megvédte a franciák támadásai ellen, de ekkor, ezekkel viva, hősi életét egy ellenséges golyó Syrskuza mellett, 1676 ápr. 29-én kioltotta.

Egyik jótettének végét be sem várta, mikor már is, ha alkalom jött rá, másat hajtott végbe. Így volt Nápolynál. Megtudta, hogy itt az általa segélyezett Nápoly gyalázatos módra egy csapat magyar gyalárbot ártatlan, zsarnoki hatalom által elüldözött protestáns lelkészeket tart gyötrelmes fogságban. Hallotta, hogy a nehéz, durva építésű gályán bűzben, piszok közt mint kinoztatnak ezek az éhség, nélkülözések és nehéz munkától elcsigázott testű marttyrok. Durva, markos poroszlók korbácsolják őket az evező-pad mellett, melyhez láncoltan nap, mint éjt kellett evezniök, félholtra, sokakat holtra. Hisz' már negyvenhat közül, kik Magyarországon együtt szánattak e szomorú és gyötrelmes sorsra, már csak huszonhat élt. Huszonhatot mentett meg De Ruyter, kiket azután betegségeikből felápolva és jó ruhákba öltöztetve,

hogy sorsukat biztosítsa, maga vitetett Velencébe, honnan tovább indulhattak örök bujdosásra, mert hazájukban nem volt biztonságuk.

Most, hogy hazánk protestánsai felett elmúltak a nehéz idők, de nem azoknak tanuságos emléke... most, hogy f. év és hó 24-én De Ruyter születésének 300 ados évfordulója eljött, a gályák marttyrjainak emléken hálára gyult magyar prot. egyházunk, e hála jeleként Hollandiába, az ottani szabású ünnepekre szép ezüst koszorút küldött, mely már ott is fekszik a dicső emlékü halott pormaradványai felett, az amsterdami „uj templom“-ban.

Mellette koszoruk és emlékjelek egész halmaza borítja el a szép siremléket. Ott látni Angol-, Francia-, Németország, Portugál, Belgium és Dánia kegyeletjeit is. Mert mind e birodalmak lekötelezettséggel, tisztelet és hálával emlékeznek a régi nagy hősré. Természetes, hogy ennek szülőföldje sem maradt el, teméntelen koszorúval árasztotta el a sirt.

A kegyeletes ünnep 23-án volt. A puritán Hollandia nem tudja vasárnapját semmi másért feláldozni, annak templomos csendjét semmi fényért felcserélni. A vasárnapra eső 24-ike helyett ünnepelt tehát inkább egy nappal előbb. A királynő és anyja is jelen voltak ott udvarukkal. Mig Henrik meklenburgi herceg, a királynő férje, pedig Vlissingenben emelte az ünnep fényét.

Az amsterdami ünnep d. e. 10 órakor kezdődött. A nagy világváros fél volt lobogózva. Utcáin ünnepi csend honolt. A kocsiközlekedés megszűnt; míg 100,000-ek tolongtak a királyi palota előtti széles téren, a „Dom“-on, melynek egy oldalát a templom, „de nieuwe-Kerk“, hol De Ruyter eltemetve van, — foglalja el.

Hogy ide a királynő és az udvar, kikre a nép várt, beléptek, felbugott az orgona hangja s mire helyet is foglaltak, megzendült az ének, az itt is csakugy, mint nálunk kedvelt 90. zsoltár és rá az ősi honfidal: „boldog az az ország!“

Látszott arcról, szemből, hogy boldogságot is érzett itt mindenki. A meghatottság, melyben a templom falain belül szent érzésben egygyé válva 10,000-ek osztoztak, tetőpontra hágott, mikor magas szárnyalású beszéd bevégezése után lelépett a szószék-ből az ünnepi szónok, Boissevain Károly és ismét rázendült az ének: „Nem lépnétek-e hát Isten színe elé, hogy őt dicsérjétek mindenek felett szívetek teljéből“.

A királynő felemelkedett; mellette agguló anyja is. Előre szegzett tekintettel indultak a sir felé. És csatlakoztak utánuk a külföld küldöttségei s ezután a honiak. A közönség helyein állva maradt.

Elnémult az ének és orgona. Égtek az arcok... És látszott, hogy mindenki megfedekezett a hétköznapi gyarlóságos élet gondjairól, dolgairól... ott időzik minden lélek, hol kegyelem és jutalom vár a hű szolgálókra.

Könnyű lepel omlott a királynő karjaira, melyet a siremlék földaláról bontott le, hol egy ujjonnan beillesztett emlékkő tűnt fel, rajta a latin felirással: „Majorum Virtus Nepotum Gloria“, — az elődök érénye az utódok dicsősége.

A szép királynő azután hatalmas babérokoszorút helyezett mély hajlással e kö elé. Majd helyet foglalva a sirhely mellett, ünnepélyes igézzel várta, hogy az egyes küldöttségek is helyeznék a sirra emlékjeleiket. Ezek egymásután vonultak elébe,

az ifju fejedelmöt és mellette ülő anyját tisztelettel üdvözölték, mit e felségek fejet hajtva viszonzottak. Így rakták a sir hármass lépcsősorára kegyelet jeleiket:

az angolok, — virágkoszorút;
a francziák küldöttsége, — szinte;
a németországi képviselők ugyancsak;
Portugalia ezüst horganyt és diszalbumot adott, melynek első lapjára a király írta nevét;

Belgium virágkoszorút helyeztetett le;
Dánia pedig igen szép és értékes aranyból való cserfaágat, mint a dánok nemzeti jelvényét, mely szívós erőt és hosszas életet jelent.

Mi, magyarok, a külföldi küldöttségek között utólsók, kik abban különböztünk az eddigiektől, hogy mi nem egy állam, hanem az egyház, magyar ev. ref. egyházunk küldöttei voltunk és nem is magas tisztü, fényes egyenruhás, érdemjelekkel borított mellü követek, hanem szolid ünneplőbe öltözött, egyszerű papjelöltek, — ezüst koszorút vittünk a sirhoz. Mellette egy szinte hazánkból, egyházunktól jövő emlékiratot is helyeztünk le, melyet hollandusul ékes nyelvezettel dr. Antal Géza pápai theologiai tanár szerzett és báró Bánffy Dezső, Antal Gábor és Sass Béla irtak alá, mint a magyar ev. ref. országos zsinat elnöke, al-elnöke és jegyzője. Ezt az iratot a napilapok leközlötték, eredetijét pedig az amsterdami városi levéltárba fogiák elhelyezni.

Az általunk letett koszoru feliratai: először, a koszoru külső levélsorában minden egyes ezüst lapon egy-egy megszabadított protestáns-kálvinista és lutheránus-lelkész neve A levelek közt arany gombok és alul nagy arany szalagkötés díszleg. Ezen is felirások vannak: a bal szalagszáron „Liberatori memoriae aeternae, qui nostris confessionibus servientibus liberatam reddidit“, azaz: a szabadító örök emlékének, ki visszaadta a mi hitvallásunk szolgálóinak szabadságát. Jobb felől pedig szinte latinul: „Ecclesia Christi Reformata in Hungaria“. A csokor közepén hatalmas oválalaku aranygombon gálya kép; felette a bibliai idézet: Ézsaiás XLV: 13. („Én támasztom fel őtet igazságban és minden utait én igazgatom; ő építi meg az én városomat és az én foglyimat elbocsátja jutalom és ajándék nélkül, — azt mondja a Seregeknek Ura!“); alatta: 1676. febr. 11.

Az ünnepély déli 12 órakor ért véget. Ekkor a királynő az udvarral és az idegen államok küldöttségeivel a palotába vonult. Itt 12 1/2 órakor dejeuner volt. Ezen a királynő vendégeit felköszöntötte, kik részéről szinte több pohárköszöntő hangzott el. A délebed után a királynő az idegen küldöttekhez még egyszer beszélt, s átnyújtott mindenikének egy-egy De Ruyter emlékérmét, melyben ev. ref. egyházunk is részesült.

Délután 4 órakor a fejedelem asszonyok és a többi vendégek is, kik előbb, kik később, elhagyták a várost. A királynő egyszerű, szürke, utcai costuméba, az anyakirályné pedig ugyancsak a legegyszerűbben díszített lilaszinbe volt öltözve, hasonló színű fátyolozott kalapokkal. A hollandusokat, a népet szinte, nagyon jellemzi az egyszerű ruházkodás.

Ha köszvényben, reumában, ischiásban
●●● szenved, — vegyen egy üveg ●●●

Dr. FLESCHE félé

KÖSZVÉNY-SZESZT,

mely csuszt, köszvényt, reumát, kéz-, láb-,
hát- és derékfájást, kezek és lábak gyen-
geségét, fájdalmakat és daganatokat biz-
tosan gyógyít. Hatása a legrövidebb idő
alatt észlelhető. Kapható dr. Flech E. M.
"Magyar korona" gyógyszerárában, Győr,
Baross-ut 24. sz. — Másfél decziliteres üveg
ára 2 kor. Huzamosabb használatra való
"Családi" üveg ára 5 kor., 3 kis vagy 2
"Családi" üveg rendelésnél már bérmentve
utánvétellel küldjük.

PURUS hajregenerator

Kartschmaroff. — Nem hajfesték!!!

KEZELÉSE EGYSZERŰ!
P
U
R
U
S
HASZNÁLATA TISZTA!

A hajnak eredeti ifjúkori színetét és fényét adja vissza!
KARTSCHMAROFF drogéria BUDAPEST, 000
Rákóczy-ut 39. szám.

László Zsigmond
állatorvosi rendelő irodája

nagy és kis állatok részére.

Fogantatosít helyben és vidéken:

Állatvizsgálatokat, védő-
ojtásokat, heréléseket, tu-
berkulinozasi eljárásokat,
állatbiztosításokat, állat-
állományok rendszeres
évi felügyeletét, kosmeti-
kai operatiokat.

Debrecen, Csapó-u. 30.

Festékgyári üzlet.

**Szobapadló-lakk, Parket-viasz,
Por- és Olajfestékek,**

ugyszintén
Dr. Schönfeld-féle tubus festékek, festő-vásznak és ecsetek.
a legolcsóbb gyári árakban beszerezhetők

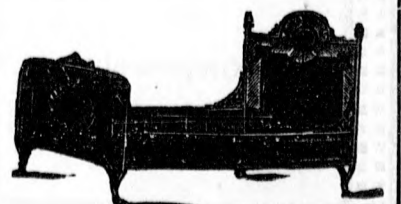
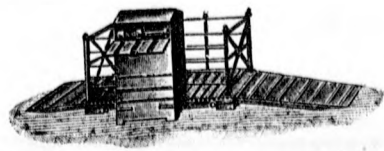
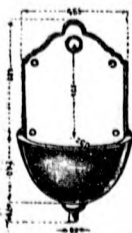
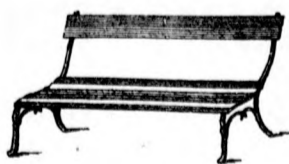
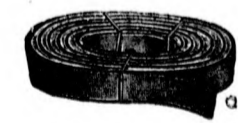
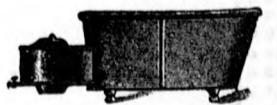
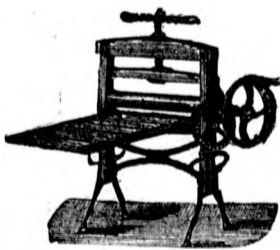
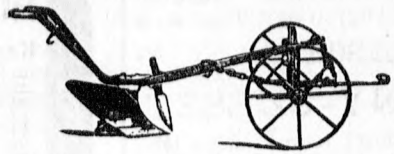
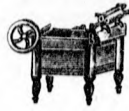
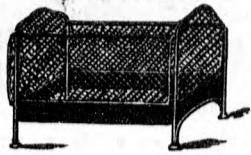
TÉREI J. UTÓDA

festék, lakk és vegyszeti áruk nagykereskedésében Hatvan-utca 13.
Ugyancsak Carbolineum, Creolin és elsőrendű kék uszó kecsi-kenőes a legolcsóbb árakban.
Telefon szám 170. 279 Telefon szám 170.

Ha fáj a feje,

ne tétovázzék, hanem
használjon azonnal
Beretvás-féle
MIGRIN-PASZTILLÁT,
mely 5 perc alatt mindenféle
természetü ideges fejfájást, még
ha krónitus is, megszüntet. Felülmul min-
den eddig ismert szert. Hatása bámulat-
os még a leghevesebb fejfájásnál is.
Főrak-
tár: **Beretvás Tamás** gyógy-
szerésznél **Kispest,**
Rákóczi-utca 22 255
Ingyen postai szállítás 3 doboz rendelésnél.

Mauthner-féle kerti veteménymagvak	Állandó raktár friss csemegeárakban	Legjobb répamagvak
Sestakerti bor	MAYER JENŐ fűszer- és csemege kereskedésében DEBRECZEN, Piacz- és Széchenyi-u. sarok.	Kékkő, raffia, jutafonál
Ólomzárolt luczernamagvak	Legolcsóbb beszerzési forrás fűszerárakban	Ólomzárolt lóheremagvak

Jóth Gyula

vaskereskedése Debrecen.

Ajánlja nagy raktárából vas, fém, szerszám, vasalások, konyhafelszerelések, **jégszekrény**, **fürdőkád**, **gyermekkoszik**, vas- és porcellánkályhák, nikl és veres zománcozott (Sphynx) edényeket.

A debreceni vas- és rézbutorgyárból vaságyak, gyermekágyak, mosdók és sodrony matrácok.

Technikai cikkek, gépszijjak, szőlő permetezők, szénkénegezők, oltókések és ollók, kerti szerszámok és feckendők. — Mosó, facsaró és mángorló
o o o o o o o gépek. o o o o o o

Vadászfegyverek, revolverek, **Browning ismétlő pisztolyok**, vadászati felszerelések. **Lőpor-áruda!**

HRABÉCZY ANTAL

mű-kelmefestő, vegyészeti tisztító és gőz-
mosó gyára

DEBRECZEN, SZÉCHENYI-UTCA 42.

Alapított 1880.

Telefon. 323 sz.

Megbízásait mindenkor kiváló
szépen és gyorsan teljesíti;
vidéki megbízások nyolc napon
* * * belül elintéztetnek. * * *

Tekintettel a tavaszi nagy munkatorlódásra,
tisztelettel kérem nagyrabecsült megbízóimat,
hogy a tavaszi ruhákra vonatkozó megbízásaikat
mielőbb sziveskedjenek hozzám juttatni.

Teljes tisztelettel

242

Hrabéczy Antal.

== DEBRECZENI ==

ERŐTAKARMÁNY-GYÁR

részvénytársaság DEBRECZEN.

Telefon 216.

Gyár: Margit-fürdő telep.

Telefon 216.

Kitüntetve a következő kiállításokon:

Aranyérem: Kolozsvár. Nagy diszoklevél: Nagyvárad.

Diszoklevél: Heves.

Központi elárusító iroda:

Budapest VI: Kemnitzer-u. 21.

Fiók telep Szegeden:

Rózsa-malom, Szeged-Rókus.

Cheque-számla a magyar kir. postatakarékpénztárnál 16,930. sz. alatt.

Szállit:

„HORTOBÁGY“ takarmányt

kiválóan alkalmas igás lovak, hizó marhák, hizó ökrök és hizó sertések takarmányozására.

„DEBRECZEN“ takarmányt

főleg tejelő marhák takarmányozására alkalmas; fokozza a tejelő képességet és javítja a tej minőségét.

„SZÖRPLÉ“-t (melasse)

folyékony állapotban kiválóan alkalmas mindenféle gazdasági hulladék: törek, polyva stb. felétetésére.

Gyártmányaink oly kitünő hírnévnek örvendenek, hogy nemcsak az egész országba szállitunk, hanem Bécs és egész Ausztriába, valamint Franciaországba is.

Szavatolt tartalom és tápérték.

ALFÖLDI TAKARÉKPÉNZTÁR

DEBRECZENBEN, Piacz-utcza, saját ház.

Társas viszonyban a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankkal Budapesten, alaptőke: 1.200.000 korona tartalékalap: 505.000 korona. Affiliált intézetei: Kabai takarékpénztár rvtg., Nádudvari takarékpénztár rvtg., Hajdunánási gazdasági bank rvtg.

Elfogad takarékbetéteket könyvecskékre

folyó és checkszámlára, és a betétek ezélszerű gyűjtésére nézve ingyen bocsát feleinek izléses kiállítású takarékperselyeket rendelkezésére.

Saját áruraktára van, mely ugy a központi, mint a vásártéri állomással közvetlen vágánnyal van összekötve. A beraktározott árukra előnyös feltételek mellett

AD ELŐLEGET

Folyósít törlesztéses és kötelezvény-kölcsönöket
betáblázás ellen.

Leszámitol váltókat kezesség, vagy betáblázás mellett, kereskedői tárczaváltókat ugy az intézetnél, mint a

HITELRÉSZES-CSOPORT

keretében.

Folyószámlahiteleket engedélyez értékpapir fedezet vagy ingatlanra való bekebelezés mellett.

Elfogad megbízásokat úgy vidéki intézetek részvényei, mint a budapesti vagy külföldi tőzsdéken jegyzett

értékpapírok vételére és eladására nézve.

Köztisztviselőknek törlesztéses kölcsönöket nyújt 10, 15, 20 évi visszafizetésre havi részletekben.

Foglalkozik a bankügyletek összes ágaival

és különösen ajánlja szolgálatait $4\frac{1}{2}$ - 5% -ot jövedelmező befektetési papírok vételére nézve.